

ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

Δεξιότητες Ζωής

Πρακτικές συμβουλές για την οργάνωση της ζωής στην ενηλικίωση

Βιβλίο Μαθητή

Αυτό το βιβλίο χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
«Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια» (2014-2020).

Επιμέλεια Έκδοσης: Ουρανία Ξυλούρη

Συγγραφέας: Ισιδώρα Δαυϊδούλα Μυτιληναίου

Διάθεση:

Athens Lifelong Learning Institute

Λ. Κηφισίας 62, 15125, Μαρούσι

Τηλ 211 01 38400

email: info@athenslifelonglearning.gr

www.athenslifelonglearning.gr

© 2019

Εικονογράφηση: Στάθης Πετρόπουλος

Σχεδιασμός έκδοσης: Διονυσία Τουφεξή

ISBN: 978-618-84619-0-1

Η έκδοση αυτή χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια (2014-2020)

Περιεχόμενα

1. Η Μετάβαση από τη Δομή Παιδικής Υποστήριξης

2. Πολίτης και Δικαιώματα

- 2.1. Δικαιώματα και Υποχρεώσεις
- 2.2. Ευρωπαϊκή Ένωση
- 2.3. Διαπολιτισμικές Αρχές
- 2.4. Κοινωνική Ασφάλεια
- 2.5. Έκδοση Νομιμοποιητικών Εγγράφων

3. Εκπαίδευση και Εργασία

- 3.1. Επαγγελματικός Προσανατολισμός
- 3.2. Εκπαίδευση και Σπουδές
- 3.3. Ξένες Γλώσσες
- 3.4. Υποτροφίες και Παροχές
- 3.5. Ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες
- 3.6. Εύρεση και Σύμβαση Εργασίας

4. Διαχείριση της Καθημερινής Ζωής

- 4.1. Στέγαση
- 4.2. Οικονομική και Οικιακή Διαχείριση

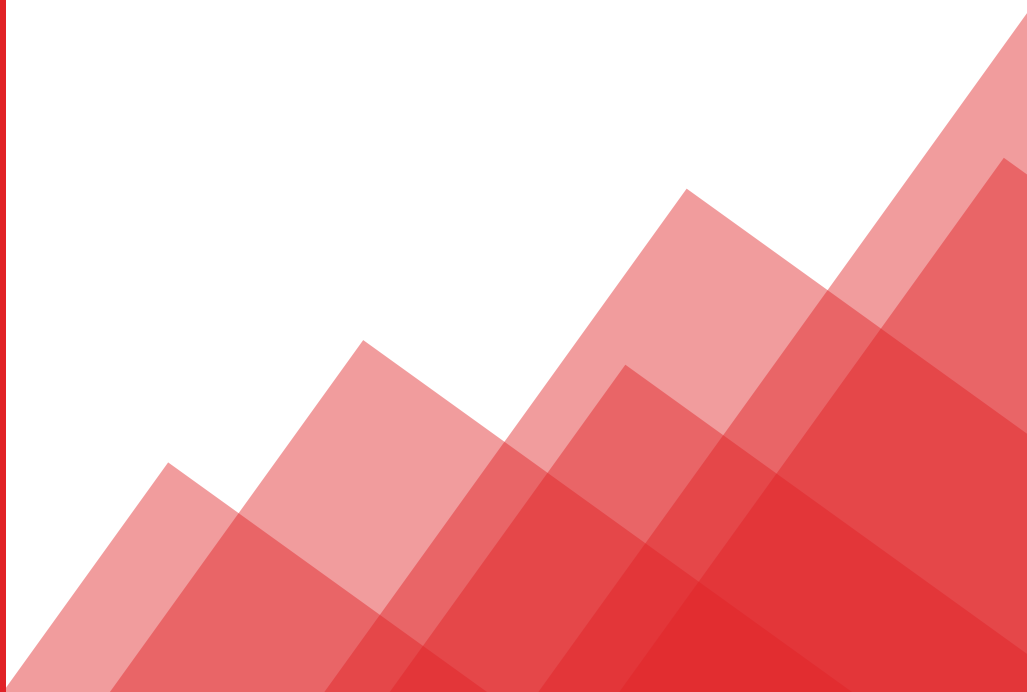
5. Ποιότητα Ζωής

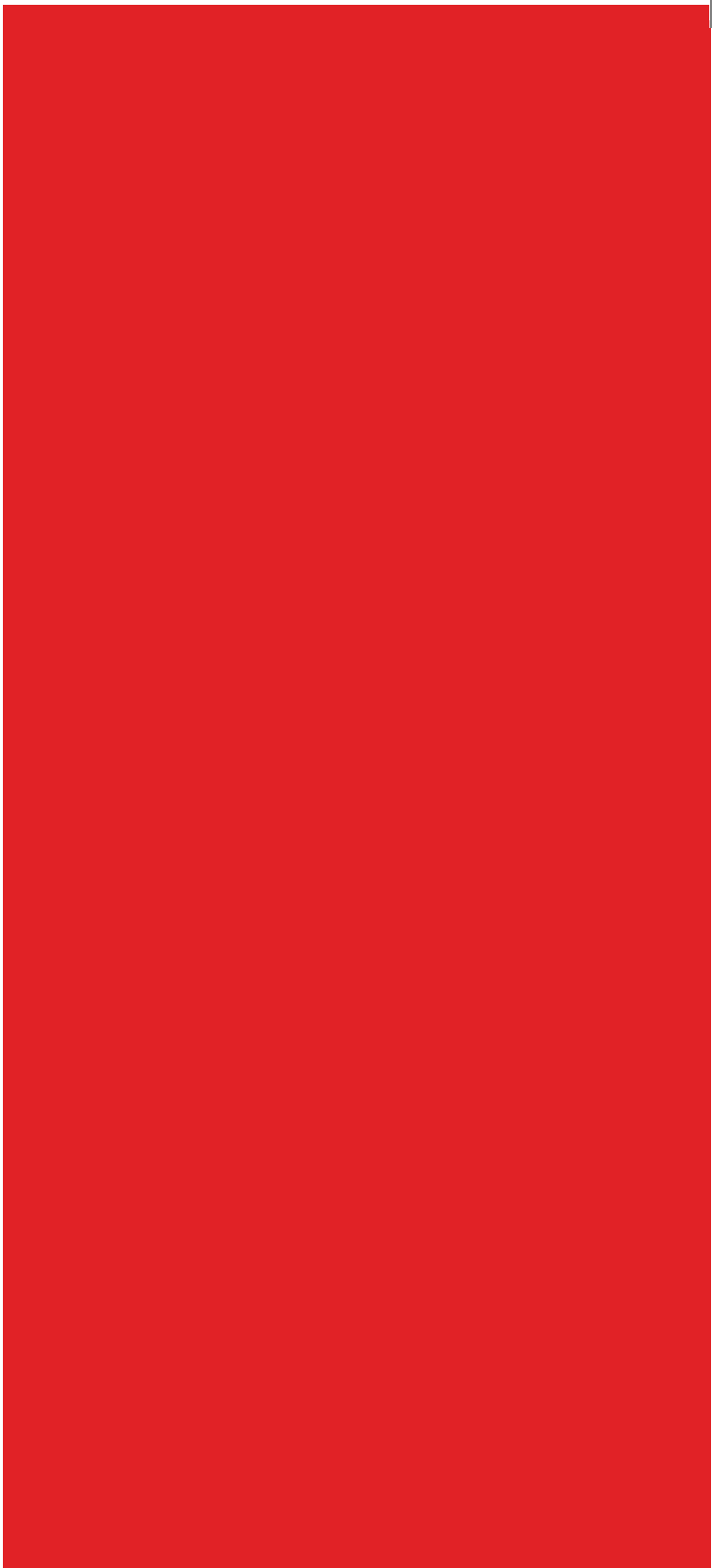
- 5.1. Σωματική Υγεία
- 5.2. Ψυχική Υγεία
- 5.3. Ελεύθερος Χρόνος
- 5.4. Ταξίδια
- 5.5. Κοινωνικά Δίκτυα
- 5.6. Εθελοντισμός
- 5.7. Σύλλογος Δομών Φροντιδας

6. Ασυνόδευτοι Ανήλικοι

- 6.1. Ένταξη στην Ελληνική Κοινωνία
- 6.2. Δικαιώματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- 6.3. Μετεγκατάσταση
- 6.4. Επαναπατρισμός

7. Αντί Επιλόγου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

**Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΜΗ
ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ**

Η Μετάβαση από τη Δομή Παιδικής Υποστήριξης

Έχετε ποτέ αναρωτηθεί τι κοινό έχουν οι περισσότεροι ήρωες των παιδικών ταινιών της Disney;

Οι ταινίες της Disney έχουν να κάνουν με το να μεγαλώνεις. Έχουν να κάνουν με εκείνη τη μέρα στη ζωή σου που πρέπει να αποδεχτείς την υπευθυνότητα. Το μικρό λιοντάρι Σίμπα έφυγε από το σπίτι του αλλά έπρεπε να γυρίσει πίσω για να αναλάβει καθήκοντα της αρχηγίας στη σαβάνα. Η μητέρα του μικρού ελέφαντα Ντάμπο πεθαίνει, οπότε εκείνος αναγκάζεται να μεγαλώσει με τη βοήθεια των φίλων του. Η Belle, στην Πεντάμορφη και το Τέρας, έχει μόνο μπαμπά, αλλά τον χάνει, οπότε αναγκάζεται να πάρει τη θέση του και να πείσει το τέρας να μην τρομοκρατεί τους ανθρώπους του χωριού. Ο Αλαντίν, ορφανός από μικρός, αναγκάζεται να επιβιώσει στα σοκάκια της Βαγδάτης και τελικά να πετύχει με την αξία του. Ο Μπάμπι το ελαφάκι χάνει την αγαπητή του μητέρα και αναγκάζεται με τους φίλους του να αντιμετωπίσει τους κυνηγούς του δάσους για να γίνει ο νέος μεγάλος πρίγκιπας του δάσους.

Για όλους τους ανθρώπους ανεξαιρέτως έρχεται εκείνη η στιγμή της μετάβασης από την ανήλικη στην ενήλικη ζωή. Σε αυτήν τη μετάβαση κανείς δεν πρέπει να είναι μόνος του. Και τα βασικά εφόδια του επιτυχημένου ταξιδιού προς την ενηλικίωση είναι:

- η ενδυνάμωση
- η εκτενής πληροφόρηση

Η ενδυνάμωση και η επιτυχημένη μετάβαση των νέων προς την ενήλικη ζωή έχουν ως κοινό παρανομαστή τη συνέχεια των σχέσεων των νεαρών ενήλικων με τους αρμόδιους φορείς και φροντιστές στις δομές παιδικής προστασίας η οποία διασφαλίζεται με τη συνεχή επικοινωνία και υποστήριξη. Εφόδια της ανεξάρτητης διαβίωσης αποτελούν:

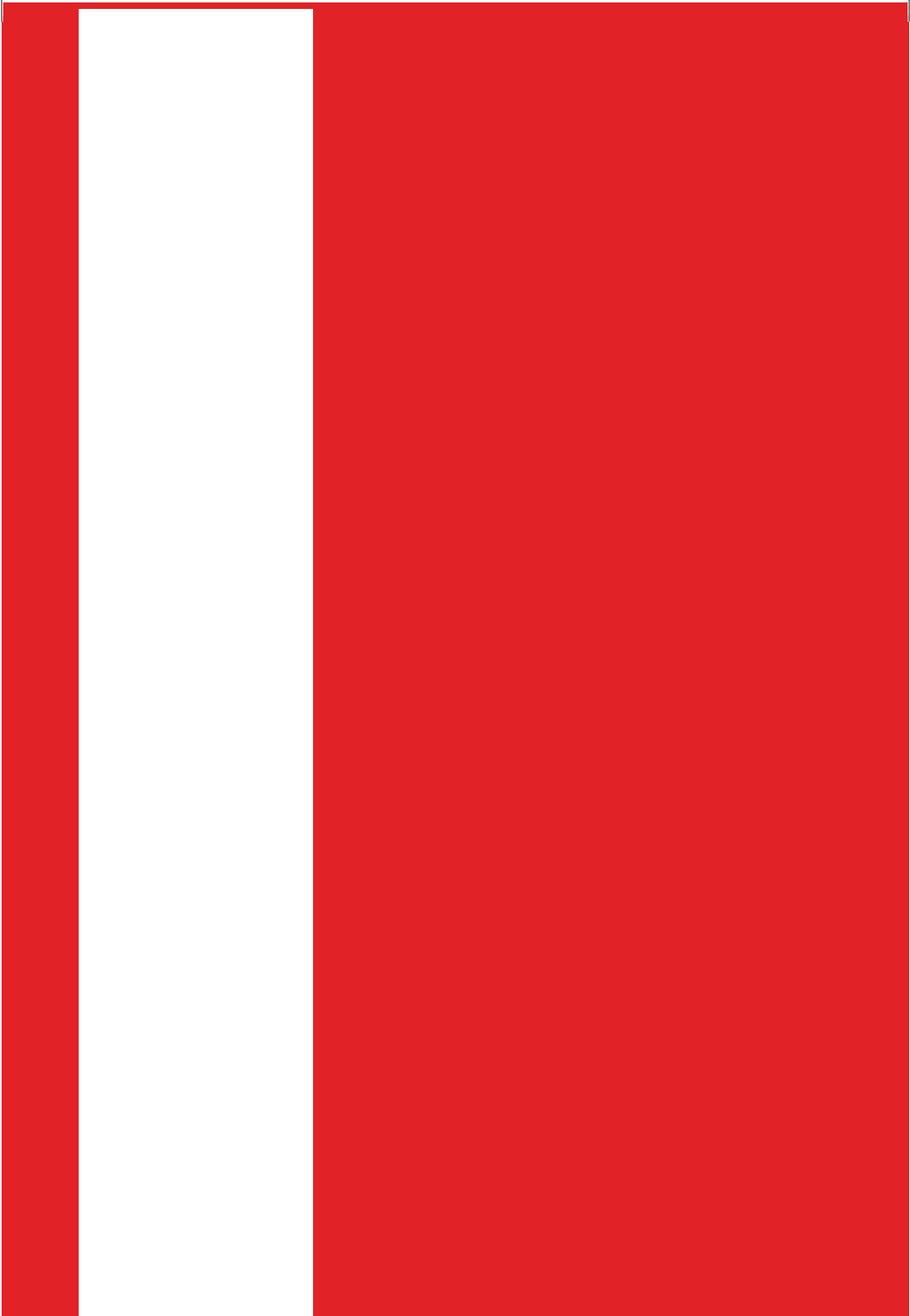
- η ικανότητα λήψης αποφάσεων
- η οργάνωση της καθημερινής ζωής

Το παρόν εγχειρίδιο αποσκοπεί στην παροχή εκτενούς πληροφόρησης στους νέους που βρίσκονται στη διαδικασία αποχώρησης από τις δομές παιδικής προστασίας για τους τομείς της εκπαίδευσης, της κοινωνικής ένταξης και της ψυχολογικής και σωματικής υγείας προσφέροντας πρακτικές συμβουλές για την οργάνωση της ζωής μετά την αναχώρηση από την δομή παιδικής προστασίας.

Το εγχειρίδιο αποτελεί την πλοήγηση στο χάρτη της ενήλικης ζωής όπου το σωστό μονοπάτι θα το χαράξει ο καθένας μόνος του λαμβάνοντας υπ' όψιν τις προσδοκίες και τα όνειρα του.

Καλή επιτυχία!

2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

2.1. Δικαιώματα και Υποχρεώσεις

«Δικαιώματα που δεν προκύπτουν από ένα καθήκον που επιτελέσαμε καλά, δεν αξίζουμε να τα έχουμε».

Μαχάτμα Γκάντι, 1869-1948, Ινδός ηγέτης

Σε κάθε έννομο κράτος ο πολίτης είναι το μέλος του κοινωνικού συνόλου, που έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις και που στηρίζει πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά το κράτος στο οποίο διαμένει.

Τα δικαιώματα του πολίτη διακρίνονται σε :

Ατομικά όπως είναι η ελευθερία έκφρασης και η θρησκευτική ελευθερία.

Κοινωνικά όπως είναι η μόρφωση, η περίθαλψη και η εργασία.

Πολιτικά όπως είναι η συμμετοχή σε εκλογές.

Τα δικαιώματα όμως περιορίζονται από την υποχρέωση του πολίτη να σέβεται, να προστατεύει και να συνδράμει στα αντίστοιχα δικαιώματα των συνανθρώπων του. Το Σύνταγμα της κάθε χώρας καθιερώνει και τις υποχρεώσεις των πολιτών όπως:

- **η υποχρέωση κοινωνικής ευθύνης και εθνικής αλληλεγγύης:**
σεβασμός προς το κοινωνικό σύνολο και την κοινωνική περιουσία
- **η φορολογική υποχρέωση:**
κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του πρέπει να υποβάλει φορολογική δήλωση
- **η στρατολογική υποχρέωση:**
τους μήνες Ιανουάριο-Φεβρουάριο- Μάρτιο κάθε έτους πραγματοποιείται η απογραφή των στρατεύσιμων που διανύουν το 19ο έτος της ηλικίας τους στις Στρατολογικές Υπηρεσίες και στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)
- **η υποχρεωτική εκπαίδευση** που έχει ως στόχο την πνευματική και σωματική ανάπτυξη των μαθητών προκειμένου να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να αντιμετωπίσουν τις σύγχρονες κοινωνικές απαιτήσεις;

- 1χρονη προσχολική εκπαίδευση
 - 6χρονη πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Α έως ΣΤ Δημοτικού)
 - 3χρονη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Α, Β, Γ Γυμνασίου)
- **υποχρέωση τήρησης του συντάγματος και των νόμων:**
οι νόμοι κάθε χώρας προβλέπουν τις καθορισμένες ποινές για τη διάπραξη αστικών αδικημάτων (άδικες και υπαίτιες πράξεις που επιφέρουν χρηματικές αποζημιώσεις) και ποινικών αδικημάτων (εγκληματικές πράξεις που επιφέρουν συγκεκριμένες ποινές όπως αυτή της φυλάκισης). Στη περίπτωση ποινικών αδικημάτων ή εγκλημάτων η διάκριση γίνεται με κριτήριο το είδος της ποινής όπως:
- Το πταίσμα, πχ παράβαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με ποινή χρηματικό πρόστιμο
 - Το πλημμέλημα, πχ η δυσφήμιση και η φθορά ξένης περιουσίας με ποινή είτε τη φυλάκιση (εξαγοράσιμη η μη) είτε το χρηματικό πρόστιμο
 - Το κακούργημα όπως η ανθρωποκτονία και η ληστεία με ποινή τη φυλάκιση

**Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ** (απλουστευμένη έκδοση των
30 άρθρων της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):

1. Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι μεταξύ τους.
2. Όλοι έχουν δικαιώματα αδιακρίτως φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πεποιθήσεων, περιουσίας, γέννησης ή τόπου διαμονής
3. Όλοι έχουν δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική ασφάλεια.
4. Κανείς δεν μπορεί να ζει υπό καθεστώς δουλείας.
5. Κανείς δεν μπορεί να υποβάλλεται σε βασανιστήρια.
6. Όλοι είναι ίσοι απέναντι στο νόμο.
7. Όλοι δικαιούνται ίση προστασία από το νόμο.
8. Όλοι έχουν το δικαίωμα να ασκούν αποτελεσματικά ένδικα σε αρμόδια δικαστήρια.
9. Κανείς δεν μπορεί να συλλαμβάνεται αυθαίρετα.
10. Όλοι έχουν δικαίωμα σε δίκαιη και δημόσια δίκη από ανεξάρτητο δικαστήριο.
11. Όλοι είναι αθώοι μέχρι αποδείξεως του εναντίου σε δημόσια δίκη που παρέχει όλες τις απαραίτητες υπερασπιστικές εγγυήσεις.
12. Όλοι έχουν το δικαίωμα της ιδιωτικότητας στην κατοικία, την οικογένεια και την αλληλογραφία.
13. Όλοι έχουν το δικαίωμα να κυκλοφορούν ελεύθερα, να εγκαταλείπουν ή να επιστρέφουν σε οποιαδήποτε χώρα
14. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα ασύλου.
15. Όλοι έχουν το δικαίωμα στην ιθαγένεια
16. Όλοι έχουν το δικαίωμα στο γάμο και τη δημιουργία οικογένειας. Οι άνδρες και οι γυναίκες έχουν ίσα δικαιώματα τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά τη λύση του γάμου.
17. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ιδιοκτησίας.
18. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης και των θρησκευτικών πεποιθήσεων.

19. Όλοι έχουν το δικαίωμα της ελευθερίας γνώμης και έκφρασης και το δικαίωμα στην αναζήτηση, λήψη και διάδοση πληροφοριών.
20. Όλοι έχουν το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι.
21. Όλοι έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.
22. Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση και στην εξασφάλιση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων του.
23. Όλοι έχουν δικαίωμα στην εργασία, την ίση αμοιβή για ίση εργασία και το δικαίωμα του συνδικαλιζέσθαι.
24. Όλοι έχουν το δικαίωμα σε λογικό ωράριο εργασίας και σε άδεια μετ' αποδοχών.
25. Όλοι έχουν το δικαίωμα σε ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο για τους ίδιους και την οικογένειά τους που θα περιλαμβάνει την τροφή, τη στέγαση, το ρουχισμό, την ιατρική περίθαλψη και την κοινωνική ασφάλιση.
26. Όλοι έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση.
27. Όλοι έχουν το δικαίωμα συμμετοχής στην πνευματική ζωή και στην προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων.
28. Όλοι έχουν δικαίωμα σε μία κοινωνική και διεθνή τάξη στο πλαίσιο της οποίας τα δικαιώματα και οι ελευθερίες της Διακήρυξης μπορούν να πραγματοποιούνται.
29. Κάθε άτομο έχει υποχρεώσεις απέναντι στην κοινωνία και σε τρίτους.
30. Καμία διάταξη της Διακήρυξης δεν παρέχει σε ένα κράτος, σε μία ομάδα ατόμων ή σε ένα άτομο οποιοδήποτε δικαίωμα να εμπλέκεται σε δραστηριότητες που αποβλέπουν στην καταστράτηγηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που περιλαμβάνονται σε αυτήν.

(Πηγή: https://www.unric.org/html/greek/pdf/UDHR_simple_greek.pdf)

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <https://www.synigoros.gr>
(Συνήγορος του Πολίτη)
2. <http://www.synigoroskatanaloti.gr>
(Συνήγορος του Καταναλωτή)
3. <https://www.synigoros-solidarity.gr>
(Συνήγορος για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες)
4. <https://www.stratologia.gr>
(Γραφείο Στρατολογίας)
5. <http://www.ministryofjustice.gr/site/kodikis>
(Πληροφορίες για τον Αστικό και Ποινικό Κώδικα)

2.2. Ευρωπαϊκή ένωση

*«Κανείς δεν μπορεί από μόνος τους να τραγουδήσει μια Συμφωνία.
Χρειάζεται μια ολόκληρη ορχήστρα για να παιχτεί».*
Χάρφορντ Ε. Λούκοκ (1885-1960), Αμερικανός Συγγραφέας

Τη δεκαετία του 1950 το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες και το Λουξεμβούργο στην προσπάθεια τους να ανακάμψουν από τις καταστροφές του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου και να συνεργαστούν για να δώσουν απαντήσεις σε βασικά ερωτήματα για το κοινό τους μέλλον, ίδρυσαν την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) που είναι γνωστή σήμερα ως Ευρωπαϊκή Ένωση στην οποία προσχώρησαν και τα ακόλουθα κράτη:

1973: Δανία, Ιρλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο

1981: Ελλάδα

1986: Ισπανία και Πορτογαλία

1995: Αυστρία, Φιλανδία και Σουηδία

2004: Κύπρος, Τσέχικη Δημοκρατία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβακία και Σλοβενία

2007: Βουλγαρία και Ρουμανία

2013: Κροατία

Τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι σήμερα 28.

Στις 23 Ιουνίου 2016 οι πολίτες του Ηνωμένου Βασιλείου (Η.Β.) ψήφισαν υπέρ της αποχώρησης της χώρας τους από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.). Στις 29 Μαρτίου 2017 το Η.Β. ανακοίνωσε επίσημα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ε.Ε., ενεργοποιώντας το άρθρο 50 της Συνθήκης της Λισαβόνας. Επί του παρόντος, το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθεί να είναι πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ως εκ τούτου, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του μέλους εξακολουθούν να ισχύουν πλήρως και για το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι παρούσα στην καθημερινή ζωή των πολιτών της μέσω των παρακάτω τρόπων.

1. Μπορείτε να ταξιδεύετε, να σπουδάζετε, να εργάζεστε και να ζείτε σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ. Κάθε πολίτης μπορεί να αποφασίσει πού επιθυμεί να ζήσει ή να αναζητήσει εργασία. Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων είναι δυνατή χάρη στην ενιαία αγορά της ΕΕ.
2. Η ΕΕ έχει άρει τα εμπόδια στις ελεύθερες συναλλαγές μεταξύ των μελών της. Αυτό σημαίνει ότι μπορείτε να παράγετε, να αγοράζετε και να πωλείτε αγαθά οπουδήποτε επιθυμείτε στην Ευρώπη. Σημαίνει επίσης ότι οι καταναλωτές διαθέτουν περισσότερες επιλογές προϊόντων και σε χαμηλότερες τιμές.
3. Τα ταξίδια στην Ευρώπη είναι πλέον πολύ εύκολη υπόθεση. Με τη συμφωνία Σένγκεν καταργήθηκαν οι συνοριακοί έλεγχοι μεταξύ των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών. Μπορείτε πλέον να διασχίσετε τα περισσότερα σύνορα εντός της ΕΕ χωρίς να δείξετε το διαβατήριό σας.
4. Όταν ταξιδεύετε σε άλλη χώρα της ΕΕ μπορεί να αρρωστήσετε ή να πάθετε κάποιο ατύχημα. Ως πολίτης της ΕΕ δικαιούστε να λάβετε τυχόν επείγουσα ιατρική θεραπεία που δεν μπορεί να περιμένει μέχρι να επιστρέψετε στη χώρα σας. Με την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας θα λάβετε κρατική υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό και θα καταβάλετε το ίδιο ποσό με αυτό που καταβάλλουν οι πολίτες της συγκεκριμένης χώρας.
5. Τα αεροπορικά ταξίδια είναι πλέον πολύ φθηνότερα. Η ΕΕ έχει διασπάσει τα εθνικά μονοπώλια και έχει επιτρέψει τον ανταγωνισμό στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών. Περισσότερες πόλεις έχουν πλέον δικό τους αερολιμένα και πραγματοποιούνται περισσότερες απευθείας πτήσεις μεταξύ τους. Επιπλέον, έχουν ενισχυθεί τα δικαιώματα των επιβατών.
6. Η χρήση κινητών τηλεφώνων και έξυπνων συσκευών στο εξωτερικό είναι πολύ φθηνότερη τα τελευταία χρόνια. Οι κανόνες της ΕΕ έχουν οδηγήσει σε σημαντική μείωση του κόστους (άνω του 90 % από το 2007) με τον καθορισμό ανώτατων τιμών. Τα τέλη περιαγωγής καταργήθηκαν τον Ιούνιο του 2017, γεγονός που σημαίνει ότι όταν χρησιμοποιείτε το τηλέφωνό σας στο εξωτερικό η χρέωση είναι πλέον η ίδια με αυτή που ισχύει όπως όταν το χρησιμοποιείτε εντός της χώρας σας.

7. Η ελάχιστη περίοδος εγγύησης για τα καταναλωτικά αγαθά, όπως τα ηλεκτρονικά προϊόντα, ανέρχεται πλέον σε δύο χρόνια. Επομένως, εάν για παράδειγμα το κινητό σας τηλέφωνο χαλάσει ύστερα από έναν χρόνο, μπορεί να επισκευαστεί ή να αντικατασταθεί δωρεάν. Επιπλέον, δεν έχει σημασία σε ποια χώρα της ΕΕ αγοράσατε το προϊόν.
8. Η νομοθεσία της ΕΕ σας προστατεύει όταν παραγγέλλετε ή αγοράζετε προϊόντα από οπουδήποτε αλλού εκτός από κατάστημα. Για παράδειγμα, εάν υπογράψετε μια συνδρομή ή σύμβαση στον δρόμο ή προβείτε σε αγορά στο διαδίκτυο, μπορείτε να αλλάξετε γνώμη. Έχετε το δικαίωμα να ακυρώσετε την παραγγελία σας ή να επιστρέψετε το προϊόν που αγοράσατε εντός 14 ημερών.
9. Ως καταναλωτής μπορεί να επιθυμείτε να πραγματοποιείτε «πράσινες αγορές», και το ενεργειακό σήμα της ΕΕ θα σας βοηθήσει να κάνετε τη σωστή επιλογή. Πολλά προϊόντα, όπως λαμπτήρες, πλυντήρια ρούχων, ψυγεία και τηλεοράσεις, φέρουν το ενεργειακό σήμα της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό καθίσταται ευκολότερος ο εντοπισμός των πλέον ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων, τα οποία ταξινομούνται ως A+++.
10. Στην ΕΕ μπορείτε να απολαμβάνετε καθαρά ύδατα κολύμβησης και καθαρό πόσιμο νερό. Η περιβαλλοντική ρύπανση δεν γνωρίζει σύνορα· για τον λόγο αυτό, ο καθαρός αέρας και το καθαρό νερό είναι προφανώς πολύ σημαντικά. Η ΕΕ έχει θεσπίσει υποχρεωτικά πανευρωπαϊκά όρια για τη ρύπανση του αέρα και των υδάτων και οι χώρες της ΕΕ πρέπει να μεριμνούν για την τήρηση των επιπέδων αυτών.

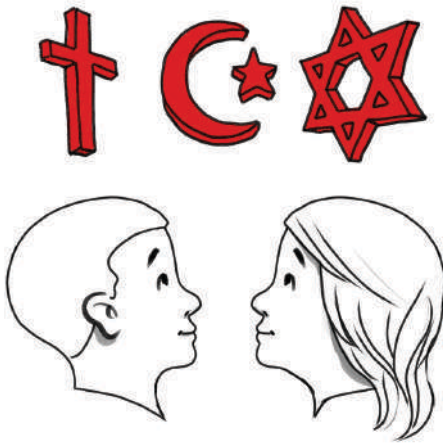
Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

1. https://europa.eu/european-union/index_el
(Επίσημος Ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης)
2. https://ec.europa.eu/info/policies/youth_el
(Νεολαία/ Ευρωπαϊκή Επιτροπή)
3. https://europa.eu/youth/discovereu_el
(Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας)

2.3. Διαπολιτισμικές Αρχές

Είπα στη μυγδαλιά: «Αδερφή, μίλησέ μου για το Θεό». Κι η μυγδαλιά άνθισε.

Νίκος Καζαντζάκης, 1883-1957, Έλληνας συγγραφέας

Ζούμε σε μία πλουραλιστική κοινωνία και η ανάγκη να κατανοήσουμε ο ένας τον άλλον είναι μεγαλύτερη από ποτέ. Ο εθνικισμός και ο ρατσισμός που συναντώνται ακόμα και στις σύγχρονες κοινωνίες θα μπορούσε να εξαλειφθούν εάν οι άνθρωποι γνώριζαν περισσότερα για τις θρησκευτικές πεποιθήσεις και πρακτικές των αλλόθρησκων. Οι άνθρωποι δεν γεννιούνται με προκαταλήψεις αλλά τις αποκτούν στην πορεία της ζωής τους και ως

αποτέλεσμα αγνοούν την αλήθεια και αναπτύσσουν αρνητικά στερεότυπα. Η κάθε θρησκεία είναι πολυδιάστατη και οι διαστάσεις της κάθε θρησκευτικής και πνευματικής εμπειρίας μπορούν να εκφραστούν διαφορετικά στις προσωπικές ζωές των ανθρώπων. Ο θρησκευτικός πλουραλισμός επιτρέπει την ελεύθερη φωνή όλων των θρησκειών, ενισχύει τον σχηματισμό θρησκευτικών κοινοτήτων και βασίζεται σε δύο θεμελιώδεις αρχές: το σεβασμό και την αγάπη.

Τα κύρια συστατικά των παγκόσμιων θρησκευμάτων είναι **η πίστη, η ηθική ζωή και η λατρεία**.

Η πίστη αποτυπώνεται στην καθημερινότητα των ανθρώπων μέσω της εμπιστοσύνης τους στο σύμβολο της πίστης τους.

Η ηθική ζωή έχει ως επακόλουθο ένα δεσμευτικό ήθος που αναφέρεται σε οριοθετημένους κανόνες της καθημερινής ζωής που έχουν ως βάση το σεβασμό και την αγάπη προς όλους τους ανθρώπους και τη φύση που τους περιβάλλει.

Τέλος, **η λατρεία** αφορά το σύνολο των λεγόμενων (Ευαγγέλιο, Κοράνι, Βίβλος κ.α.) και των πραττόμενων (Θεία Κοινωνία, κ.α.) της εκάστοτε θρησκευτικής κοινότητας.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι:

1. <http://iaath.gr>
(Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών)
2. <http://www.cathecclesia.gr>
(Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα)
3. <http://www.gec.gr>
(Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία)
4. <https://www.facebook.com/Muslim-Association-of-Greece-MAG>
(Μουσουλμανική Κοινότητα Ελλάδος)
5. <https://www.facebook.com/krishna.athens>
(Ινδουϊστική Κοινότητα Ελλάδας)
6. <https://www.jw.org>
(Μάρτυρες του Ιεχωβά)
7. <https://www.athjcom.gr>
(Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών)

2.4. Κοινωνική Ασφάλεια

«Κάνε άλμα πιο γρήγορο από τη φθορά».

Οδυσσέας Ελύτης, 1911-1996, Ποιητής, Κάτοχος Βραβείου Νόμπελ 1979

Ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλειας κατοχυρώθηκε σε διεθνές επίπεδο με την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που ψηφίστηκε από τον ΟΗΕ το 1948.

Το ενιαίο σύστημα κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα αποτελεί στόχο του εθνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας που εξυπηρετείται μέσω των ακόλουθων τριών συστημάτων:

Σύστημα κοινωνικής ασφάλισης εργαζομένων

Η κοινωνική ασφάλιση είναι θεσμός κοινωνικής αλληλεγγύης και αναδιανομής του εισοδήματος στη σύγχρονη κοινωνία καθώς διασφαλίζεται η μεταφορά χρηματικών πόρων από τις ενεργές προς τις μη ενεργές οικονομικά τάξεις. Από διοικητική άποψη το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Το σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης ασφαλίζει ιατρικο-φαρμακευτικά τους εργαζόμενους, δίνει τις συντάξεις στους πρώην εργαζόμενους και επιδιώκει την κάλυψη των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι χορηγώντας παροχές και υπηρεσίες που αναπληρώνουν τη μείωση ή την απώλεια εισοδήματος από απασχόληση. Οι φορείς του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης είναι:

- Κύρια και επικουρική ασφάλιση από το Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) και από το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ)
- Συμπληρωματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης- Επαγγελματικά Ταμεία
- Προγράμματα Ιδιωτικής Ασφαλιστικής Κάλυψης

Σύστημα κοινωνικής πρόνοιας

Το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας συνθέτει το τελικό δίκτυο ασφάλειας για τα άτομα εκτός αγοράς εργασίας. Η κοινωνική πρόνοια περιλαμβάνει κάθε άμεση ή έμμεση παροχή από το κράτος προκειμένου να προστατευθούν κοινωνικές ομάδες που δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις υλικές, ψυχολογικές και κοινωνικές ανάγκες με στόχο να επιτευχθεί η ενεργητική συμμετοχή αυτών των ομάδων στη οικονομική και κοινωνική ζωή. Η κοινωνική πολιτική εξασκείται είτε με τις παροχές σε είδος όπως υπηρεσίες περίθαλψης και φροντίδας είτε με τις παροχές σε χρήμα όπως τα διάφορα κοινωνικά επιδόματα. Κοινωνικές υπηρεσίες παρέχονται επίσης και από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και από ένα πλέγμα εθελοντικών οργανισμών και μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται έντονα ιδίως στο πεδίο προστασίας των παιδιών, των προσφύγων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Το σύστημα πρόνοιας συντονίζεται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ενώ βασική πληροφόρηση για τις κοινωνικές υπηρεσίες και επιδόματα παρέχει ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ). Ειδικότερα ο ΟΠΕΚΑ χορηγεί:

- οικογενειακά επιδόματα
- επιδόματα για τα άτομα με αναπηρία
- επιδόματα για τους ανασφάλιστους υπερήλικες
- παροχές κοινωνικού τουρισμού
- κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης που αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και βασίζεται στους πυλώνες της εισοδηματικής ενίσχυσης, της διασύνδεσης με υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης και τη διασύνδεση με υπηρεσίες επανένταξης στην αγορά εργασίας. Η αίτηση για το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης γίνεται μέσω της ιστοσελίδας www.keaprogram.gr με την προσκόμιση τόσο του Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης και του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (βλέπε ενότητα 2.5.).

Εθνικό Σύστημα Υγείας

Το Εθνικό Σύστημα Υγείας αποβλέπει στην ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική κάλυψη των αναγκών του ελληνικού πληθυσμού μέσω της παροχής δωρεάν υπηρεσιών. Η λειτουργία του εξυπηρετεί όλα τα άτομα που διαμένουν στην ελληνική επικράτεια.

Οι ασφαλισμένοι στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, οι ανασφάλιστοι φοιτητές, οι επιδοτούμενοι άνεργοι και οι συνταξιούχοι απευθύνονται στις Δημόσιες Δομές Υγείας με τον Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) και δικαιούνται αυτόματα πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ). Το σύστημα υγείας συντονίζεται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει την δυνατότητα έκδοσης Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Υγείας οι κάτοχοι της οποίας έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν σε 31 χώρες (Κράτη Μέλη της ΕΕ και Νορβηγία, Λιχτενστάιν, Ισλανδία και Ελβετία) την ίδια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που παρέχεται σε ντόπιους ασθενείς. Η κάρτα διανέμεται δωρεάν, αλλά είναι απαραίτητο ο κάτοχος να καλύπτεται από το κρατικό ασφαλιστικό σύστημα σε κράτος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στην Ελβετία. Η έκδοση και η διανομή της κάρτας γίνονται από τον τοπικό φορέα ασφάλισης του ενδιαφερόμενου.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <https://www.efka.gov.gr>
(Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης)
2. <https://www.idika.gr/>
(Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης)
3. <https://www.atlas.gov.gr>
(Εθνικό Μητρώο Ασφάλισης – Ασφαλιστικής Ικανότητας)
4. <https://opeka.gr>
(Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης)
5. <https://keaprogram.gr>
(Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης)
6. <https://www.eopyy.gov.gr>
(Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας)
7. <https://www.eopyy.gov.gr/insurancecard>
(Ευρωπαϊκή Κάρτα Υγείας)

2.5. Έκδοση Νομιμοποιητικών και Άλλων Εγγράφων

«Ό,τι ελπίζουμε να κάνουμε μια μέρα με ευκολία, πρέπει να μάθουμε πρώτα να το κάνουμε με επιμέλεια...»

Σάμουελ Τζόνσον, 1709-1784, Άγγλος συγγραφέας

Ως μέλη μίας οργανωμένης κοινωνίας, τα άτομα οφείλουν να εκδίδουν κάποια νομιμοποιητικά και άλλα έγγραφα προκειμένου να μπορούν να συναλλάσσονται με διάφορες δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες. Στα πλαίσια της προώθησης της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα, η Δημόσια Διοίκηση μετασχηματίζεται και αναβαθμίζεται προκειμένου να καταστεί πιο αποδοτική και αποτελεσματική. Η δαιδαλώδης παλαιότερη αναζήτηση για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έχει δώσει τη θέση της σε μία πιο απλή διαδικτυακή αναζήτηση και εξυπηρέτηση.

Τα κυριότερα νομιμοποιητικά έγγραφα για την οποιαδήποτε συναλλαγή αποτελούν:

1. Ταυτότητα

Υποχρέωση για την απόκτηση δελτίου αστυνομικής ταυτότητας έχουν όλοι οι Έλληνες πολίτες που έχουν συμπληρώσει το 12ο έτος της ηλικίας. Οι ταυτότητες των Ελλήνων πολιτών εκδίδονται από τα αρμόδια Αστυνομικά Τμήματα ανά περιοχή κατοικίας. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- **Δύο πρόσφατες ασπρόμαυρες φωτογραφίες** (για ταυτότητα), διαστάσεων 3,6x3,6 εκ,
- **Αίτηση - Υπεύθυνη Δήλωση**, για την αυτεπάγγελτη αναζήτηση των στοιχείων του αιτούντος, από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικού Δημοτολογίου (ΟΠΣΕΔ), του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία εκτυπώνεται και διατίθεται στον αιτούντα σε έντυπη μορφή προς υπογραφή ,
- **Αίτηση έκδοσης δελτίου ταυτότητας**, η οποία συμπληρώνεται από την αρμόδια Αρχή έκδοσης με βάση τα στοιχεία ταυτότητας του ενδιαφερομένου, όπως αυτά προκύπτουν από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικού Δημοτολογίου (ΟΠΣΕΔ) του Υπουργείου Εσωτερικών ή από το πιστοποιητικό γέννησης. Η αίτηση

εκτυπώνεται και διατίθεται στον αιτούντα σε έντυπη μορφή προς υπογραφή,

- **Βεβαίωση Νοσηλευτικού Ιδρύματος ή Υγειονομικού Εργαστηρίου** για την ομάδα Αίματος και το RHESUS (εφόσον επιθυμείται η αναγραφή τους στο δελτίο),
- **Ταξιδιωτικό ή άλλο έγγραφο ημεδαπής ή αλλοδαπής Αρχής**, από το οποίο να προκύπτει προηγούμενη εγγραφή των στοιχείων των ενδιαφερόμενων, με λατινικούς χαρακτήρες .
- Για την έκδοση του δελτίου ταυτότητας, απαιτείται η **βεβαίωση των στοιχείων** του αιτούντος από έναν μάρτυρα. Σε περίπτωση ανηλίκου, η βεβαίωση των στοιχείων του γίνεται από έναν γονέα του ή από εκείνον που έχει την επιμέλεια ή επιτροπεία του.

2. ΑΦΜ

Ο ΑΦΜ είναι ένας και μοναδικός αριθμός που αποδίδεται σε κάθε συναλλασσόμενο και τον ταυτοποιεί με βάση τα ατομικά του στοιχεία και που είναι χρήσιμος σε κάθε συναλλαγή με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς όπου απαιτείται από τη νομοθεσία. Έκδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) πρέπει να κάνουν όλοι οι ενήλικες πολίτες ανεξαιρέτως εάν έχουν εισόδημα ή όχι. Ο ΑΦΜ εκδίδεται από την Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία του τόπου κατοικίας (Δ.Ο.Υ.) με τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- Επικυρωμένες φωτοτυπίες αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου
- Συμπλήρωση της δήλωσης απόδοσης ΑΦΜ – Μ1
- Πληροφόρηση για το προφίλ του κάθε φορολογουμένου, για την υποβολή φορολογικών δηλώσεων και άλλων εντύπων όπως και για την έκδοση παραβόλων μπορεί να παρέχεται μέσω της εγγραφή στην υπηρεσία Taxis net της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων. Η διαδικασία εγγραφής στην εφαρμογή Taxisnet γίνεται με τρία απλά βήματα:
 - Ηλεκτρονική εγγραφή αίτησης,
 - Αυτοπρόσωπη παρουσία στη τοπική ΔΟΥ για έγκριση της αίτησης,
 - Ηλεκτρονική ενεργοποίηση λογαριασμού.

3. ΑΜΚΑ

Η έκδοση του Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) για τον οποίο η αίτηση μπορεί να γίνει και σε ένα Κέντρο Εξυπηρέτησης Πελατών

(ΚΕΠ). Η έκδοση του ΑΜΚΑ προϋποθέτει την ύπαρξη δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άδειας διαμονής στην Ελλάδα. Ο ΑΜΚΑ αποτελεί τον υποχρεωτικό και μόνο αριθμό για την εργασιακή και ασφαλιστική ταυτοποίηση των δικαιωμάτων των πολιτών και είναι απαραίτητος για όλες τις συναλλαγές που αφορούν την εργασία και την ασφάλιση όπως η πρόσληψη, πληρωμή επιδομάτων, πληρωμή ασφαλιστικών εισφορών κ.α.

4. Διαβατήρια

Το διαβατήριο είναι ταξιδιωτικό έγγραφο, που εκδίδεται από κρατική αρχή και χρησιμεύει για τη μετάβαση του κατόχου του σε χώρες του εξωτερικού και ως αποδεικτικό στοιχείο ταυτότητας και ιθαγένειας του κατόχου. Για την χορήγηση διαβατηρίου απαιτείται η υποβολή αιτήσεως του ενδιαφερομένου στα Γραφεία Διαβατηρίων της Ελληνικής Αστυνομίας μαζί με τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- Πρόσφατη έγχρωμη φωτογραφία 4x6 εκ.
- Παράβολα (τα οποία προμηθεύονται και μέσω της υπηρεσίας Taxis-net)
- Φωτοαντίγραφο δύο όψεων του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας

5. Άλλα νομιμοποιητικά έγγραφα

Ληξιαρχικές πράξεις, στρατολογικές πληροφορίες κ.α. μπορούν να αναζητηθούν από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών στον διαδικτυακό χώρο των οποίων μπορούν να υποβληθούν και ηλεκτρονικές αιτήσεις για μία σειρά άλλων διοικητικών διαδικασιών, να ενημερωθούν οι πολίτες για τις πιο πρόσφατες πληροφορίες που καλύπτουν το εύρος του Δημόσιου Τομέα και να τεθούν τα ερωτήματα τους για θέματα που άπτονται των πολιτειακών τους δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) είναι κρατικά καταστήματα που συστάθηκαν με αυτή την ονομασία αρχικά στις Περιφέρειες και τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, με σκοπό τη μείωση της γραφειοκρατίας και την ταχύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών σε ότι αφορά τις συναλλαγές τους με το δημόσιο. Ο ρόλος των ΚΕΠ είναι να αποτελέσουν τα σημεία των Δημοσίων υπηρεσιών με τους πολίτες και να παρέχουν γρήγορες και αποτελεσματικές υπηρεσίες.

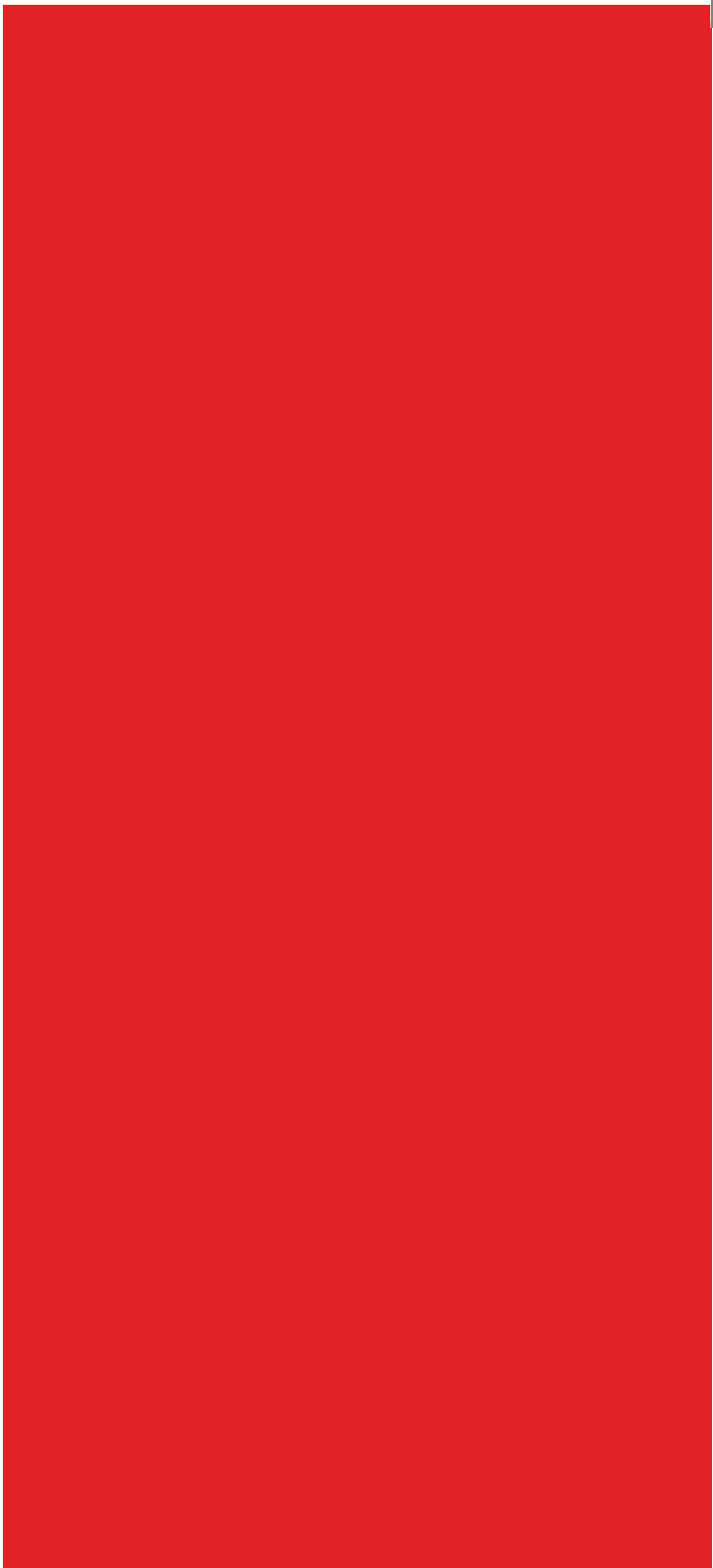
Οι Υπηρεσίες που παρέχονται στα ΚΕΠ είναι :

θεώρηση του γνησίου της υπογραφής, που γίνεται με αυτοπρόσωπη παρουσία του πολίτη φέροντας μαζί του ένα ταυτοποιητικό έγγραφο, έκδοση ηλεκτρονικού παραβόλου, θεώρηση ακριβούς αντιγράφου για δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα, καθώς και άλλες 2.000 πιστοποιημένες διαδικασίες.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <http://www.hellenicpolice.gr>
(Ελληνική Αστυνομία)
2. <http://www.gsis.gr>
(Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων)
3. <https://www.amka.gr>
(Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης)
4. <http://www.passport.gov.gr>
(Διεύθυνση Διαβατηρίων)
5. <http://www.kep.gov.gr>
(Κέντρο εξυπηρέτησης πελατών)
6. <http://www.politesrotoun.gr/>
(Διαδικτυακός τόπος ερωτήσεων σχετικά με τις διαδικασίες και τα πιστοποιητικά της Δημόσιας Διοίκησης)
7. <https://www.kallikratis.org/>
(Πληροφόρηση για την Αυτοδιοίκηση και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

3.1. Επαγγελματικός Προσανατολισμός

«Το έργο κάθε ανθρώπου, είτε πρόκειται για λογοτεχνία είτε για μουσική ή εικόνες ή αρχιτεκτονική ή οτιδήποτε άλλο, είναι πάντα ένα πορτρέτο του εαυτού του».

Σάμιουελ Μπάτλερ, 1835-1902, Άγγλος Συγγραφέας

Από το 1900 και μετά αποκαλύπτεται μία άνοδος ενός αριθμού εκπαιδευτικών κινήματων, εκ των οποίων άλλα θα ευδοκιμήσουν και στη συνέχεια να εξαφανιστούν, ενώ άλλα θα επηρεάσουν διαχρονικά την οργάνωση της κοινωνίας. Από αυτά, ο επαγγελματικός προσανατολισμός είναι ένα από τα πιο σημαντικά, τόσο από ατομική όσο και από κοινωνική άποψη. Σύμφωνα με τον Φρανκ Πάρσονς (1854-1908), ιδρυτή του κινήματος του επαγγελματικού προσανατολισμού, στη σοφή επιλογή ενός επαγγέλματος συντελούν τρεις παράγοντες:

- η σαφής κατανόηση των ατομικών χαρακτηριστικών, των ικανοτήτων, των δυνατοτήτων, των πόρων καθώς και των περιορισμών του κάθε ατόμου,
- η γνώση των θέσεων εργασίας και της αγοράς εργασίας,
- η ορθολογική και αντικειμενική κρίση αναφορικά με τη σχέση μεταξύ των προσωπικών χαρακτηριστικών του κάθε ατόμου και της αγοράς εργασίας.

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός ορίζεται ως η διαδικασία παροχής βοήθειας σε έναν ένο να επιλέγει, να προετοιμάζεται και να εισέρχεται σε ένα επάγγελμα για το οποίο δείχνει ενδιαφέρον και έχει τις απαραίτητες ικανότητες. Στην Ελλάδα ο Εθνικός Οργανισμός Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού επιδιώκει τη στενότερη σύνδεση της εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και παρέχει δωρεάν υπηρεσίες Συμβουλευτικής Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας.

Η επιλογή του επαγγέλματος είναι πολύ σημαντική αν σκεφτεί κανείς ότι οι ώρες εργασίας αποτελούν το 1/3 του καθημερινού χρόνου του κάθε ανθρώπου. Η δυνατότητα να εκφραστούμε μέσα από το επάγγελμα μας είναι ιδιαίτερως σημαντική καθώς αναπτύσσει τόσο τη δημιουργικότητα όσο και την αποδοτικότητα μας και συντελεί τόσο στην προσωπική όσο και στην κοινωνική μας ευημερία. Είναι ένα από τα ομορφότερα συναισθήματα να σηκώνεται κανείς το πρωί και με όρεξη να ξεκινάει τη μέρα του εκεί όπου εργάζεται. Για αυτό και ο Κινέζος φιλόσοφος Κομφούκιος (551 π.Χ. – 479 π.Χ.) ορφανός από 3 χρόνων και αναγκασμένος να μεγαλώσει δύσκολα κατέληξε στο ότι «Διάλεξε ένα επάγγελμα που σου αρέσει και δεν θα χρειαστεί να δουλέψεις ξανά στη ζωή σου». Για αυτό χρειάζεται η επαγγελματική εκπαίδευση και ο προσανατολισμός έτσι ώστε να παρέχεται πλήρης ενημέρωση για τα παρακάτω:

- τα χαρακτηριστικά ενός επαγγέλματος όπως χειρωνακτικό, πνευματικό κ.α.
- οι εργασιακές συνθήκες του επαγγέλματος και το περιβάλλον εργασίας όπως γραφείο, νοσοκομείο κ.α.
- τα απαραίτητα προσόντα όπως τα προσωπικά ενδιαφέροντα, οι ατομικές γνώσεις, τα εφόδια και εξειδίκευση
- η αναγκαία προετοιμασία όπως οι σπουδές και άλλα εκπαιδευτικά εφόδια
- οι εκτιμώμενες αποδοχές όπως ο μισθός και άλλες οικονομικές απολαβές

Στο πλαίσιο της νέας οικονομικής ανάπτυξης αναμένεται η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στους παρακάτω κλάδους της οικονομίας:

1

Τουρισμός

Λόγω της γεωπολιτικής της θέσης και της ιστορίας της, η Ελλάδα αποτελεί έναν δημοφιλή τουριστικό προορισμό για τον παγκόσμιο πληθυσμό και κατά συνέπεια προσελκύει και επενδύσεις για την προσφορά περισσότερων τουριστικών προϊόντων. Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) η συμβολή του τουρισμού στην Ελληνική Οικονομία θα δημιουργήσει έως το 2021 ένα εκατομμύριο θέσεις εργασίας μέσω στοχευόμενων πολιτικών που θα αφορούν τόσο επενδύσεις όσο και την ενίσχυση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Πέρα από τα παραδοσιακά τουριστικά επαγγέλματα (ξενοδοχοϋπάλληλος, τουριστικός πράκτορας και ξεναγός) υπάρχει η ανάπτυξη νέων κλάδων που σηματοδοτούν την μελλοντική δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε νέους τουριστικούς τομείς όπως η διαχείριση του κοινωνικού προφίλ μίας τουριστικής επιχείρησης (social media manager), η εξειδικευμένη παροχή υπηρεσιών (θαλασσοθεραπείες, γευσιγνωσία κ.α.), ο ιατρικός τουρισμός (ιαματικές πηγές, εξωσωματική γονιμοποίηση), και η ανάπτυξη παραγγελιοληψίας προϊόντων-υπηρεσιών (λογισμικά για ηλεκτρονικές συσκευές για την κράτηση προϊόντων και υπηρεσιών).

2

Ενέργεια

Η ευρωπαϊκή πολιτική για την ενέργεια αναδεικνύει επαγγέλματα τα οποία συνδέονται με την ενέργεια και τη διαχείριση της. Συγκεκριμένα, η ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων αυτοματισμού και ανταλλαγής δεδομένων επιβάλλει την χρήση νέων δεξιοτήτων που αφορούν όχι μόνο στις τεχνικές γνώσεις αλλά και στις μη τεχνικές. Μέσα σε αυτή την αλλαγή του περιεχόμενου του εργασιακού ρόλου αναδεικνύονται και νέα επαγγέλματα όπως σχεδιαστές νέων

μέσων ψυχαγωγίας (εικονική πραγματικότητα), τεχνικοί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (αιολική ενέργεια, μηχανικοί ηλεκτρικών αυτοκινήτων), και τεχνικοί τεχνητής νοημοσύνης (τεχνικές αναζήτησης λύσεων σε προβλήματα όπως προβλήματα στα συστήματα οδήγησης, στις αιτήσεις τραπεζικών δανείων, στην μετάφραση κειμένων, και των κοινωνικών δικτύων).

3

Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας

Η ειδίκευση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στοχεύει στην ανάπτυξη εφαρμογών της πληροφορικής στη διοίκηση (οργάνωση επιχειρήσεων), στην εκπαίδευση (εικονικό περιβάλλον μάθησης) και στην παραγωγή (αύξηση αποδοτικότητας των μεθόδων παραγωγής). Τα αντίστοιχα επαγγέλματα βασίζονται στην ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση προϊόντων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.

4

Επιστήμες Υγείας

Κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες υπάρχει μία περαιτέρω ανάπτυξη των επιστημών υγείας που συνδέεται με την παρεχόμενη φροντίδα υγείας και θεραπείας, και σχετίζεται άμεσα με την εξασφάλιση της συνεργασίας ανάμεσα στους ασθενείς και τους επαγγελματίες υγείας. Η ανάπτυξη των νέων επαγγελμάτων υγείας επικεντρώνεται στη βελτίωση διαδικασιών υγείας και την ανάπτυξη τεχνογνωσίας και εξοπλισμού παραϊατρικών επαγγελμάτων όπως της εργοθεραπείας, της λογοθεραπείας, της οδοντικής τεχνολογίας, των ιατρικών εργαστηρίων, της φυσικοθεραπείας και της εξειδικευμένης νοσηλευτικής.

5

Περιβαλλοντικές Επιστήμες

Οι αρνητικές επιπτώσεις της μεταβιομηχανικής εποχής είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης σχετικά με τα περιβαλλοντολογικά ζητήματα.

Οι περιβαλλοντικές επιστήμες περιλαμβάνουν τομείς όπως την προστασία του περιβάλλοντος, την ηχορρύπανση, τη διαχείριση των απορριμμάτων, την ατμοσφαιρική ρύπανση, τη ρύπανση των υδάτων και τη χρήση των φυσικών πόρων. Οι τομείς απασχόλησης και οι αυξανόμενες περιζήτητες ειδικότητες είναι αυτές του γεωπόνου, του γεω-τεχνολόγου (επεξεργασία πρώτων υλών και μεταλλευμάτων), του γεωργού, του μηχανικού περιβάλλοντος (προστασία και διαχείριση περιβάλλοντος), και του τεχνολόγου ενέργειας (εξοπλισμός και εγκαταστάσεις ενεργειακών συστημάτων).

6

Επιστήμες τροφής και ποτού

Σύμφωνα την πρόσφατη έκθεση του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (2018), η βιομηχανία τροφίμων θα αποτελέσει τον μεγαλύτερο εργοδότη της μεταποίησης καθώς οι αλλαγές στον τρόπο τροφής και πόσης που προτάσσουν πιο υγιεινούς τρόπους διατροφής καθώς και ο ολοένα αυξανόμενος πληθυσμός της γης υπογραμμίζουν το σημαντικό ρόλο των επιστημών τροφής και ποτού και κατά συνέπεια την ανάγκη δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας που θα καλύψουν τις παραπάνω ανάγκες. Σημαντικοί τομείς απασχόλησης για τους πτυχιούχους των επιστημών τροφής και ποτού παραμένουν οι τομείς περίθαλψης και διαιτολογίας, η ανάπτυξη τεχνολογιών και μηχανικής καθώς και η διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics) με σκοπό τη συμβολή τους στην παραγωγή και διακίνηση τροφίμων που θα καλύπτουν ποιοτικά και ποσοτικά τις ανάγκες του καταναλωτή.

Επιπρόσθετα, ανταποκρινόμενος στην αδυναμία των μικροπαραγωγών να διαθέσουν τα προϊόντα τους στην σύγχρονη αγορά, ο κλάδος της αγροτικής διοίκησης και οικονομίας έρχεται να καλύψει αυτή την αδυναμία με την εκπαίδευση στελεχών που θα διαχειρίζονται αποτελεσματικά της ανάπτυξη και τη διάθεση της αγροτικής παραγωγής.

Σύμφωνα με την έρευνα «Shape of Jobs to Come: Possible New Careers Emerging from Advances in Science and Technology (2010 – 2030)» (2010) που έγινε υπό την αιγίδα του Βρετανικού Υπουργείου Επιχειρήσεων, Καινοτομίας και Δεξιοτήτων παρουσιάστηκαν οι κύριοι κλάδοι επαγγελμάτων του μέλλοντος:

1. Νανο-τεχνολογία στην ατομική περίθαλψη της υγείας και στην πρόληψη
2. Συμβουλευτική ηλικιωμένων
3. Σχεδιασμός εναλλακτικών οχημάτων για την κατασκευή των νέων μέσων μεταφοράς
4. Συμβουλευτική κοινωνικής δικτύωσης και ηλεκτρονικών μέσων για την ενσωμάτωση όλων των ανθρώπων στα σύγχρονα κοινωνικά μέσα δικτύωσης
5. Διαχείριση κλιματικών αλλαγών που θα περιλαμβάνει την πρόληψη και μείωση των καιρικών μετατροπών
6. Νέες μορφές καλλιέργειας της γης και ζωο-εκτροφής για να καλυφθούν οι ανάγκες του αυξανόμενου πληθυσμού
7. Ανάπτυξη διαδικτυακών εφαρμογών όπως ο εικονικός δικηγόρος ή παρουσιαστής ειδήσεων για την εξατομικευμένη ικανοποίηση των αναγκών διαφορετικών ανθρώπων.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <https://www.eopperp.gr/teens>
Διαδικτυακή διαδραστική πύλη για νέους που σχεδιάζουν τη σταδιοδρομία τους
2. <http://ergastirio-eps.ppp.uoa.gr>
Εργαστήριο Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Συμβουλευτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, που ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των εφήβων για τον σχεδιασμό της σταδιοδρομίας τους, οργανώνει δωρεάν Ατομικά Προγράμματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού που απευθύνονται σε μαθητές της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

3.2. Εκπαίδευση και Σπουδές

«Η εκπαίδευση είναι το πιο ισχυρό όπλο που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να αλλάξετε τον κόσμο».

Νέλσον Μαντέλα, 1918-2013, αγωνιστής της Νότιας Αφρικής και στη συνέχεια πολιτικός και πρόεδρος της Νότιας Αφρικής

Το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας παρέχει το αγαθό της εκπαίδευσης και της παιδείας καθώς και ίσες ευκαιρίες μάθησης σε όλα τα παιδιά που διαμένουν στην επικράτεια της. Για αυτόν το λόγο και η εκπαίδευση εκτός από υποχρεωτική (δέκα έτη) είναι και δωρεάν. Εκτός από σημαντικό αγαθό για τον άνθρωπο η εκπαίδευση αποτελεί και βασικό δικαίωμα των παιδιών καθώς μέσω αυτής διασφαλίζεται η ομαλή ένταξη στην κοινωνία και στην αυτόνομη διαβίωση καθώς και η επαγγελματική αποκατάσταση. Η εκπαίδευση αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και ενισχύει το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών. Οι βαθμίδες της εκπαίδευσης στην Ελλάδα διακρίνονται στις ακόλουθες:

1. Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Αποτελείται από το Νηπιαγωγείο (υποχρεωτικά 1 τάξη, 5-6 ετών) και το Δημοτικό (υποχρεωτικές 6 τάξεις, 6-12 ετών). Κατά την διάρκεια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης επιδιώκεται η καλλιέργεια του προφορικού και γραπτού λόγου, η εκμάθηση δεξιοτήτων ανάγνωσης και κατανόησης κειμένων, η καλλιέργεια της ιστορικής σκέψης και η εφαρμογή και πρακτική χρήση των μαθηματικών.

Όσοι ανήλικοι άνω των 16 ετών και ενήλικες δεν κατάφεραν να αποκτήσουν απολυτήριο Δημοτικού έχουν την ευκαιρία δύο φορές το χρόνο να λάβουν μέρος σε εξετάσεις στις κατά τόπους Πρωτοβάθμιες Διευθύνσεις της Εκπαίδευσης για την απόκτηση Τίτλου Σπουδών Δημοτικού Σχολείου. Στην παραπάνω διαδικασία μπορούν να συμμετέχουν και αλλοδαποί οι οποίοι είτε έχουν αναγνωριστεί ως πρόσφυγες είτε κατέχουν δελτίο παραμονής στην Ελλάδα για ανθρωπιστικούς λόγους. Δωρεάν μαθήματα για την απόκτηση απολυτηρίου Δημοτικού προσφέρονται από πολλούς δήμους της Ελλάδας καθώς και από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

2. Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Περιλαμβάνει το Γυμνάσιο (υποχρεωτικά 3 τάξεις, 12-15 ετών) και το Λύκειο (3 τάξεις, 15-18 χρονών). Κατά τη διάρκεια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι μαθητές αναπτύσσουν τις γνωστικές, ερευνητικές και κριτικές τους δεξιότητες και επιτυγχάνουν μία βαθύτερη κατανόηση της θεωρίας των μαθημάτων μέσω σχολικών εργασιών.

Εναλλακτικά, η Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης πραγματοποιεί κατατακτήριες εξετάσεις κάθε Ιούνιο για την έγγραφη μαθητών σε Εσπερινά Γυμνάσια και Λύκεια τριετούς φοίτησης για παιδιά που αποδεδειγμένα εργάζονται βιοποριστικά ή έχουν διακόψει την πρωινή φοίτηση λόγω έκτακτων οικογενειακών περιστάσεων. Στα εσπερινά Λύκεια έχουν δικαίωμα φοίτησης ενήλικοι μαθητές και ανήλικοι εργαζόμενου μαθητές οι οποίοι μετά το πέρας της φοίτησης τους έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Συνδυασμός της γενικής παιδείας και της τεχνικής επαγγελματικής γνώσης παρέχεται από τα Επαγγελματικά Λύκεια στα οποία εγγράφονται απόφοιτοι Γυμνασίου. Διακρίνονται τόσο σε ημερήσια όσο και σε εσπερινά, και περιλαμβάνουν τους εξής τομείς σπουδών:

Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος
Διοίκησης και Οικονομίας
Δομικών Έργων, Δομημένου Περιβάλλοντος και Αρχιτεκτονικού σχεδιασμού
Εφαρμοσμένων Τεχνών
Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικής και Αυτοματισμού
Μηχανολογίας
Ναυτικών επαγγελμάτων
Πληροφορικής
Υγείας, Πρόνοιας και Ευεξίας

Επιπρόσθετα, οι απόφοιτοι της Α' τάξης του Λυκείου μπορούν να εγγραφούν στις Σχολές Μαθητείας του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) το σύστημα των οποίων το δυϊκό σύστημα των οποίων περιλαμβάνει τη θεωρητική εκπαίδευση με την παρακολούθηση θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων και την παράλληλη πρακτική αμειβόμενη άσκηση σε εργασίες συναφείς με τις παρακάτω ειδικότητες:

Αισθητική
Αργυροχρυσοχοΐα
Αρτοποιία – Ζαχαροπλαστική
Βοηθών Γενικής Βρεφονηπιοκομίας
Βοηθών Γενικής Νοσηλείας
Βοηθών Φαρμάκου
Γραφικών Τεχνών- Ηλεκτρονικής
Σχεδίασης Εντύπου
Γραφικών Τεχνών- Εκτυπώσεων

Εγκαταστατών Ψυκτικών και Κλιματιστικών Έργων
Επεξεργασίας Γούνας
Καλλιτεχνικής Επεξεργασίας
Μαρμάρου
Κεραμικής- Αγγειοπλαστικής
Κομμωτικής Τέχνης
Κτιριακών έργων
Μαγειρικής Τέχνης

Ακολουθώντας το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων έχει θεσμοθετήσει το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας που είναι ένα δωρεάν, καινοτόμο, δημόσιο σχολείο εκπαίδευσης ενηλίκων που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση με σκοπό την απόκτηση βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων που θα βοηθήσουν στην πρόσβαση τους στην αγορά εργασίας. Στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας δεν γίνονται μαθήματα μόνο με τη στενή έννοια του κλασικού σχολείου (γραφή, ανάγνωση, αριθμητική) αλλά περιλαμβάνονται και μαθήματα Αγγλικών, Κοινωνικής Εκπαίδευσης, Φυσικών Επιστημών και Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας καθώς και βιωματικές εκπαιδεύσεις όπως η επίσκεψη σε μουσεία και η παρακολούθηση ταινιών. Οι απόφοιτοι των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας συνεχίζουν

σε Επαγγελματικά ή Γενικά Λύκεια. Η φοίτηση στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας είναι 18μηνη (2 σχολικά έτη) και με την ολοκλήρωση των σπουδών οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν τίτλο σπουδών ισότιμο με το απολυτήριο Γυμνασίου.

Μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Εξυπηρετεί τη διεύρυνση των γνώσεων των αποφοίτων της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ετοιμάζουν τους εκπαιδευόμενους είτε για σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είτε για την άμεση είσοδο στην αγορά εργασίας. Η διάρκεια των σπουδών στη μετά-δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι από 6 μήνες έως 2 χρόνια.

Τα ΙΕΚ ή αλλιώς τα δημόσια και ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης προσφέρουν κατάρτιση υψηλού επιπέδου καθώς επίσης και δυνατότητα πρακτικής άσκησης μέσα από δεκάδες ειδικότητες, εντάσσονται στη μετά-δευτεροβάθμια μη υποχρεωτική εκπαίδευση αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γενικών και επαγγελματικών λυκείων) και πιστοποιούν τους επιτυχόντες καταρτιζόμενους μέσω της απόκτησης Διπλώματος Επαγγελματικής Κατάρτισης. Οι κύριοι κλάδοι σπουδών στα ΙΕΚ είναι:

Τεχνολογικές Εφαρμογές
Διοίκηση και Οικονομία
Γεωπονία και Τεχνολογία Τροφίμων
Εφαρμοσμένες Τέχνες και Καλλιτεχνικές Σπουδές
Επικοινωνία και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Τουριστικά Επαγγέλματα
Υγεία και Πρόνοια
Αισθητική
Υπηρεσίες Αερομεταφορών
Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών
Προπόνηση Αθλητών

Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Παράγει και μεταδίδει τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία, προετοιμάζει τους φοιτητές για την εφαρμογή της γνώσης στο επαγγελματικό πεδίο και χωρίζεται σε:

1

Ανώτατη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση, η οποία παρέχεται από τα Πανεπιστήμια και Πολυτεχνεία (ΑΕΙ). Η Ανώτατη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση έχει ως αποστολή την υψηλή επιστημονική κατάρτιση του μελλοντικού επιστημονικού δυναμικού της χώρας και περιλαμβάνει τα ακόλουθα πανεπιστήμια:

- Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
- Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
- Πανεπιστήμιο Πατρών
- Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Πολυτεχνείο Κρήτης
- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
- Πανεπιστήμιο Πειραιώς
- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
- Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
- Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Ιόνιο Πανεπιστήμιο
- Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
- Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) που αποτελεί τη βάση της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και παρέχει πτυχίο ισότιμο με το πτυχίο των «παραδοσιακών» πανεπιστημίων

- Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας : είναι δημόσιο ελληνικό πανεπιστήμιο με έδρα τη Θεσσαλονίκη και το μόνο ελληνικό πανεπιστήμιο στο οποίο όλα τα προγράμματα σπουδών διδάσκονται αποκλειστικά στα αγγλικά

2

Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση, η οποία παρέχεται στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΤΕΙ). Η Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση έχει ως ρόλο να συμβάλει στην ανάπτυξη της τεχνολογίας και της εφαρμοσμένης επιστήμης και έρευνας και περιλαμβάνει :

- ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας
- ΤΕΙ Ηπείρου
- ΤΕΙ Ιονίων Νήσων
- ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
- ΤΕΙ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης
- ΤΕΙ Πελοποννήσου
- ΤΕΙ Κρήτης
- ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας
- ΤΕΙ Θεσσαλίας
- ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας
- ΤΕΙ Πειραιά
- ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας
- Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης

Σύμφωνα με επικείμενο νομοσχέδιο προβλέπεται η σταδιακή απορρόφηση των ΑΤΕΙ από τα ΑΕΙ της περιφέρειας στην οποία ανήκουν.

3

Ανώτερη Βαθμίδα Εκπαίδευσης στην οποία υπάγονται διάφορες σχολές που παρέχουν επαγγελματική ειδίκευση σε συγκεκριμένους τομείς που αφορούν τη θρησκεία, την τέχνη, τον τουρισμό, το Ναυτικό και τη δημόσια τάξη:

- οι Ανώτερες Εκκλησιαστικές Σχολές
- οι Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού
- οι Ανώτερες Σχολές Χορού και Δραματικής Τέχνης
- οι Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης
- η Ανώτερη Σχολή Αστυφυλάκων

Σύμφωνα με το σύνταγμα της Ελλάδος, επιτρέπεται και η παροχή πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και μετά-λυκειακής εκπαίδευσης από ιδιωτικούς φορείς. Συγκεκριμένα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, τα Κολλέγια που συνεργάζονται με ξένα πανεπιστήμια, κυρίως των ΗΠΑ και της Βρετανίας, χορηγούν βεβαιώσεις και πιστοποιητικά σπουδών τα οποία δεν είναι ισότιμα των τίτλων σπουδών του ελληνικού συστήματος τυπικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όμως πιστοποιούνται και αναγνωρίζονται ως ισότιμα των ξένων πανεπιστημίων των οποίων αποτελούν παραρτήματα. Επιπρόσθετα, τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών είναι ιδιωτικοί φορείς που πιστοποιούνται από τον Εθνικό Φορέα Πιστοποίησης Προσόντων και χορηγούν βεβαιώσεις σπουδών.

Παράλληλα, υπάρχει η δυνατότητα για σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Ο Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών & Πληροφόρησης παρέχει αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με σπουδές Ανώτατης Εκπαίδευσης τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <http://www.gsae.edu.gr>
(Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς)
2. <http://www.gsae.edu.gr>
(Πληροφορίες για Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας)
3. <http://pefasde.blogspot.com>
(Πανελλήνια Ένωση Φοιτώντων και Αποφοίτων Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας)
4. <http://www.oaed.gr/epas-mathetes>
(Επαγγελματικές Σχολές ΟΑΕΔ)
5. <http://ploigos.eorper.gr>
(Εθνική Βάση Δεδομένων Εκπαιδευτικών Ευκαιριών)
6. <https://www.mysep.gr>
(Πύλη Επαγγελματικού Προσανατολισμού)
7. <https://www.doatap.gr>
(Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών & Πληροφόρησης)
8. <http://indevim.gr>
(Ίδρυμα Νεολαίας και Δια βίου Μάθησης)

3.3. Ξένες Γλώσσες

«Όταν μιλάμε μίαν άλλη γλώσσα, αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο κάπως διαφορετικά».

Λούντβιχ Βίτγκενσταϊν, 1889-1951, Αυστριακός φιλόσοφος

Στη σύγχρονη κοινωνία όπου η τεχνολογία έχει εξαλείψει τα σύνορα και οι σχέσεις των ανθρώπων είναι αλληλοεξαρτώμενες, η εκμάθηση ξένων γλωσσών αποτελεί πλέον επιτακτική ανάγκη τόσο σε προσωπικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο, καθώς δυναμώνει την αυτοπεποίθηση των ατόμων μέσω της επικοινωνίας με αλλόγλωσσους και εγκαθιδρύει τον σεβασμό στην διαφορετικότητα. Επιπλέον, η εκμάθηση ξένων γλωσσών αποτελεί απαραίτητο εφόδιο για την φοιτητική και επαγγελματική σταδιοδρομία.

Τα Αγγλικά και τα Γαλλικά αποτελούν τις επίσημες γλώσσες επικοινωνίας μεταξύ των λαών. Παρόλα αυτά οι περισσότεροι ομιλούμενες ξένες γλώσσες ανά τον κόσμο είναι οι παρακάτω:

Κινέζικα : 1.025.000.000 άνθρωποι

Ισπανικά (Ισπανία- Κεντρική και Νότια Αμερική): 500.000.000 άνθρωποι

Hindi-Urdu (Ινδία-Πακιστάν): 490.000.000 άνθρωποι

Αγγλικά (Κοινοπολιτεία των Εθνών) : 450.000.000 άνθρωποι

Αραβικά: 440.000.000 άνθρωποι

Ρώσικα: 250.000.000 άνθρωποι

Bengali (Μπαγκλαντές- Ινδία): 250.000.000 άνθρωποι

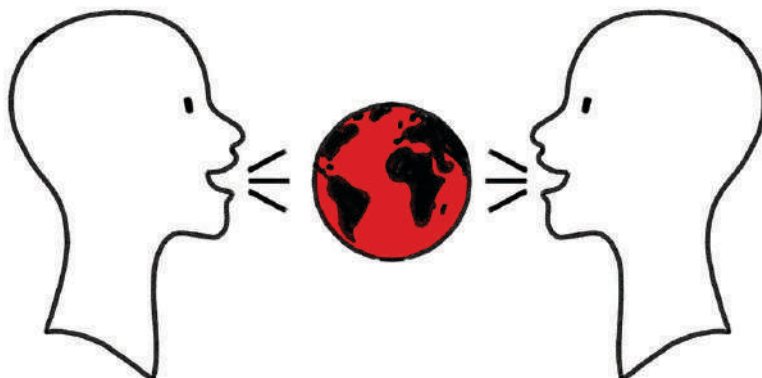
Πορτογαλικά (Πορτογαλία- Βραζιλία- Πρώην Πορτογαλικές Αποικίες της Αφρικής): 220.000.000 άνθρωποι

Ιαπωνικά: 123.000.000 άνθρωποι

Γερμανικά (Γερμανία-Αυστρία-Ελβετία-Βέλγιο-Λίχτενσταϊν-Λουξεμβούργο) :118.000.000 άνθρωποι

Μαθήματα εκμάθησης ξένων γλωσσών προσφέρουν :

- Τα **Ιδρύματα Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης** και συγκεκριμένα το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών παρέχει με μικρό κόστος (που ξεκινάει από 200 ευρώ το χρόνο για τους φοιτητές) τη διδασκαλία 27 ξένων γλωσσών όλων των επιπέδων.
- Τα **ιδιωτικά φροντιστήρια ξένων γλωσσών** καθώς και **πολιτιστικά ινστιτούτα διεθνούς εμβέλειας** (Γερμανικό Ινστιτούτο Goethe, Βρετανικό Συμβούλιο, Γαλλικό Ινστιτούτο, Ινστιτούτο Θερβάντες) που παρέχουν τη δυνατότητα εκμάθησης ξένων γλωσσών μέσω ευέλικτων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Οι καθηγητές ξένων γλωσσών που παραδίδουν **ιδιαίτερα μαθήματα** στα σπίτια των μαθητών.
- Πολλοί μεγάλοι **δήμοι** της Ελλάδας στα πλαίσια των προγραμμάτων Κοινωνικού Φροντιστηρίου προσφέρουν με μικρό κόστος μαθήματα ξένων γλωσσών (Δήμος Αθηναίων, Δήμος Κηφισιάς, Δήμος Θεσσαλονίκης, Δήμος Ηρακλείου, Δήμος Αμαρουσίου, Δήμος Ιλίου, Δήμος Αγίου Δημητρίου κ.α.).
- Κατά τόπους **ενορίες της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας** όπου εθελοντές διδάσκουν ξένες γλώσσες (Ιερός Ναός Αγίου Αντωνίου Άνω Πατησίων, Προφήτης Ηλίας Παγκρατίου κ.α.)
- **Μη κυβερνητικοί και μη κερδοσκοπικοί** οργανισμοί που οργανώνουν τμήματα εκμάθησης ξένων γλωσσών (Αποστολή, Σύνδεσμος Ελληνίδων Επιστημόνων κ.α.).

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <http://www.didaskaleio.uoa.gr>
(Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών)
2. <https://www.goethe.de>
(Γερμανικό Ινστιτούτο)
3. <https://www.britishcouncil.gr>
(Βρετανικό Συμβούλιο)
4. <http://www.ifa.gr>
(Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος)
5. <https://atenas.cervantes.es>
(Ισπανικό Ινστιτούτο Θερβάντες)
6. <http://www.alfavita.gr/dorean-mathimata>
(Ενημερωτικό εκπαιδευτικό δίκτυο στην Ελλάδα)

3.4. Υποτροφίες και Παροχές

«Οι μέθοδοι και οι τεχνικές δεν διδάσκονται. Τις μαθαίνει κανείς μόνος του, ψάχνοντας.»

Πιερ Ωγκύστ Ρενουάρ, 1841-1919, Γάλλος ζωγράφος

Πολύ συχνά η έλλειψη οικονομικών πόρων καθώς και η ανάγκη για άμεση επαγγελματική αποκατάσταση γίνονται εμπόδια στην συνέχιση της εκπαίδευσης. Οι ορίζοντες όμως της παιδείας παραμένουν ανοιχτοί χάρη στην ύπαρξη και χορήγηση των υποτροφιών. Η υποτροφία ορίζεται ως το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται σε μαθητές και σπουδαστές που ξεχωρίζουν με βάση την μαθησιακή τους απόδοση και έχει ως σκοπό την οικονομική ενίσχυση για την συντήρησή τους. Οι βασικοί παράγοντες που παίζουν κύριο λόγο στην απονομή των υποτροφιών είναι οι βαθμοί ως δείκτης μαθησιακής επίδοσης, η γνώση ξένων γλωσσών, η καταγωγή από συγκεκριμένο τόπο, το επίπεδο της οικονομικής κατάστασης και η μαθησιακή διάκριση σε μαθήματα σχετικά με τον τομέα εξειδίκευσης στον οποίο προκηρύσσονται οι υποτροφίες. Υποτροφίες δίνονται για σπουδές τόσο στην χώρα διαμονής όσο για πανεπιστήμια εξωτερικού. Υπάρχουν τριών ειδών υποτροφίες:

Κρατικές Υποτροφίες

Το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών χορηγεί προπτυχιακές υποτροφίες με μορφή μηνιαίου φοιτητικού επιδόματος σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες προκειμένου να ενισχύσει οικονομικά φοιτητές και φοιτήτριες προπτυχιακού κύκλου σπουδών που φοιτούν σε ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Εκκλησιαστικές Ακαδημίες και Σχολές Καλών Τεχνών. Οι κρατικές υποτροφίες προνοούν για τα θέματα στέγασης, τροφής και διαβίωσης.

Πληροφορίες για τη συμπλήρωση των δικαιολογητικών για χορήγηση υποτροφίας παρέχονται από Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και συγκεκριμένα από το Γραφείο Ενημέρωσης Πολιτών (Γ.Ε.ΠΟ.) που υποδέχεται, πληροφορεί και κατευθύνει το κοινό για εκπαιδευτικά θέματα δια ζώσης, ηλεκτρονικά και τηλεφωνικώς (τηλεφωνικό κέντρο 1550).

Μη Κρατικές Υποτροφίες

Επιπρόσθετα υπάρχουν και μη κρατικές υποτροφίες που δίδονται από μη κυβερνητικούς οργανισμούς, ευρωπαϊκούς φορείς καθώς και κληροδοτήματα και κοινωνικά ιδρύματα, τόσο για προπτυχιακές όσο και για μεταπτυχιακές σπουδές όπως:

Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

(<https://www.snf.org>)

Κοινωνικός Ίδρυμα Α.Σ. Ωνάσης

(<https://www.onassis.org/scholarships-greeks.php>)

Ίδρυμα Fulbright

(<http://www.fulbright.gr/el/ypotrofies-gia-ellines-polites>)

Ίδρυμα Λάτση

(<http://www.latsis-foundation.org/ell/ekpaidefsi-epistimi-politismos/ypotrofies>)

Ίδρυμα Λίλιαν Βουδούρη

(<https://www.lilianvoudouri.gr/category/ypotrofies>)

Πρόγραμμα Ιδρύματος Κόκκαλη

(<https://www.kokkalisfoundation.gr>)

Ίδρυμα Μποδοσάκη

(<https://www.bodossaki.gr/protovoulies/ypotrofies>)

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Έρασμος Κόσμος»

(<https://www.eduguide.gr/nea/ypotrofies>)

Κληροδοτήματα που διαχειρίζονται **εκπαιδευτικά ιδρύματα** όπως η Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο το Οικονομικό Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Κληροδοτήματα έμμεσης διαχείρισης που ανήκουν σε νομούς και απονέμουν υποτροφίες σε φοιτητές που κατάγονται από πόλεις ή χωριά του εκάστοτε νομού. Την εποπτεία τους έχουν οι κατά τόπους **αρμόδιες Διευθύνσεις Εκπαίδευσης στις Νομαρχίες**.

Γενική Γραμματεία Αθλητισμού που χορηγεί υποτροφίες κάθε χρόνο για αθλητές, φοιτητές και μαθητές (<http://gga.gov.gr>).

Κληροδοτήματα που διαχειρίζεται η **Ακαδημία Αθηνών** (<http://www.academyofathens.gr>).

Υποτροφίες Ιδιωτικών Κολλεγίων

Υποτροφίες προσφέρουν και τα ιδιωτικά κολλέγια. Το Αμερικάνικο Κολλέγιο Ελλάδας απονέμει υποτροφίες σε υποψήφιους σπουδαστές που χρηματοδοτούνται είτε από χορηγούς του κολλεγίου είτε και από τους ίδιους πόρους του κολλεγίου. Η επιλογή βασίζεται σε ειδικά κριτήρια για τους δότες (π.χ. γεωγραφική προέλευση, ακαδημαϊκό ενδιαφέρον ή / και απόδοση, δραστηριότητες κοινής διδασκαλίας κ.λπ.) και άλλα κριτήρια που καθορίζονται από το κολλέγιο.

Η χορήγηση υποτροφιών γίνεται επί το πλείστον με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

Ακαδημαϊκά κριτήρια: μαθητές και φοιτητές που έχουν αριστεύσει

Οικονομικά κριτήρια: χαμηλά εισοδήματα

Κοινωνικά κριτήρια: οικογενειακή κατάσταση, αναπηρία, στρατιωτική θητεία

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <https://iky-ypotrofies.it.minedu.gov.gr/>
(Εφαρμογή Υποβολής Ηλεκτρονικής Αίτησης για το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Υποτροφιών)
2. <https://www.minedu.gov.gr>
(Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων)
3. <http://acg.edu>
(Αμερικάνικο Κολλέγιο Ελλάδας)

3.5. Ιδιαίτερες Μαθησιακές Ανάγκες

«Μιλάμε όχι μόνο για να πούμε σε άλλους ανθρώπους τι σκεφτόμαστε, αλλά επίσης για να πούμε στον εαυτό μας τι σκεφτόμαστε. Η ομιλία είναι μέρος της σκέψης».

Oliver Sacks, 1933-2015, Βρετανός νευρολόγος

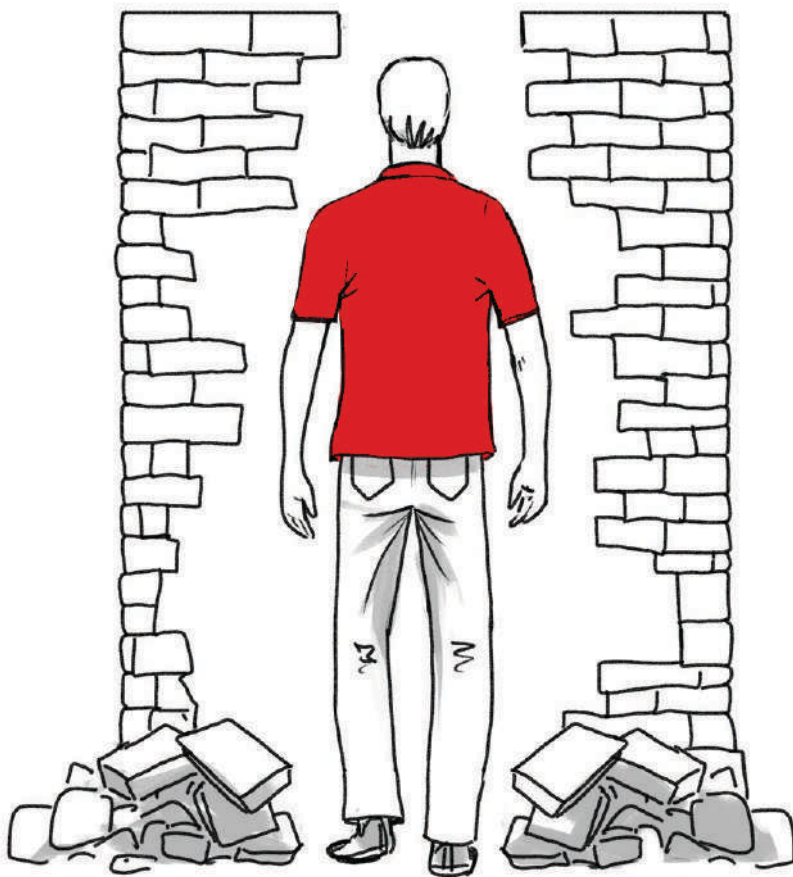
Κάποιες φορές οι διαταραχές του λόγου, της φωνής και της ομιλίας (δυσλεξία, δυσαρθρία κ.α.) όπως και άλλες αναπτυξιακές και συναισθηματικές διαταραχές (διάσπαση προσοχής) αποτελούν εμπόδια στην εκτέλεση καθημερινών και ουσιαστικών δραστηριοτήτων. Δύο σύγχρονες επιστήμες αποκατάστασης των παραπάνω διαταραχών μπορούν να βελτιώσουν και να διορθώσουν βασικές λειτουργίες των οποίων οι διαταραχές έχουν ως επίπτωση τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η εργοθεραπεία αποτελεί την θεραπεία διαταραχών μέσω του σωματικού έργου, ενώ η λογοθεραπεία μέσω ενίσχυσης των δεξιοτήτων του λόγου.

Σε περίπτωση ασφάλισης σε κάποιο ταμείο κοινωνικής ασφάλισης, τα περισσότερα κέντρα λογοθεραπείας και εργοθεραπείας συνεργάζονται με όλα τα ασφαλιστικά ταμεία και υπάρχει δυνατότητα μετέπειτα λήψης του χρηματικού ποσού που καλύπτει το αντίστοιχο ταμείο. Σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να έχει προηγηθεί γνωμάτευση Διευθυντή Κλινικής Κρατικού ή Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου που να βεβαιώνει τόσο τη φύση της πάθησης όσο και την ανάγκη θεραπείας.

Παράλληλα, δωρεάν λογοθεραπευτικές και εργοθεραπευτικές αξιολογήσεις παρέχονται από τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες και δημοτικά ιατρεία των περισσότερων δήμων που αποσκοπούν στην προαγωγή δημόσιας υγείας και κοινωνικής προστασίας (Δήμος Αθηναίων, Δήμος Θεσσαλονίκης κλπ).

Η έννοια της λογοθεραπείας δημιουργήθηκε από τις ελληνικές λέξεις «λόγος» και «θεραπεία», αναπτύχθηκε από τον γιατρό Viktor Frankl και βασίστηκε στην θεωρητική αρχή ότι η κινητήρια δύναμη ενός ατόμου είναι να βρει νόημα στη ζωή. Σύμφωνα με τον Frankl ο άνθρωπος μπορεί να ανακαλύψει αυτό το νόημα στη ζωή με τρεις διαφορετικούς

τρόπους: όντας δημιουργικός, βιώνοντας τις ανθρώπινες σχέσεις και επιλέγοντας την υιοθέτηση συγκεκριμένης στάσης σε κάθε δεδομένη συνθήκη περιστάσεων. Αναγνωρίζοντας την περίσταση μέσα στην οποία βρισκόμαστε μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την κάθε δυσκολία.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <http://www.logopedists.gr>
(Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών – Λογοθεραπευτών)
2. <http://www.ergotherapists.gr>
(Σύλλογος Ελλήνων Εργοθεραπευτών)

3.6. Εύρεση και Σύμβαση Εργασίας

«Κάματος θησαυρός ἔστι τοῖς ἀνθρώποις.»

(Ο πραγματικός πλούτος είναι η εργασία.)

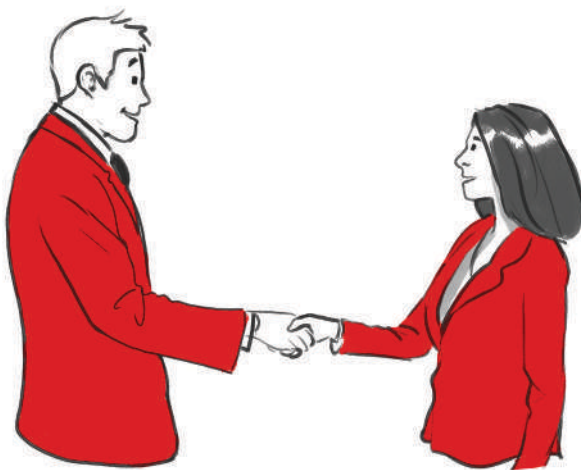
Αἴσωπος, 620-560 π.Χ., Αρχαίος μυθοποιός

Η αξία της εργασίας στην ζωή του σύγχρονου ανθρώπου είναι πολύ σημαντική καθώς ο άνθρωπος τείνει να ταυτίζεται με την δουλειά του. Η εργασία συνδέεται με όλα όσα έχουμε πετύχει στο παρελθόν καθώς και με τα όσα σκοπεύουμε να κάνουμε στο μέλλον. Πέρα από την εξασφάλιση βασικών υλικών διαβίωσης, η εργασία συντελεί και στην πνευματική ανάπτυξη του ανθρώπου καθώς μέσα από την αυτήν μπορεί να εκφράσει τις δημιουργικές του ικανότητες.

Για την νόμιμη εργασία στην Ελλάδα οι εργαζόμενοι οφείλουν να έχουν Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ). Επιπλέον, δικαίωμα νόμιμης εργασίας έχουν και οι ανήλικοι άνω των 15 ετών εφόσον υπάρχει η σύμφωνη συγκατάθεση των γονέων ή κηδεμόνων τους. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό να παραχωρηθεί, τα Ελληνικά Δικαστήρια μπορούν να εξετάσουν το αίτημα εργασίας ανηλίκου και να εκδώσουν σχετική απόφαση για την παραχώρηση άδειας εργασίας. Για την εργασία ενός ανηλίκου χρειάζεται η έκδοση βιβλιαρίου εργασίας ανηλίκου από δημόσιο νοσοκομείο και κατόπιν η θεώρηση του από το Τμήμα Κοινωνικής Επιθεώρησης, η οποία γίνεται κατόπιν της υπεύθυνης δήλωσης του εργοδότη. Σε περίπτωση που ο εργοδότης αλλάξει είναι απαραίτητη η προσκόμιση νέας υπεύθυνης δήλωσης και νέας θεώρησης.

Επιπρόσθετα, νέοι άνω των 15 ετών που αναζητούν ενεργά απασχόληση μπορούν να εγγραφούν στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού) εξασφαλίζοντας τα παρακάτω δικαιώματα:

- δικαίωμα λήψης επιδόματος εργασίας σε περίπτωση απόλυσης,
- υπόδειξη και παραπομπή σε θέση εργασίας,
- υπόδειξη και παραπομπή σε προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης.

Σε κάθε περίπτωση η εύρεση εργασίας των νέων στηρίζεται στην εκτενή πληροφόρηση για την κατάρτιση και την προετοιμασία του βιογραφικού σημειώματος ενώ σημαντικό ρόλο στη μετέπειτα πορεία της επαγγελματικής σταδιοδρομίας έχει η σύμβαση εργασίας καθώς και παραμονή και η εξέλιξη στην αγορά εργασίας.

Προετοιμασία για την ένταξη στην αγορά εργασίας

Η κατάρτιση είναι πολύ σημαντική για την ένταξη στην αγορά εργασίας. Ουσιαστικά βοηθάει στον σχεδιασμό ενός επαγγελματικού πλάνου βάση των απαιτήσεων της αγοράς. Το σημείο εκκίνησης για την χάραξη ενός επαγγελματικού πλάνου είναι η καταγραφή των ατομικών προσόντων μέσω των απαντήσεων στις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Ποια είναι τα δυνατά μου σημεία και οι προτιμήσεις μου (π.χ. γραφή, μαθηματικά);
2. Ποιες είναι οι πρακτικές μου γνώσεις και δεξιότητες (π.χ. ηλεκτρονικοί υπολογιστές, διαχείριση προσωπικού νοικοκυριού);
3. Ποιες είναι οι θεωρητικές μου γνώσεις και τα πτυχία μου (π.χ. ξένες γλώσσες);
4. Ποια είναι η επαγγελματική μου εμπειρία;
5. Ποιες είναι οι απαιτήσεις μου από μία θέση εργασίας (ημι-απασχόληση, πλήρης απασχόληση) ;

Κατόπιν πρέπει να ακολουθήσει η πληροφόρηση για τις ειδικότητες που υπάρχουν καθώς αυτή θα καθοδηγήσει την αναζήτηση στην αγορά εργασίας. Πληροφορίες για τις προσφερόμενες θέσεις των διάφορων ειδικοτήτων μπορούν να αναζητηθούν μέσω δημοσιευμένων αγγελιών σε εφημερίδες, μέσω των συμβουλευτικών υπηρεσιών των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ), μέσω της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς, του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), καθώς και μέσω γνωστών και φίλων. Επιπρόσθετα, υπάρχουν στο διαδίκτυο πολλές μηχανές αναζήτησης για εύρεση εργασίας στον ιδιωτικό τομέα που περιλαμβάνουν και ειδικότητες για τις οποίες δεν υπάρχουν αντίστοιχες θέσεις στον δημόσιο τομέα.

Η αντιστοίχιση λοιπόν των ατομικών προσόντων με την προσφερόμενη εργασία μπορεί να οδηγήσει στον προσδιορισμό των εκπαιδευτικών ή άλλων αναγκών και κατά συνέπεια στην απαιτούμενη κατάρτιση. Η διερεύνηση των τύπων της κατάρτισης πρέπει να απαντάει στα εξής ερωτήματα:

1. Ποιες είναι οι ευκαιρίες χρηματοδότησης της κατάρτισης;
2. Ποια είναι η πρακτική άσκηση που προσφέρεται στο πλαίσιο της κατάρτισης;
3. Ποιες είναι οι γνώσεις και οι ικανότητες που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας;

Απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα παρέχονται από τους αντίστοιχους φορείς που παρέχουν την μη τυπική εκπαίδευση- κατάρτιση ήτοι:

Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού δυναμικού (ΟΑΕΔ)
Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς
Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)
Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ)

Τέλος, το βιογραφικό σημείωμα είναι ένα από τα σημαντικότερα βοηθήματα ενός υποψηφίου τόσο για την εύρεση εργασίας, όσο και για υποτροφίες και για προγράμματα σπουδών. Το βιογραφικό αποτελεί μία παρουσίαση των γνώσεων, των ικανοτήτων και των εργασιακών εμπειριών. Οι βασικές οδηγίες για την σύνταξη ενός βιογραφικού είναι οι ακόλουθες:

- η σωστή εμφάνιση και δομή που να παρουσιάζουν τα στοιχεία και προσόντα του υποψήφιου εργαζομένου όσο πληρέστερα γίνεται
- η παρουσίαση της εκπαιδευτικής και της επαγγελματικής εμπειρίας
- η στοχευόμενη παρουσίαση των ικανοτήτων για την επιθυμητή θέση εργασίας
- η αναφορά και σε γενικά ενδιαφέροντα και δραστηριότητες που να αποδεικνύουν και άλλες δεξιότητες (π.χ. εθελοντική δράση, ηλεκτρονικοί υπολογιστές)
- η επισύναψη συστατικών επιστολών από άτομα που γνωρίζουν τον υποψήφιο εργαζόμενο

Σε περίπτωση τηλεφωνικής απάντησης σε αγγελία ο ενδιαφερόμενος πρέπει:

- να εξηγήσει στον εργοδότη τους ακριβείς λόγους για τους οποίους υποβάλει υποψηφιότητα δείχνοντας πως έχει κατανοήσει πλήρως τις ανάγκες της επιχείρησης αναφερόμενος είτε σε προηγούμενη παρόμοια επαγγελματική εμπειρία και πρακτική άσκηση είτε στα επαγγελματικά ενδιαφέροντα του
- να δημιουργήσει την επιθυμία στον εργοδότη να μάθει περισσότερα για αυτόν στηρίζοντας την απάντηση του στο «δυνατό του σημείο» όπως π.χ. την αναφορά σε κάποια εξω-εργασιακή δραστηριότητα όπως π.χ. τον προσκοπισμό που να φανερώνει κάποιες επιπρόσθετες οργανωτικές τεχνογνωσίες (όπως συγκρότηση ομάδας) ιδιαίτερα χρήσιμες για μία επιχείρηση
- να πείσει ότι είναι το κατάλληλο άτομο για την υπάρχουσα θέση με την άμεση αποστολή ενός βιογραφικού σημειώματος και την επιδίωξη προσωπικής συνάντησης

Ένταξη στην αγορά εργασίας

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αποτελεί τη συμφωνία μεταξύ του εργοδότη και του εργαζομένου μέσω της οποίας ο εργαζόμενος υποχρεούται να παρέχει την εργασία του στον εργοδότη ενώ ο εργοδότης έχει την κύρια υποχρέωση καταβολής του μισθού. Με τη συλλογική σύμβαση εργασίας καθορίζονται τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών, καθώς και τα ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης και της σύναψης των ατομικών συμβάσεων εργασίας. Επιπρόσθετα, υπάρχει και η δυνατότητα σύμβασης έργου όταν ένα πρόσωπο (εργολάβος) αναλαμβάνει έναντι ενός άλλου προσώπου (εργοδότη) την υποχρέωση εκτέλεσης ορισμένου έργου έναντι αμοιβής.

Ο κατώτατος μισθός πλήρους απασχόλησης για υπαλλήλους κάτω των 25 ετών ορίζεται στα 510,95€ ενώ για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται σε 22,83€. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των εργοδοτών οι εργαζόμενοι μπορούν να διαμαρτύρονται στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.). Σε περίπτωση που ζητηθεί η δοκιμαστική περίοδος από τον εργοδότη προκειμένου να διαπιστώσει εάν ο εργαζόμενος διαθέτει τις απαιτούμενες ικανότητες, οφείλεται να γίνει σύμβαση εργασίας με δοκιμή είτε ορισμένου χρόνου – που λύεται με την πάροδο του χρόνου- είτε με αορίστου χρόνου – που ισχύει μέχρι να καταγγελθεί από τον εργοδότη λόγω ακαταλληλότητας του εργαζομένου. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η αδήλωτη και ανασφάλιστη εργασία.

Παραμονή στην αγορά εργασίας

Η σημερινή αγορά εργασίας προτάσσει την συνεχή πρόοδο, ενημέρωση και αναζήτηση σε θέματα που άπτονται της δια βίου μάθησης όσο και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Η δια βίου μάθηση αναφέρεται στην επιμόρφωση και επιμέρους συμπληρωματική εκπαίδευση με στόχο τη βελτίωση των απαραίτητων δεξιοτήτων και εφοδίων του εργατικού δυναμικού ενώ η επαγγελματική κατάρτιση συμβάλλει στην διατήρηση της ανταγωνιστικότητας και ενός υψηλού επιπέδου απασχόλησης.

Οι δήμοι της ελληνικής επικράτειας σχεδιάζουν μέσω των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ) εκπαιδευτικά προγράμματα που συνδέονται τόσο με το τοπικό όσο και με το ευρύτερο περιβάλλον. Μέσω των προγραμμάτων επιδιώκεται η διατήρηση των θέσεων εργασίας, η μείωση του ψηφιακού

χάσματος ανάμεσα στους νέους και τους μεγαλύτερους, η επαγγελματική εξέλιξη και η αναβάθμιση των συνθηκών εργασίας. Τα Προγράμματα Εθνικής Εμβέλειας επικεντρώνονται στους παρακάτω τομείς:

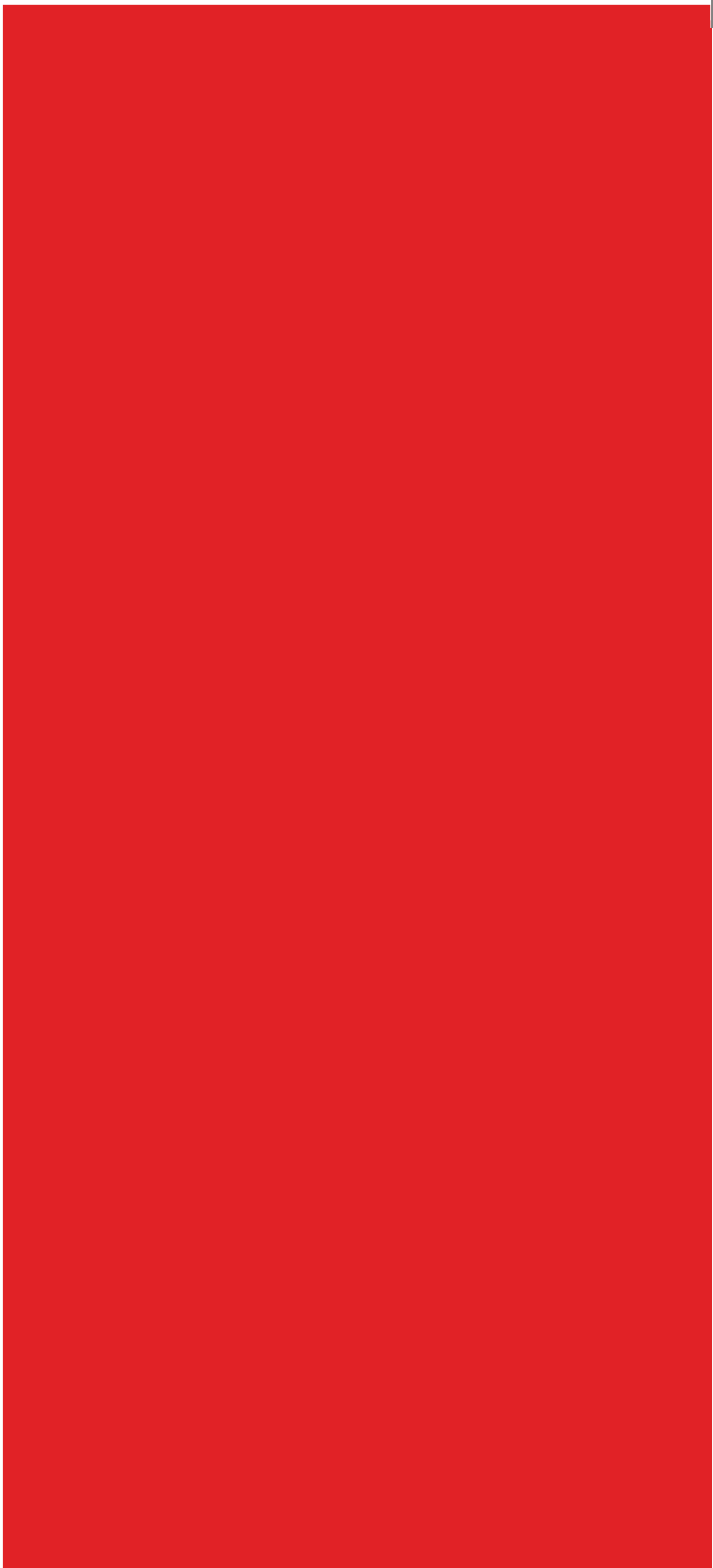
- οικονομία και επιχειρηματικότητα
- ποιότητα ζωής και περιβάλλον
- νέες τεχνολογίες
- γλώσσα και επικοινωνία
- κοινωνικές δεξιότητες και δράσεις
- πολιτισμός και τέχνη
- προγράμματα ευάλωτων κοινωνικά ομάδων

Εξίσου σημαντικά είναι και τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης που αποβλέπουν στη προσαρμογή των δεξιοτήτων των εργαζομένων στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Πιστοποιημένοι φορείς συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης υλοποιούν προγράμματα ενιαίων προδιαγραφών με στόχο την εγκυρότητα και την αναγνωρισιμότητα του περιεχομένου τους στην πραγματική αγορά. Τα ιδιωτικά και δημόσια Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) σχεδιάζουν, οργανώνουν και υλοποιούν προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης για εργαζομένους και άνεργους, αποφοίτους όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων σε πολλούς τομείς όπως τη γεωργία, την οικονομία, την τεχνολογία.

Μέσα στις δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των νέων συγκαταλέγεται και το τυποποιημένο βιογραφικό σημείωμα Europass το οποίο αποτελεί ένα σύνολο εγγράφων που βοηθάει τους υποψήφιους εργαζομένους να παρουσιάζουν τις δεξιότητες και τα προσόντα τους χρησιμοποιώντας μια τυποποιημένη μορφή που ισχύει για όλη την Ευρώπη. Με αυτόν τον τρόπο προωθείται τόσο η κατανόηση των προσόντων από όλους τους υποψήφιους εργοδότες όσο και η δυνατότητα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να κάνουν αίτηση για μία θέση εργασίας σε άλλη χώρα.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <https://www.e-dimosio.gr/>
(Θέσεις Εργασίας στο Δημόσιο)
2. <https://www.diorismos.gr>
(Δικαιολογητικά, Διορισμοί, Προσλήψεις, Διαγωνισμοί ΑΣΕΠ)
3. https://www.asep.gr/guide/3K_2018/specialcasesproof.html
(Ειδικές περιπτώσεις πρόσληψης)
4. <http://www.oaed.gr>
(Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού)
5. <http://www.gsae.edu.gr>
(Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς)
6. <https://www.kariera.gr>
<https://www.careerjet.gr>
<https://ageliesergasias.gr>
(Ιστοσελίδες για εργασία στον ιδιωτικό τομέα)
7. <https://europass.cedefop.europa.eu>
(Διαδικτυακό Εργαλείο ΕΕ για τη σύνταξη βιογραφικού σημειώματος)
8. https://europa.eu/youreurope/citizens/work/finding-job-abroad/index_el.htm
(Αναζήτηση Εργασίας στο εξωτερικό)
9. <https://www.kepea.gr>
(Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων)
10. <https://www.sepenet.gr>
(Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

**ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ
ΖΩΗΣ**

4.1. Στέγαση

«Αγαπώ ένα σπίτι όπου δεν βλέπω τίποτε το παραπάνισιο κι όπου βρίσκω κάθε τι που είναι απαραίτητο».

Πιττακός ο Μυτιληναίος, 650-570 π.Χ., εκ των 7 σοφών της Αρχαίας Ελλάδας

Κατά την προετοιμασία μεταβάσης στην ενήλικη ζωή, ένα από τα σοβαρότερα ερωτήματα που προκύπτουν είναι ο προσδιορισμός του νέου τόπου διαμονής. Κάθε σχέδιο προσωπικής διαδρομής είναι διαφορετικό και για αυτό τον λόγο υπάρχουν και διαφορετικές επιλογές.

Στο κρίσιμο ερώτημα “Πώς θα βρω στέγη” υπάρχουν διάφοροι τρόποι εξεύρεσης κατοικίας:

Αγγελίες Κατοικιών

Υπάρχουν εφημερίδες με αγγελίες κατοικιών όπως η «Χρυσή Ευκαιρία» καθώς και πολλές ιστοσελίδες στο διαδίκτυο οι οποίες παρέχουν λεπτομερείς περιγραφές και φωτογραφίες ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων και άλλων οικιών ανά γεωγραφική περιοχή. Η προτίμηση των νέων για ανεύρεση καταλύματος συνεχίζει να κινείται σε δύο άξονες είτε κοντά σε κεντρικά σημεία όπου υπάρχει ασφάλεια και κοινωνική ζωή (μαγαζιά κλπ) είτε κοντά στις σχολές που σπουδάζουν.

Σημαντική βοήθεια ως προς τις βασικές οδηγίες σύναψης μίσθωσης ακινήτου παρέχει ο Πανελλήνιος Σύλλογος Προστασίας Ενοικιαστών. Λόγου χάρη:

- Οι υποψήφιοι ενοικιαστές θα πρέπει να ελέγχουν καλά το σπίτι, για να διαπιστώσουν τυχόν βλάβες και να τις επισημάνουν στον ιδιοκτήτη, ώστε να τις διορθώσει, πριν αρχίσουν να το κατοικούν ώστε να το παραλάβουν σε καλή και λειτουργική κατάσταση.
- Να ελέγχεται αν υπάρχουν ανεξόφλητοι προηγούμενοι λογαριασμοί.
- Να αποφεύγεται η μίσθωση υπογείων, σοφίτων ή πολύ παλιών κατοικιών.
- Η υποχρέωση των μερών να συνάπτουν τη σύμβαση μίσθωσης είναι με ελάχιστη διάρκεια τα τρία (3) έτη.
- Η αμοιβή των κτηματομεσιτών ισχύει μόνο εάν ολοκληρωθεί η σύμβαση.
- Το ενοίκιο να μην υπερβαίνει το 30% των εισοδημάτων μας.

Σε περίπτωση συγκατοίκησης θα πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν τόσο τα πλεονεκτήματα όσο και τα πιθανά προβλήματα που μπορούν να προκύψουν. Το μοίρασμα των εξόδων, των οικιακών δουλειών, των κοινών οικιακών αγορών καθώς και η αξία της παρέας που χαρίζει αισθήματα ασφάλειας και σιγουριάς είναι κάποια από τα θετικά της συγκατοίκησης που μπορούν ξεπεράσουν τα ρίσκα της συστέγασης με άτομα που μοιράζονται κοινά ενδιαφέροντα όπως συμφοιτητές ή κοινούς δεσμούς όπως παιδικοί φίλοι και συγγενείς. Όμως, η συγκατοίκηση με τελείως άγνωστα άτομα ή με ανθρώπους με τους οποίους δεν υπάρχουν κοινά μπορεί να ενέχει ρίσκα και κινδύνους.

Φοιτητική Εστία

Οι φοιτητές στην Ανώτατη και Ανώτερη Εκπαίδευση δικαιούνται την εισαγωγή τους και στέγαση τους κατά την διάρκεια λειτουργίας των σχολών τους σε φοιτητικές εστίες. Η επιλογή των φοιτητών για εισαγωγή στις φοιτητικές εστίες γίνεται από τις Εφορείες της εκάστοτε Εστίας με κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια. Οι αιτήσεις για τη στέγαση σε φοιτητικές εστίες γίνονται στις εστίες των ανώτερων και ανώτατων σχολών.

Δωρεάν Στεγαστικά Προγράμματα Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων

Επιπρόσθετα υπάρχουν μη κυβερνητικές οργανώσεις που προσφέρουν δωρεάν στεγαστικά προγράμματα για φοιτητές και φοιτήτριες σε

ιδιόκτητους ξενώνες. Παραδείγματα αποτελούν το πρόγραμμα δωρεάν στέγασης της Χριστιανικής Ένωσης Νεανίδων για φοιτήτριες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, το Αμαλίειον Οικοτροφείο Θηλέων για φοιτήτριες ορφανές από δύο ή έναν γονέα, καθώς και τα Χριστιανικά Φοιτητικά Οικοτροφεία πληροφορίες για τα οποία παρέχει η Χριστιανική Φοιτητική Δράση.

Στο κρίσιμο ερώτημα “Πώς θα το χρηματοδοτήσω”

Επίδομα Στέγασης:

Το επίδομα στέγασης αποτελεί ένα προνοιακό πρόγραμμα για νοικοκυριά που διαμένουν σε μισθωμένη κατοικία ή επιβαρύνονται με το κόστος εξυπηρέτησης στεγαστικού δανείου πρώτης κατοικίας. Ανάμεσα στους ωφελούμενους συγκαταλέγονται και ενήλικα άτομα που διαμένουν μόνα τους σε κατοικία αλλά δεν εμπίπτουν στην ομάδα των ενηλίκων φοιτητών που φοιτούν σε πανεπιστημιακές σχολές ή σχολεία ή ινστιτούτα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης και έως εκ τούτου δικαιούνται την λήψη φοιτητικού επιδόματος στέγασης που χορηγείται σε Έλληνες υπηκόους φοιτητές ή υπηκόους φοιτητές άλλης χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο αιτήσεις για το επίδομα μπορούν να υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο υπουργείο Εργασίας και σε Κέντρα Ενημέρωσης Πολιτών (ΚΕΠ) όπου παρέχεται και βοήθεια για τη συμπλήρωση και υποβολή της αίτησης.

Στο κρίσιμο ερώτημα “Πώς θα το συντηρήσω;”

Λογαριασμοί Κοινής Ωφέλειας

Στην περίπτωση που η στέγαση γίνει τελικά μέσω ενοικίου, ο ενοικιαστής οφείλει να συνδέσει τις παροχές ρεύματος, νερού, τηλεφώνου, φυσικού αερίου ή κοινόχρηστης θέρμανσης στο δικό του όνομα. Απαραίτητα έγγραφα για τη σύνδεση των οποιοδήποτε συνδέσεων αποτελούν ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και το μισθωτήριο.

Οι δημόσιες επιχειρήσεις και οι οργανισμοί κοινωνικής ωφέλειας ανήκουν στο ελληνικό δημόσιο και ελέγχονται από αυτό. Διαθέτουν τις υπηρεσίες τους σε τιμές που να καλύπτουν τα κόστη τους και όχι σε τιμές που καθορίζονται στην ελεύθερη αγορά. Πολλές από αυτές τις επιχειρήσεις και οργανισμούς έχουν θεσπίσει κοινωνικά τιμολόγια για την προστασία

των ευπαθών ομάδων των καταναλωτών. Παράλληλα, τα νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα δικαιούνται και το επίδομα πετρελαίου θέρμανσης, οι δηλώσεις για το οποίο γίνονται πλέον ηλεκτρονικά μέσω της υπηρεσίας Taxisnet με χρήση του αριθμού φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ).

Επιπρόσθετα άλλες επιχειρήσεις όπως το Φυσικό Αέριο και ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος διαθέτουν ειδικά τιμολόγια για φοιτητές και ανέργους εγγεγραμμένους στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ).

Το νοικοκυριό

Τέλος, και εξίσου σημαντική είναι η συντήρηση του κάθε σπιτιού. Υπάρχουν οικιακές δουλειές που πρέπει να γίνονται καθημερινά, άλλες που μπορούν να γίνονται κάποιες ημέρες την εβδομάδα και κάποιες που μπορούν να γίνονται σε πιο αραιά χρονικά διαστήματα. Τα σύγχρονα απορρυπαντικά και είδη καθαρισμού κάνουν τις οικιακές δουλειές πιο εύκολες. Ενδεικτικά:

- Κάθε ημέρα αερίζουμε τον χώρο του σπιτιού μας, στρώνουμε το κρεβάτι μας, δεν αφήνουμε άπλυτα πιάτα και σκεύη και πετάμε τα σκουπίδια.
- 1 φορά την εβδομάδα σκουπίζουμε, σφουγγαρίζουμε, πλένουμε τα άπλυτα ρούχα μας, αλλάζουμε σεντόνια και πετσέτες, σιδερώνουμε και καθαρίζουμε επιμελώς το μπάνιο μας.
- Κάποιες ημέρες του μήνα καθαρίζουμε τα τζάμια, τις οικιακές συσκευές όπως την κουζίνα και το ψυγείο και ξεσκονίζουμε.
- Αφιερώνουμε χρόνο για την λίστα του σούπερ μάρκετ όπως και για τα ψώνια του μήνα γενικότερα καθώς η οργάνωση αυτή βοηθάει τόσο στην εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων καθώς δεν αναζητούνται αγαθά που δεν είναι χρήσιμα -όπως λόγου χάρη η αγορά ενός ακόμη τζην παντελονιού- και υπάρχουν πάντοτε λύσεις φαγητού έτσι ώστε να αποφεύγεται η κατανάλωση του γρήγορου φαγητού από έξω.

7 μυστικά για ένα καθαρό σπίτι :

1. Προσπαθήστε να έχετε σε πρώτη ζήτηση μόνο όσα πράγματα χρησιμοποιείτε και τα υπόλοιπα τοποθετήστε τα σε συρτάρια και ντουλάπια, ώστε όταν έρθει η ώρα να καθαρίσετε η διαδικασία να γίνεται εύκολα.
2. Θέλετε να καθαρίσετε τους τοίχους σας; Βάλτε σε έναν κουβά με νερό μισό φλιτζάνι ξύδι, 1/4 μαγειρική σόδα και τρίψτε τους τοίχους ξεκινώντας από κάτω προς τα πάνω για να αποφύγετε το στάξιμο του νερού που θα αφήσει σημάδια στον τοίχο.
3. Βάλτε την κουρτίνα του μπάνιου σας στο πλυντήριο κι αν είναι πλαστική σε ελαφρύ πρόγραμμα με κρύο νερό. Αν υπάρχουν λεκέδες μούχλας, βυθίστε τη σε μια λεκάνη με μερικές κουταλιές ξύδι.
4. Καθαρίστε τα πλακάκια του μπάνιου από τα ενοχλητικά άλατα, τρίβοντάς τα με ένα σφουγγάρι που πάνω του θα έχετε στάξει μερικές σταγόνες ξύδι και μαγειρική σόδα.
5. Μυρίζει το ψυγείο σας; Αφού λοιπόν το καθαρίσετε βάλτε ένα πιατάκι με λίγο καφέ και τοποθετήστε το σε ένα ράφι του ψυγείου.
6. Βάλτε σε ένα μπολ χλιαρό νερό, λίγο απορρυπαντικό πιάτων και μερικές σταγόνες ξύδι και τρίβουμε με βούρτσα τα χαλιά μας στα σημεία που έχουν λεκέδες.
7. Καθαρίστε τον φούρνο σας βάζοντας σε ένα μπολ με χυμό λεμονιού και μαγειρική σόδα. Οι δυσάρεστες οσμές θα εξαφανιστούν αμέσως.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <https://www.spitogatos.gr>
(Ιστοσελίδα αγγελιών ακινήτων)
2. <http://www.pasype.gr>
(Πανελλήνιος Σύλλογος Προστασίας Ενοικιαστών)
3. <https://stegastiko.minedu.gov.gr>
(Φοιτητικό Στεγαστικό Επίδομα)

4. <http://www.xen.gr>
(Χριστιανική Ένωση Νεανίδων, Δωρεάν Στεγαστικό Πρόγραμμα για φοιτήτριες)
5. <http://www.amalieion.gr>
(Σπουδαστική Εστία Αμαλίου Οικοτροφείου Θηλέων)
6. <https://www.dei.gr/el/oikiakoi-pelates/timologia/enimerw-si-gia-to-koinwniko-oikiako-timologio-kot>
(Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού)
7. <https://www.eydap.gr/MyAccount/SocialInvoice>
(Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας)
8. <http://www.eyath.gr>
(Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης)
9. <http://www.odigostoupoliti.eu/category/odigos-tou-politi/kafsi-ma/petroleo-thermansis>
(Πληροφορίες για Επίδομα Πετρελαίου Θέρμανσης)
10. <https://cookpad.com>
(Διαδικτυακή Μαγειρική Κοινότητα)

4.2. Οικονομική και Οικιακή Διαχείριση

«Όταν ήμουν νέος, νόμιζα ότι το χρήμα είναι το πιο σπουδαίο πράγμα στη ζωή. Τώρα που είμαι γέρος, το ξέρω».

Όσκαρ Ουάιλντ, 1854-1900, Ιρλανδός συγγραφέας

Η λέξη οικονομία προέρχεται από τις αρχαίες ελληνικές λέξεις «οίκος» και «νέμομαι» δηλαδή διαχειρίζομαι την οικία μου. Αφορά την κάθε ενέργεια των ανθρώπων που σχετίζεται με την παραγωγή, την διανομή, την ανταλλαγή και την κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών. Τα βασικά στοιχεία που οικοδομούν την οικονομική γνώση αποτελούν:

Η αναγνώριση της παραγωγής εσόδων (εργασία)

Υπάρχουν διαφορετικές μορφές οφέλους που προέρχονται από την εργασία. Έννοιες συνυφασμένες με την νόμιμη παραγωγή εσόδων αποτελούν η μελλοντική δυνατότητα συνταξιοδότησης, η απαλλαγή φορολογίας λόγω χαμηλού εισοδήματος καθώς και η λήψη κοινωνικών μερισμάτων και επιδομάτων.

Μισθός:

Ο μισθός είναι το σταθερό ποσό χρημάτων ή αποζημίωσης που καταβάλλεται στον εργαζόμενο από τον εργοδότη σαν αντάλλαγμα για την εργασία που εκτελεί ο εργαζόμενος. Ο μισθός συνήθως καταβάλλεται σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα. Για παράδειγμα, οι μηνιαίες πληρωμές από το ένα δωδέκατο του ετήσιου μισθού.

Η αναγνώριση της ανάγκης οικονομικού προγραμματισμού και διαχείρισης οικονομικών (μηνιαίος προϋπολογισμός)

Ο προϋπολογισμός είναι το οικονομικό σχέδιο που καθορίζει τις δαπάνες και τα έσοδα για μία προκαθορισμένη μελλοντική χρονική περίοδο και απαιτεί διαρκή αναθεώρηση και αξιολόγηση καθώς εκτός των σταθερών και προβλεπόμενων εξόδων υπάρχουν και τα μεταβλητά και μη ελεγχόμενα όπως π.χ. μία βλάβη σε μία οικοσυσσκευή. Στην σύγχρονη

ελληνική κοινωνία η συνειδητοποίηση της εφαρμογής της καθημερινής οικονομικής διαχείρισης αποτελεί μέτρο αναγκαίο προκειμένου να αποφεύγονται λάθη και πρακτικές που οδηγούν σε αγχώδεις και ανεξέλεγκτες καταστάσεις. Και επειδή ο χρόνος είναι χρήμα οφείλουμε να τον οργανώνουμε σωστά προκειμένου να αντιμετωπίσουμε με ασφάλεια την επόμενη ημέρα:

1. Σημαντική πρωταρχική ενέργεια αποτελεί ο προϋπολογισμός, δηλαδή η αντιστοίχιση των μηνιαίων εσόδων με τα μηνιαία έξοδα.
2. Κατά δεύτερον, σημαντική είναι πάντα η αναζήτηση επιστημονικής συνδρομής όσον αφορά την φορολογική δήλωση προκειμένου να αποφεύγονται λάθη και να υπάρχει η ωφέλεια φορολογικών ελαφρύνσεων.
3. Σημαντική εξίσου είναι η έρευνα αγοράς. Ειδικότερα σήμερα με τη χρήση του διαδικτύου είναι πολύ εύκολο να συγκρίνονται τιμές και χαρακτηριστικά ιδίων προϊόντων και υπηρεσιών και κατά αυτόν τον τρόπο να διευκολύνεται η λήψη της σωστής απόφασης.
4. Επιπρόσθετα, σημαντικός σύμμαχος αποτελεί το διαδίκτυο και στην αναζήτηση προγραμμάτων επιδοτήσεων και κοινοτικών προγραμμάτων που προάγουν την επιχειρηματικότητα.
5. Τέλος, πάντα πρέπει να υπάρχει μέτρο στην κατανάλωση. Όχι αποφυγή της διασκέδασης ή της ψυχαγωγίας ή του καλού φαγητού αλλά όλα με μέτρο προκειμένου να διαφυλάσσεται η ομαλή καθημερινότητα.

Η αναγνώριση των χρηματικών συναλλαγών (χαρτονομίσματα, κέρματα, πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, τραπεζικοί λογαριασμοί)

Οι πρόσφατες οικονομικές αλλαγές που προτάσσουν τη χρήση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών οι οποίες συνδέονται με τραπεζικούς λογαριασμούς υπογραμμίζουν την ανάγκη εκμάθησης των διαφορετικών τρόπων και οικονομικών όρων και ορίων με τα οποία μπορούν να γίνονται πλέον οι χρηματικές συναλλαγές.

Κάρτες:

Μια χρεωστική κάρτα, επίσης γνωστή και ως τραπεζική κάρτα (debit card, bank card ή check card), είναι μια κάρτα πληρωμών την οποία εκδίδει ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα (συνήθως τράπεζα) υπέρ ενός δικαιούχου στο οποίο διατηρεί τραπεζικό λογαριασμό καταθέσεων, κατ' αρχή για να παίρνει χρήματα από τα ΑΤΜ και παρέχει στον κάτοχο της κάρτας ηλεκτρονική πρόσβαση στον τραπεζικό λογαριασμό που διατηρεί.

Μια πιστωτική κάρτα διαφέρει από μια κάρτα ανάληψης μετρητών, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν νόμισμα από τον ιδιοκτήτη της κάρτας. Σε μια πιστωτική κάρτα περιλαμβάνεται συνήθως ένας τρίτος που πληρώνει τον πωλητή και τα χρήματα εισπράττονται από τον αγοραστή, λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρέωση της κάρτας απλά μεταθέτει την πληρωμή από τον αγοραστή μέχρι μια μεταγενέστερη ημερομηνία. Συνήθως, πιστωτική κάρτα μπορούν να λάβουν όλα τα φυσικά πρόσωπα που έχουν μία σταθερή εργασία και ανήκουν στην ηλικία των 22-70. Ωστόσο, τα δικαιολογητικά και οι προϋποθέσεις χορήγησης μίας πιστωτικής κάρτας μπορεί να διαφέρουν ανάμεσα στα διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Τράπεζες:

Οι εμπορικές τράπεζες δέχονται καταθέσεις από ιδιώτες, ιδιωτικές επιχειρήσεις, δημόσιους οργανισμούς κ.τ.λ. Τρεις είναι οι βασικές κατηγορίες καταθέσεων:

Οι καταθέσεις όψεως και τρεχούμενοι λογαριασμοί, που διακινούνται συχνά με ατομικές επιταγές.

Οι καταθέσεις ταμιευτηρίου, που είναι η συνηθέστερη μορφή λογαριασμού και επιτρέπει την κατάθεση χρημάτων ή την ανάληψη, όποτε ο ενδιαφερόμενος το επιθυμεί.

Οι καταθέσεις προθεσμίας, που είναι μια μορφή κατάθεσης με χρονικό περιορισμό. Δηλαδή, ο καταθέτης μπορεί να αποσύρει τα χρήματα που έχει καταθέσει ύστερα από ορισμένο χρονικό διάστημα. Αν τα αποσύρει νωρίτερα, χάνει ένα τμήμα του τόκου.

Οι εμπορικές τράπεζες για να σωρεύουν καταθέσεις πληρώνουν στους καταθέτες μια αμοιβή, τον τόκο. Τα επιτόκια διαφέρουν ανάλογα με το είδος των καταθέσεων. Τα υψηλότερα επιτόκια έχουν οι καταθέσεις προθεσμίας, ενώ τα χαμηλότερα οι καταθέσεις όψεως. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι με τις καταθέσεις όψεως γίνονται πολύ συχνά συναλλαγές, που σημαίνει κόστος για την τράπεζα (απασχόληση υπαλλήλων, μηχανημάτων, κόστος επικοινωνίας κ.τ.λ.).

Η αναγνώριση του οικονομικού περιβάλλοντος (τράπεζες, e-banking, πληρωμές με κάρτα, υπηρεσίες μηχανημάτων αυτόματης ανάληψης ΑΤΜ)

Σύμμαχος στις χρηματικές συναλλαγές αποτελεί πλέον και το νέο οικονομικό περιβάλλον που επιτρέπει τόσο την ανάληψη μετρητών από μηχανήματα καθώς και την πληρωμή λογαριασμών και μεταφοράς χρηματικών ποσών μέσω του e-banking των τραπεζών στο διαδίκτυο επί 24ώρου βάσεως.

E-banking:

Η ηλεκτρονική μεταφορά χρημάτων (αγγλικά: Electronic Funds Transfer, EFT) είναι η ηλεκτρονική μεταφορά χρημάτων από ένα τραπεζικό λογαριασμό σε έναν άλλο, μέσω υπολογιστικών συστημάτων, χωρίς την άμεση παρέμβαση τραπεζικών υπαλλήλων.

ΑΤΜ:

Ένα Μηχάνημα Αυτόματης Ανάληψης (ΑΤΜ) είναι μια ηλεκτρονική συσκευή τηλεπικοινωνιών που επιτρέπει στους πελάτες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να διεξάγουν χρηματοοικονομικές συναλλαγές, όπως αναλήψεις μετρητών, καταθέσεις, κεφάλαια μεταφοράς ή λήψη πληροφοριών λογαριασμού, ανά πάσα στιγμή και χωρίς την ανάγκη άμεσης αλληλεπίδρασης με το τραπεζικό προσωπικό.

Η αναγνώριση ρίσκων και ανταμοιβών (δάνεια και αποταμιεύσεις)

Σε περίπτωση που θα χρειαστεί κάποια επιπλέον χρηματοδότηση (λόγου χάρη για έξοδα σπουδών) είτε μέσω έκδοσης πιστωτικής κάρτας είτε μέσω έκδοσης δανείου θα πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν τα παρακάτω προκειμένου ο δανεισμός να είναι μία ασφαλής επιλογή:

- Μπορεί μία έγκαιρη και προγραμματισμένη αποταμίευση να αντικαταστήσει την ανάγκη για δανεισμό;
- Μπορούν τα τωρινά έσοδα να καλύψουν την αποπλήρωση του δανείου;
- Σε περίπτωση που στο μέλλον δεν υπάρχουν αρκετά έσοδα μπορεί να επιτευχθεί μείωση της δόσης του δανείου;

Δάνειο: Ένα από τα κύρια καθήκοντα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων είναι και η χορήγηση δανείων. Σε ένα δάνειο, ο δανειολήπτης λαμβάνει ή δανείζεται αρχικά ένα χρηματικό ποσό από το δανειστή και είναι υποχρεωμένος να εξοφλήσει ή να επιστρέψει ένα ίσο ποσό χρημάτων στο δανειστή σε μεταγενέστερο χρόνο.

Συνήθως, τα χρήματα επιστρέφονται σε τακτικές δόσεις, ή μερικές πληρωμές, όπου κάθε δόση είναι το ίδιο ποσό. Το δάνειο παρέχεται γενικά με κάποιο κόστος, το οποίο είναι ουσιαστικά ο τόκος για το χρέος, που λειτουργεί ως κίνητρο για τον δανειστή προκειμένου να δώσει το δάνειο. Σε ένα νομικό δάνειο, κάθε μία από αυτές τις υποχρεώσεις και τους περιορισμούς επιβάλλονται από μία σύμβαση ή ένα συμβόλαιο, τα οποία μπορούν επίσης να συμπεριλαμβάνουν και πρόσθετους περιορισμούς για το δανειολήπτη.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <https://www.apple.com/gr/ios/app-store>
<https://play.google.com/store/apps>
(Εγκατάσταση εφαρμογών για οικονομική διαχείριση)
2. <https://www.dikaiologitika.gr/eidhseis/aftodioikisi/206791/dor-ean-syntaksi-forologikon-diloseon-sto-dimo-ilioypolis>
(Πληροφορίες για σύνταξη δωρεάν φορολογικών δηλώσεων)

Ε5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

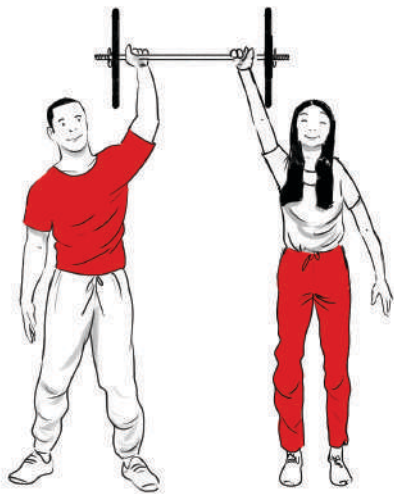
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

5.1. Σωματική Υγεία

« Κάλλιον το προλαμβάνειν ή το θεραπεύειν».

Καλύτερη η πρόληψη από την θεραπεία.

Ιπποκράτης, 460-377 π.Χ., «Πατέρας» της Ιατρικής

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό της Υγείας, η υγεία δεν είναι μόνο η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας αλλά η κατάσταση πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας η οποία εξαρτάται και από άλλους παράγοντες όπως είναι το περιβάλλον, η εργασία, η οικονομία κ.α. Στη σύγχρονη κοινωνία η υγειονομική περίθαλψη περιλαμβάνει τόσο την πρόληψη όσο και την θεραπεία των ασθενειών.

Πρόληψη:

Η πρόληψη αναφέρεται σε αποφυγή δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν εν τέλει να βλάψουν την υγεία των ανθρώπων. Τέτοιες δραστηριότητες περιλαμβάνουν:

- τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών όπως τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και το τσιγάρο,
- τις κακές διατροφικές συνήθειες και την παχυσαρκία,
- τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα και κάθε είδους σεξουαλική σχέση που απορρέει από την κακοποίηση και την εκμετάλλευση, δηλαδή οποιαδήποτε σωματική σχέση που γίνεται με βίαιο τρόπο ή με οικονομικά ανταλλάγματα .

Και ο καλύτερος τρόπος για να επιτευχθεί η πρόληψη είναι μέσω των παρακάτω πρακτικών:

1

Είναι καλό να γνωρίζουμε ότι μπορούμε να βοηθηθούμε επιστημονικά και κυρίως με σεβασμό από ειδικούς που γνωρίζουν τα πάντα για την καταπολέμηση τους σε περίπτωση που υπάρξει ο κίνδυνος αντιμετώπισης καταχρήσεων.

Τηλεφωνική Γραμμή για το Κάπνισμα: 1142,
Τηλεφωνική Γραμμή για το Αλκοόλ: 210 6852660,
Τηλεφωνική Γραμμή για τα Ναρκωτικά: 1031

2

Χρήσιμο για την ευεξία μας είναι η τήρηση της κατανάλωσης τριών γευμάτων καθημερινά που να είναι πλούσια σε θρεπτικά συστατικά καθώς και οι κανόνες υγιεινής κατά το μαγείρεμα (όπως το πλύσιμο φρούτων και λαχανικών) και η υιοθέτηση ενός δείκτη υγιεινής διατροφής που να αποτελείται από φρούτα και λαχανικά, φυτικές ίνες, πρωτεΐνες και ακόρεστα λιπαρά οξέα των οποίων πηγές είναι κυρίως τα ψάρια και οι ξηροί καρποί και τα οποία είναι ευεργετικά για τον ανθρώπινο οργανισμό και δρουν προστατευτικά σε μακροχρόνιες νόσους.

Ενδεικτικά η πυραμίδα της Μεσογειακής Διατροφής, που έχει αναγνωριστεί από την επιστημονική κοινότητα ως σημαντική για την πρόληψη πολλών ασθενειών, προτάσσει μία δίαιτα με σωστή αναλογία γευμάτων στη βάση της οποίας βρίσκονται τρόφιμα που πρέπει να καταναλώνονται καθημερινά, στο μέσο τα τρόφιμα που πρέπει να καταναλώνονται λίγες φορές την εβδομάδα και στην κορυφή τα τρόφιμα που πρέπει να καταναλώνονται λίγες φορές το μήνα.

3

Η συνδρομή ειδικών για την σεξουαλική υγεία και προφύλαξη, για τα μέσα αντισύλληψης, τον γυναικολογικό έλεγχο (τεστ rap) καθώς και για ζητήματα Σεξουαλικής Υγείας και Σχέσεων, αποτελεί επίσης μία πολύ καλή πρακτική που εκτός από εκτενή πληροφόρηση προσφέρει και υποστήριξη.

Ινστιτούτο Ψυχικής και Σεξουαλικής Υγείας: 210 779 79 79,
Τηλεφωνική Γραμμή για τη σεξουαλική διαφορετικότητα: 1528,
Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας για περιστατικά σεξουαλικής και οικονομικής εκμετάλλευσης: 197

4

Στη σημερινή εποχή τονίζονται συχνά οι κατευθυντήριες γραμμές για τη σωματική άσκηση. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας συστήνει την άσκηση μέτριας έντασης 150 λεπτών την εβδομάδα. Επειδή κάθε ανθρώπινος οργανισμός είναι διαφορετικός καλό είναι να συμβουλευόμαστε ειδικούς για να σχεδιάζουμε τη καταλληλότερη παρέμβαση.

Θεραπεία:

Η θεραπεία αποτελεί τα μέτρα που λαμβάνονται στα πλαίσια μίας ασθένειας. Η θεραπεία μπορεί να είναι φαρμακευτική, παρεμβατική (όπως ένα χειρουργείο) καθώς και μία απλή αλλαγή στον καθημερινό τρόπο ζωής. Παράλληλα, η θεραπεία μπορεί να είναι και συνεχής όπως σε περιπτώσεις χρόνιων παθήσεων όπως ο διαβήτης που μπορεί να μην ιαθεί όμως η σωστή χρόνια θεραπεία να μειώνει την εμφάνιση αρνητικών ως προς την υγεία συμπτωμάτων.

Σε περίπτωση ανάγκης θεραπείας απευθυνόμαστε:

- **Στον οικογενειακό ιατρό** που αποτελεί μια νέα και δωρεάν λειτουργία του ΕΣΥ και το πρώτο σημείο επαφής με το Εθνικό Σύστημα Υγείας και μεταξύ άλλων λειτουργεί ως σύμβουλος υγείας και πλοηγός σε αυτό και κατευθύνει σε ιατρικές ειδικότητες ανάλογα με τη φύση του εκάστοτε προβλήματος. Μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής <http://www.idika.gr.pfy/οικογενειακος-ιατρος.html> μπορεί να δηλωθεί ο οικογενειακός ιατρός.

- Σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης καλούμε το **Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας** (ΕΚΑΒ) στο τηλεφωνικό κέντρο 166 ή μεταβαίνουμε στο πλησιέστερο εφημερεύον νοσοκομείο.
- Για εφημερεύοντα φαρμακεία επισκεπτόμαστε την ιστοσελίδα του **Φαρμακευτικού Συλλόγου** του νομού όπου διαμένουμε (Αττικής, Θεσσαλονίκης, Λάρισα κλπ).

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <http://www.prolepsis.gr>
(Ινστιτούτο Προληπτικής, Περιβαλλοντικής και Εργασιακής Ιατρικής)
2. <https://www.okana.gr/>
(Οργανισμός κατά των ναρκωτικών)
3. <http://ensp.network>
(European Network for Smoking and Tobacco Prevention)
4. <http://www.bestrong.org.gr>
(Οργάνωση Φίλων Του Καρκίνου)
5. <http://www.elodi.org>
(Ελληνική Ομοσπονδία για το Διαβήτη)
6. <http://www.aboutyouth.gr>
(Πληροφορίες για Τηλεφωνική Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας «197»)
7. <http://www.who.int>
(Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας)
8. [https://www.laiko.gr/index.php?option=com_content&view=article &id=411&Itemid=231](https://www.laiko.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=411&Itemid=231)
(Τμήμα Διαιτολογίας και Διατροφής Λαϊκού Νοσοκομείου Αθηνών)
9. <http://www.gna-gennimatas.gr/tmima-diatrofis>
(Τμήμα Διατροφής Νοσοκομείου Γεννηματά)
10. <https://neaygeia.gr>
(Κέντρο Μελετών Υπηρεσιών Υγείας Ιατρικής Σχολής Αθηνών)
11. <http://www.ifarmakeia.gr>
(Εφημερεύοντα Φαρμακεία)
12. <http://www.moh.gov.gr/articles/citizen/efhmeries-nosokomeiwn>
(Εφημερεύοντα Νοσοκομεία)

5.2. Ψυχική Υγεία

«Η υγεία και η καλή διάθεση δημιουργούν η μία την άλλη».

Joseph Addison, 1672-1719, Άγγλος δοκιμιογράφος

Η σημερινή κοινωνία χαρακτηριζόμενη ως «μεταβαλλόμενη» λόγω των συνεχών παγκόσμιων και τοπικών αλλαγών (φτώχεια, ανεργία, προσφυγικές εισροές, συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους, τρομοκρατικά χτυπήματα κ.α.) αποτελεί περιβάλλον όπου η ψυχολογική ανασφάλεια των νέων αποτελεί δυστυχώς ένα καθημερινό και διαρκώς αυξανόμενο φαινόμενο.

Πώς καταλαβαίνουμε όμως ότι κάτι δεν πάει καλά; Υπάρχουν κάποια συμπτώματα που μπορούν να αποτελέσουν σημάδια ψυχικών διαταραχών που να χρήζουν άμεσης παρέμβασης:

Έντονη και μακροχρόνια θλίψη και μία αίσθηση κενού

Απαισιοδοξία, αναξιοότητα ή υπερβολική ενοχή

Απώλεια ενδιαφέροντος για όλες τις δραστηριότητες της καθημερινότητας

Κόπωση και απώλεια ενεργητικότητας

Δυσκολία στη συγκέντρωση και στη λήψη αποφάσεων

Έντονη και συνεχής ανησυχία

Διαταραχές στον ύπνο

Διατροφικές διαταραχές

Χρόνιοι πόνοι ή επίμονα σωματικά συμπτώματα

Επαναλαμβανόμενες αρνητικές σκέψεις

Στην Ελλάδα υπάρχουν τηλεφωνικές γραμμές υποστήριξης όπου ανώνυμα οι νέοι μπορούν να μοιραστούν τους προβληματισμούς τους και να κατευθύνουν τους νέους προς δομές που έχουν ως σκοπό της ενίσχυση της ψυχικής ευεξίας και καλλιέργειας της ψυχικής ισορροπίας (Τηλεφωνική Γραμμή Επικοινωνίας για την Κατάθλιψη: 1034).

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <http://epsype.gr>
(Ιστοσελίδα για πληροφορίες σχετικές με την ψυχική υγεία)
2. <http://suicide-help.gr>
(Κλίμακα: Φορέας Ανάπτυξης Ανθρώπινου & Κοινωνικού Κεφαλαίου για την Αντιμετώπιση του Κοινωνικού Αποκλεισμού)

5.3. Ελεύθερος Χρόνος

«Το να είσαι ικανός να γεμίσεις τον ελεύθερο χρόνο σου ευφυώς είναι το τελευταίο προϊόν του πολιτισμού και, προς το παρόν, ελάχιστοι άνθρωποι έχουν φτάσει σε αυτό το επίπεδο».

Μπέρτραντ Ράσελ, 1872-1970, Βρετανός φιλόσοφος

Ο Έλληνας αρχαίος φιλόσοφος και επιστήμονας Αριστοτέλης υποστήριζε ότι ο ελεύθερος χρόνος δεν ήταν το τέλος της δουλειάς αλλά ότι δουλειά αποτελούσε το τέλος του ελεύθερου χρόνου, καθώς σύμφωνα με τον Αριστοτέλη η ευτυχία του ανθρώπου βρισκόταν στην ιδιοποίηση του χρόνου του. Πιο πρόσφατα ο σημαντικός Έλληνας παιδαγωγός και δοκιμιογράφος Ευάγγελος Παπανούτσος (1900-1982) υποστήριζε ότι «ο παραστατικότερος δείκτης πολιτισμού μιας κοινότητας ανθρώπων είναι ο τρόπος ψυχαγωγίας της».

Οι λόγοι για τους οποίους ο ελεύθερος χρόνος θεωρείται πολύτιμος στη σημερινή εποχή είναι ποικίλοι όμως εξίσου σημαντικοί. Πρώτα από όλα, ο ελεύθερος χρόνος συμβάλλει στην ψυχολογική ισορροπία του ανθρώπου καθώς τον αποφορτίζει από το άγχος της καθημερινότητας προσφέροντας του είτε ηρεμία είτε δυνατότητα κοινωνικοποίησης έξω από τα πλαίσια της εργασίας. Επιπρόσθετα, ο ελεύθερος χρόνος προσδίδει στο άτομο την κοινωνική του ιδιότητα καθώς δίνεται η ευκαιρία ενασχόλησης με άλλες δραστηριότητες που ξεφεύγουν από το ατομικό συμφέρον. Τέλος, η

εξασφάλιση ποιοτικού ελεύθερου χρόνου μειώνει τις μορφές διασκέδασης που έχουν μόνο ως σκοπό την εκτόνωση από την καθημερινότητα, όπως συνεχείς νυχτερινές εξόδους, και στρέφουν το άτομο προς την αναζήτηση δραστηριοτήτων που καλλιεργούν τόσο το σώμα όσο και την ψυχή όπως η συμμετοχή σε αθλητικούς συλλόγους και οι εκδρομές στην εξοχή.

Παρόλο το γεγονός ότι ο περιορισμός του ελεύθερου χρόνου αποτελεί γνώρισμα της σύγχρονης εποχής τόσο λόγω εργασιακών όσο και άλλων κοινωνικών συνθηκών, η δημιουργία ελεύθερου χρόνου οφείλει να αποτελεί σκοπό του κάθε ανθρώπου προκειμένου το άτομο να είναι σε θέση να κάνει τις προσωπικές του επιλογές και να εξασφαλίζει την απαραίτητη συναισθηματική γαλήνη. Αντί της κατασπατάλησης του πολύτιμου ελεύθερου χρόνου ας προτιμάται η έξυπνη αξιοποίηση του που θα βοηθήσει το μυαλό και το σώμα να ηρεμήσουν και συνεπώς να συμβάλουν την εκπλήρωση των ονείρων και μελλοντικών προσδοκιών.

Μορφές εποικοδομητικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου αποτελούν

- η ενασχόληση με την τέχνη όπως οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, το θέατρο και ο κινηματογράφος
- τα ταξίδια και οι εκδρομές είτε για αναψυχή είτε για επίσκεψη αξιοθέατων
- η ενασχόληση με τον αθλητισμό όπως το γυμναστήριο, η συμμετοχή σε μαραθώνιους ή ποδηλατοδρομίες, η διοργάνωση φιλικών ομαδικών παιχνιδιών ποδοσφαίρου, μπάσκετ και άλλων αθλημάτων
- η επαφή με τη φύση όπως η δημιουργία και η περιποίηση ενός μικρού κήπου σε ένα μπαλκόνι, οι περίπατοι σε πάρκα και κοντινούς προορισμούς
- και η συμμετοχή σε εθελοντικές ομάδες κοινωνικής δράσης όπως οι δράσεις τοπικών δήμων και μη κυβερνητικών οργανώσεων

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <http://www.visitgreece.gr>
(Επίσημη ιστοσελίδα ΕΟΤ με πολλές πληροφορίες για τουριστικούς προορισμούς της Ελλάδας, όπως πόλεις, παραλίες, καθώς και δραστηριότητες, εκδηλώσεις και πολλά άλλα)
2. <http://www.trekking.gr>
(Εκδρομές στη φύση)
3. <https://www.athinorama.gr>
(Ιστοσελίδα για την ψυχαγωγία)

5.4. Ταξίδια

«Αυτός που επιστρέφει από ένα ταξίδι δεν είναι ο ίδιος με αυτόν που έφυγε».

Κινέζικη Παροιμία

Η μεγαλύτερη προσφορά του τουρισμού είναι σαφώς η δυνατότητα της διαφυγής από την καθημερινότητα, η οποία αναγεννά τον άνθρωπο και πλουτίζει τον πνευματικό και ψυχικό του κόσμο. Επιπρόσθετα, με τον τουρισμό δίνεται η ευκαιρία στον άνθρωπο να γνωρίσει νέους τόπους και νέους ανθρώπους. Ιδιαίτερα, ο τουρισμός σε ξένες χώρες επιτρέπει την επαφή μ' έναν διαφορετικό τρόπο ζωής κι ένα διαφορετικό πολιτισμό, γεγονός που βοηθάει τον άνθρωπο να διευρύνει τον πνευματικό του ορίζοντα και να θέσει υπό αμφισβήτηση τις πιθανές προκαταλήψεις ή τις λανθασμένες εντυπώσεις που μπορεί να είχε για διαφορετικούς λαούς.

Ο Κοινωνικός ή Επιδοτούμενος Τουρισμός εφαρμόζεται μέσω προγραμμάτων επιδότησης του ΟΑΕΔ (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού) και του ΟΠΕΚΑ (Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης), και απευθύνεται σε ασφαλισμένους εργαζόμενους και στους κατέχοντες κάρτας ανεργίας.

Επίσης, ευκαιρίες εθελοντικής απασχόλησης στο εξωτερικό μέσω της πλατφόρμας διεθνών οργανισμών δίνουν τη δυνατότητα σε νέες και νέους να ταξιδέψουν σε χώρες του εξωτερικού όπου τους παρέχεται δωρεάν στέγη και φαγητό και εκείνοι παρέχουν δωρεάν τις υπηρεσίες σε κοινωνικά προγράμματα που ενισχύουν την κοινωνική συνοχή και την υποστήριξη ευάλωτα κοινωνικών ομάδων.

Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα (Ανταλλαγές Νέων, Training Courses, κ.α.) προωθούν την κινητικότητα των νέων σε όλη την Ευρώπη και επιδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Έχουν διάρκεια από 5 έως 10 ημέρες και σε αυτά συμμετέχουν νέοι και νέες από διαφορετικές χώρες. Αξιόλογη επιλογή είναι το Road Trip Project , μία ταξιδιωτική εμπειρία όπου 8 νέοι σε 4 ομάδες των 2 ατόμων ταξιδεύουν οδικώς με minivan. Επιπρόσθετα, χορηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με σκοπό την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ταυτότητας και των ευρωπαϊκών αξιών παρέχει τη δυνατότητα σε νέους άνω των 18 να ταξιδέψουν δωρεάν με το τρένο σε ευρωπαϊκές χώρες.

Παράλληλα, υπάρχουν πολλά ταξιδιωτικά γραφεία τα οποία διοργανώνουν οικονομικά ομαδικά πακέτα διακοπών είτε στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση η οργάνωση ενός ταξιδιού απαιτεί τον αναγκαίο προγραμματισμό και έρευνα που γίνονται πλέον πολύ εύκολα μέσω του διαδικτύου προκειμένου να προσφέρει στον ταξιδιώτη την χαρά της ξεκούρασης και της διαφυγής. Κάποια απαραίτητα βήματα αποτελούν:

- Εύρεση και επιλογή προορισμού ανάλογα με την εποχή (καλοκαίρι/ χειμώνας) και τον σκοπό του ταξιδιού (αναψυχή/ αξιοθέατα).
- Εύρεση και επιλογή ημερομηνιών ανάλογα με την διαθέσιμη άδεια από την περίοδο των σπουδών ή την εργασία.
- Εύρεση και επιλογή μεταφορικού μέσου και εισιτηρίων (πλοίο/ τραίνο/ αεροπλάνο).
- Εύρεση και επιλογή καταλύματος ανάλογα με τα διαθέσιμα χρήματα αλλά πάντοτε με γνώμονα την διαμονή σε ασφαλή μέρη (κεντρικές περιοχές πόλεων και νόμιμα και αναγνωρισμένα καταλύματα).
- Προγραμματισμός δραστηριοτήτων, διατροφής και μετακινήσεων (μουσεία, εστιατόρια, τρόποι μεταφοράς).

- Αποταμίευση εφόσον υπάρχει προγραμματισμός και μπορούμε να έχουμε μια εκτίμηση για προβλεπόμενο κόστος του ταξιδιού. Σε κάθε περίπτωση λόγω απρόβλεπτων γεγονότων θα πρέπει πάντοτε να υπάρχει η πρόβλεψη για κάποια παραπάνω χρήματα από αυτά που έχουμε προγραμματίσει πως θα χρειαστούμε.
- Απαραίτητα έγγραφα (διαβατήριο, βίζα και άδειες εισόδου για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης) και ασφάλεια υγείας σε περίπτωση ταξιδιού εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι:

1. <http://www.oaed.gr/koinonikos-tourismos>
(Πρόγραμμα Επιδότησης ΟΑΕΔ)
2. <http://www.koinonikostourismos.gr/>
(Πληροφορίες για Δικαιούχους)
3. <https://www.elix.org.gr>
(Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία με σκοπό την προώθηση του εθελοντισμού)
4. https://europa.eu/youth/discovereu_el
(Πρόγραμμα δωρεάν διακοπών με το τρένο DiscoverEU)
5. <https://europa.eu/youreurope/citizens/education/volunteering/find>
(Προγράμματα Εθελοντισμού Ευρωπαϊκής Ένωσης)
6. <https://www.sci.gr>
(Κίνηση Εθελοντών)

5.5. Κοινωνικά Δίκτυα

Άκουγε πολλούς, μίλα σε λίγους.

Γουίλιαμ Σαίξπηρ, 1564-1616, Άγγλος δραματουργός

τους ελλοχεύει κινδύνους τόσο για το άτομο όσο και για την κοινωνία γενικότερα.

Ανάμεσα στα θετικά στοιχεία των μέσων κοινωνικής δικτύωσης συγκαταλέγονται η επικοινωνία ανάμεσα σε ανθρώπους από όλα τα μέρη του κόσμου που μοιράζονται κοινά ενδιαφέροντα και ανησυχίες, η αυξημένη συχνότητα ενημέρωσης τόσο για τοπικά όσο και για παγκόσμια θέματα, η ανταλλαγή απόψεων και ιδεών, καθώς και σκέψεις που μπορούν να εκφράζονται πιο εύκολα από ό,τι στη δια ζώσης επικοινωνία.

Παρόλα αυτά υπάρχουν και οι αρνητικές πτυχές των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που επικεντρώνονται στους κινδύνους που μπορούν να παρουσιάσουν κατά την χρήση τους. Ανάμεσα τους είναι η έκθεση σε φαινόμενα παρενόχλησης και εκφοβισμού από κακόβουλα άτομα, η έκθεση σε φαινόμενα επιζήμια για το άτομο που μπορεί να οδηγήσει σε λανθασμένες επιλογές, η δημιουργία μίας ψευδούς πραγματικότητας εικονικών φιλιών με άμεση συνέπεια την παραμέληση των πραγματικών σχέσεων.

Με βάση τα παραπάνω η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να αξιοποιηθεί προκειμένου να διαδραματίσουν έναν σύγχρονο ρόλο στην κοινωνικοποίηση των νέων. Ανάμεσα στους πιο χρήσιμους κανόνες για την αξιοποίηση τους είναι και οι παρακάτω:

- Να προφυλάσσονται τα προσωπικά δεδομένα: θα πρέπει να υπάρχει προσοχή στο τι μπορούν οι άγνωστοι και άλλα μέλη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης να δουν στο προσωπικό προφίλ. Για αυτό συνίσταται το «κλείδωμα» των φωτογραφιών, των προσωπικών πληροφοριών καθώς και της λίστας φίλων και followers.
- Να αποφεύγεται η επικοινωνία με τελείως άγνωστα άτομα: Η αποδοχή αιτημάτων φιλίας από αγνώστους θέτει σε σοβαρό κίνδυνο τόσο το άτομο όσο και τους φίλους τους καθώς μπορεί η πρόσβαση να αποτελέσει πιθανότητα διάπραξης σοβαρού ηλεκτρονικού (οικονομική εξαπάτηση) ή φυσικού εγκλήματος (ληστεία).
- Να συνδέεται ο διαδικτυακός εικονικός κόσμος με πραγματικές δραστηριότητες όπως π.χ. η κοινοποίηση νίκης της τοπικής ομάδας ποδοσφαίρου ή η φωτογραφία μίας επιτυχημένης τούρτας γενεθλίων.
- Να ζητείται πάντοτε η καθοδήγηση ασφαλούς περιήγησης πριν την χρήση του οποιουδήποτε μέσου: Υπάρχουν ιστοσελίδες όπως η www.saferinternet.gr που παρέχουν πολυμορφικό υλικό για την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο.
- Να επιδιώκονται πάντοτε οι κοινωνικές συναναστροφές στον αληθινό κόσμο και κατόπιν οι διαδικτυακές σχέσεις μέσω υπολογιστών και τηλεφώνων.

“Phishing” και “Pharming”

Το **phishing** είναι η πράξη με την οποία κάποιος προσπαθεί να αποκτήσει πληροφορίες, όπως ονόματα χρηστών, κωδικοί πρόσβασης καθώς και στοιχεία πιστωτικών καρτών (και συνήθως άμεσα ή έμμεσα χρήματα). Ειδικότερα, ως “phishing” χαρακτηρίζεται η αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων (e-mails) που σκοπό έχουν να προκαλέσουν την κλοπή εμπιστευτικών στοιχείων που ανήκουν στον παραλήπτη του ηλεκτρονικού μηνύματος. Τα ηλεκτρονικά αυτά μηνύματα δίνουν την εντύπωση πως προέρχονται από κάποια τράπεζα και ζητούν από τον παραλήπτη με διάφορες δικαιολογίες και προφάσεις την αποκάλυψη

ευαίσθητων δεδομένων, π.χ. τον αριθμό τραπεζικού λογαριασμού του, τον προσωπικό αριθμό αναγνώρισης (PIN). Αν ο ανυποψίαστος παραλήπτης αποκαλύψει τις πληροφορίες αυτές, οι δράστες (phish-ers) «εισβάλλουν» άμεσα στο λογαριασμό του και, αφού μεταφέρουν χρήματα από αυτόν τον λογαριασμό σε άλλον, τον αδειάζουν.

Η τεχνική του **“pharming”** αποτελεί μέθοδο εξαπάτησης μέσω του διαδικτύου παρόμοια με το “phishing” αλλά σαφώς πιο επικίνδυνη από αυτό. Ένα ειδικό πρόγραμμα εκμεταλλεύεται κενά ασφαλείας του συστήματος, διεισδύει στον υπολογιστή του θύματος και το επηρεάζει κατά τέτοιο τρόπο, ώστε, ακόμη και αν ο χρήστης πληκτρολογεί τη σωστή διεύθυνση του διαδικτυακού τόπου που θέλει να επισκεφτεί, θεωρώντας πως βρίσκεται σε ασφαλή χώρο, ο συγκεκριμένος υπολογιστής τον «οδηγεί» μόνο σε πλαστές ιστοσελίδες. Ειδικότερα, αν πρόκειται για ιστοσελίδα τράπεζας, η προσπάθεια του θύματος να πραγματοποιήσει τις συναλλαγές του μέσω on-line banking καταλήγει στη μεταφορά των χρημάτων του στους δράστες (pharmers).

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <http://www.saferinternet.gr>
(Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου)
2. <http://www.webwewant.eu>
(Ευρωπαϊκό δίκτυο πληροφόρησης για Ασφαλές Διαδίκτυο)
3. <http://www.betterinternetforkids.eu>
(Ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Ασφαλές Διαδίκτυο)
4. http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=8194&Itemid=378&lang
(Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος)

5.6. ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

«Ο καλύτερος τρόπος να δίνεις κουράγιο στον εαυτό σου είναι να δίνεις κουράγιο στους άλλους».

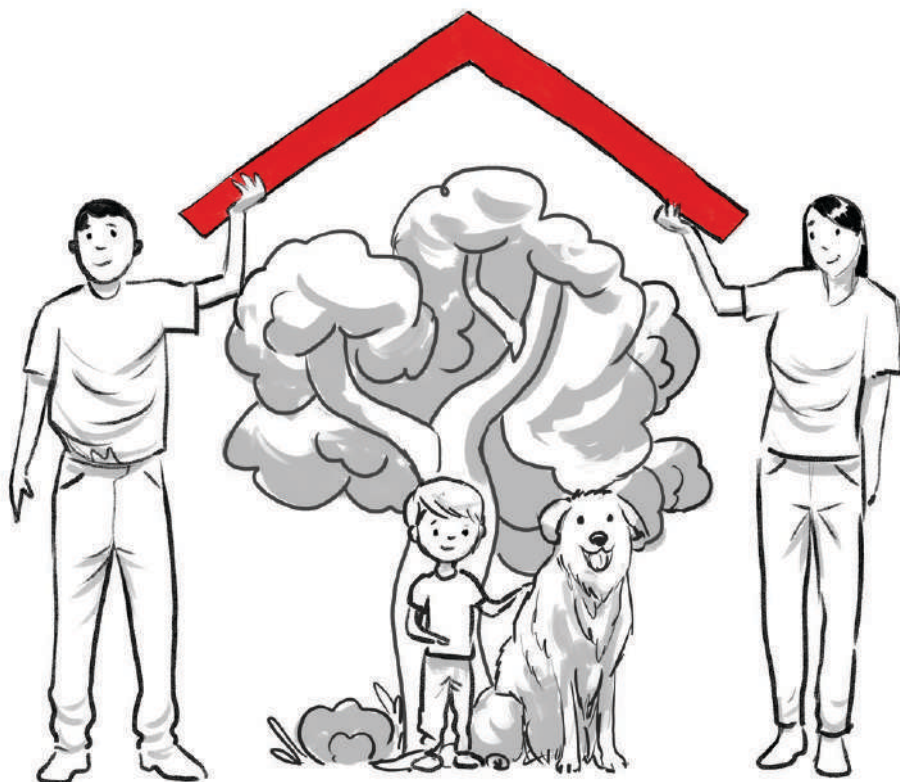
Μαρκ Τουαίην, 1835-1910, Αμερικανός συγγραφέας

Σύμφωνα με τον γνωστό ψυχολόγο και δημιουργό της θεωρίας των ανθρώπινων αναγκών Αβραάμ Μάσλοου (1908-1970), υπάρχει μία φυσική σειρά αναγκών η οποία υποκινεί και τις ενέργειες και πράξεις των ανθρώπων.

Ο εθελοντισμός αποτελεί μια πράξη ανιδιοτελούς προσφοράς που συμβάλει σε οτιδήποτε προάγει τη συνολική ευημερία της κοινωνίας συντελεί και στην αυτοπραγμάτωση του ατόμου καθώς του χαρίζει της ικανοποίηση της προσφοράς και την πληρότητα από αυτό που κάνει. Είτε έχοντας ως το επίκεντρο τον άνθρωπο είτε οτιδήποτε άλλο έχει σχέση με την κοινωνία, όπως το περιβάλλον, τα ζώα κ.α., ο εθελοντισμός έχει ως αποτέλεσμα ο άνθρωπος να νοιώθει ενεργό μέλος της κοινωνίας στην οποία ανήκει.

Τα οφέλη τα οποία προσκομίζει ο άνθρωπος με τη συμμετοχή του σε εθελοντικές δράσεις είναι ποικίλα. Πρώτα από όλα, αναπτύσσεται η επαφή και η συνεργασία με ανθρώπους που προέρχονται από διαφορετικές κοινωνικές ομάδες και με αυτόν τον τρόπο διευρύνεται τόσο το κοινωνικό δίκτυο του ατόμου όσο και οι διαπροσωπικές δεξιότητες. Επιπρόσθετα, μέσω του εθελοντισμού προάγεται η γνώση για τα άλλα οικοσυστήματα και κατά αυτόν τον τρόπο ενισχύεται ο σεβασμός προς το περιβάλλον. Τέλος, ο εθελοντισμός ως εμπειρία βοηθάει τόσο στην αυτό-οργάνωση όσο και στην προαγωγή του πνεύματος της συνεργασίας, προσόντα απαραίτητα για την όποια εκπαιδευτική και επαγγελματική σταδιοδρομία.

Ευκαιρίες εθελοντικών δράσεων μπορούν να εντοπιστούν:

- μέσω **δράσεων για το περιβάλλον** (WWF, Αρχέλων, Greenpeace Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία κ.α.)
- μέσω **δράσεων για την υγεία** (Γιατροί του Κόσμου, Γιατροί Χωρίς Σύνορα, Ερυθρός Σταυρός, ΚΕΕΛΠΝΟ κ.α.)
- μέσω **δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα** (Το Χαμόγελο του Παιδιού, Η Κιβωτός του Κόσμου, Χριστιανική Ένωση Νεανίδων, Actionaid κ.α.)
- μέσω **δράσεων για τον πολιτισμό, τον τουρισμό και τη γειτονιά** (Praksis, Άρσις, Atenistas κ.α.)

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <http://www.ethelon.org>
(Οργανισμός για την προώθηση και ανάδειξη του εθελοντισμού)
2. <http://www.sep.org.gr>
(Σώμα Ελλήνων Προσκόπων)
3. <http://www.seo.gr>
(Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού)

5.7. Σύλλογοι Δομών Φροντίδας

«Από 'ομονοίης τα μεγάλα έργα».

Με την ομόνοια κατορθώνονται τα μεγάλα έργα.

Δημόκριτος, 470-370 π.Χ., Αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος

Σε μία κρίσιμη για την εποχή μας περίοδο, η ύπαρξη συλλόγων που προασπίζουν και βοηθούν στη διατήρηση των δεσμών των ανθρώπων που μοιράζονται τα ίδια βιώματα είναι αναγκαία. Μέσω της συλλογικότητας μπορούν να αλλάξουν στοιχεία των δομών που δεν προάγουν σωστά την ανάπτυξη των παιδιών και επίσης να αποσαφηνίστούν πρακτικές που δεν είναι πλή-

ρως εφαρμόσιμες και αναγκαίες. Τέλος, ως μέλη συλλόγων δομών φροντίδας προάγεται η δραστηριοποίηση της άσκησης πίεσης στην κοινωνική πολιτική του κράτους όσον αφορά την αναβάθμιση των επιπέδων φροντίδας στις υπάρχουσες δομές και έτσι συντελείται η ποιοτική βελτίωση της ζωής των παιδιών.

Στην Ελλάδα υπάρχουν οργανώσεις και σύλλογοι οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο να προάγουν μέσω των βιωμάτων των μελών τους τη καλυτέρευση των παρόντων συνθηκών που συναντιούνται στις δομές παιδικής προστασίας και φιλοξενίας. Παράδειγμα αποτελεί ο Σύλλογος Φίλων Ιδρύματος Χατζηκώνστα του οποίου κύριο μέλημα αποτελεί η ομαλή ένταξη των οικοτρόφων του ιδρύματος στην κοινωνία. Μέσω της δράσης του, ο σύλλογος παρέχει την σιγουριά της ύπαρξης ενός σημείου αναφοράς και καθοδήγησης στην επόμενη γενιά οικοτρόφων. Επίσης, η μη κυβερνητική οργάνωση Ρίζες έχει ως σκοπό τόσο την αναζήτηση των βιολογικών οικογενειών ενηλίκων υιοθετημένων ατόμων όσο και την προαγωγή της αναδοχής και της υιοθεσίας ως κύριας κοινωνικής πρακτικής στο χώρο της Παιδικής Προστασίας. Τέλος, στο Κέντρο Νεότητας για τους Πρόσφυγες του Συλλόγου Μερίμνης Ανηλίκων και

Νέων όπως και στα Κέντρα Υποστήριξης Νέων της Άρσις λαμβάνουν χώρα δράσεις για την στήριξη και την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των πρώην ασυνόδευτων ανηλίκων και καθώς και ενέργειες διασύνδεσης τόσο μεταξύ των νέων όσο και με την τοπική κοινωνία στην οποία ζούνε.

Η κινητοποίηση των κοινωνικών ομάδων που μεγάλωσαν μέσα σε δομές φιλοξενίας και εναλλακτικής φροντίδας μπορούν να συμβάλλουν στην επίτευξη μιας κοινωνικής αλλαγής. Η αλλαγή αυτή αναφέρεται στις αντιλήψεις, τις πεποιθήσεις και τις υπάρχουσες ιδέες της ευρύτερης κοινωνίας και που θα επιφέρει εκπλήρωση των κοινωνικών συμφερόντων των παιδιών που δεν μπορούν να μεγαλώσουν με τις βιολογικές τους οικογένειες.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

1. <http://www.sfiha.gr>
(Σύλλογος Φίλων Ιδρύματος Χατζηκώνστα)
2. <http://www.roots-research-center.gr>
(Κέντρο Ερευνών Ρίζες)
3. <https://www.sman-athens.org>
(Σύλλογος Μεριμνης Ανηλίκων και Νέων)
4. <http://www.arsis.gr/drasis-ke-ipiresies/kentro-ipostirixis-neon>
(Άρσις)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΟΙ ΑΝΗΛΙΚΟΙ

6.1. Ένταξη των Ασυνόδευτων Ανήλικων στην Ελληνική Κοινωνία

«Απ' όλους τους λαούς, οι Έλληνες ονειρεύτηκαν το όνειρο της ζωής με τον πιο όμορφο τρόπο».

Βόλφγκανγκ Γκαίτε, 1749-1832, Γερμανός ποιητής & φιλόσοφος

Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι με τον εντοπισμό τους στα σημεία εισόδου, οδηγούνται στα αρμόδια κέντρα υποδοχής και κρατούνται μέχρι την παραπομπή τους σε δομές φιλοξενίας.

Πρόσφατα με την υιοθέτηση ρύθμισης σύμφωνα με την οποία το δίκαιο των χωρών υποδοχής προσδιορίζει το ασυνόδευτο, τα παιδιά που δεν συνοδεύονται από γονείς αλλά από άλλους ενήλικες, χαρακτηρίζονται και αντιμετωπίζονται ως ασυνόδευτα.

Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής ενημερώνουν το ΕΚΚΑ (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης) προκειμένου να μεσολαβήσει και να εξασφαλίσει στέγη σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας για τα ασυνόδευτα παιδιά. Φορείς παραπομπής είναι κυρίως η Αστυνομία και οι ΜΚΟ.

Τα περισσότερα κέντρα φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων τελούν υπό την διαχείριση ΜΚΟ και υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Η χρηματοδότηση προέρχεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων το οποίο διαχειρίζεται το Υπουργείο Εργασίας ως αρμόδια διαχειρίστρια αρχή. Κάποια κέντρα όπως η Praksis και ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός συγχρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα «Υποστηρίζοντας Οργανώσεις που βοηθούν το Μεταναστευτικό Πληθυσμό/ Supporting Organizations that Assist Migrant asylum seeking population in Greece SOAM» με δωρήτριες χώρες την Ισλανδία, το Λίχτενσταϊν και τη Νορβηγία.

Εκπροσώπηση των παιδιών ορίζεται από τον Εισαγγελέα ανηλίκων και ο διορισμός του μόνιμου εκπροσώπου γίνεται με δικαστική απόφαση και την επίβλεψη των ενεργειών του επιτρόπου ανατίθεται στο εποπτικό συμβούλιο. Ο επίτροπος αναλαμβάνει τα εξής:

- εγγραφή στο σχολείο και παρακολούθηση της προόδου
- συμμετοχή σε εκδηλώσεις και εκδρομές
- δικαιολόγηση απουσιών
- συνεργασία με το σχολείο για την επίλυση προβλημάτων
- σύναψη έγκυρης σύμβασης εργασίας
- απόδοση ΑΦΜ (Αριθμός Φορολογικού Μητρώου)
- αριθμός μητρώου ΙΚΑ (Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων)
- εγγραφή σε αθλητικές δραστηριότητες
- διενέργεια ιατρικών πράξεων

Ανάλογη είναι και η συνδρομή των μη κυβερνητικών οργανώσεων οι οποίες αναλαμβάνουν βάση προγραμμάτων την προσφορά των παρακάτω υπηρεσιών για τους ασυνόδευτους ανήλικες:

- ασφαλή στέγαση
- υγιεινή (ντους, προϊόντα, καθαρά ρούχα)
- ψυχολογική υποστήριξη
- κοινωνική ανάπτυξη (ψυχαγωγία)
- νομική συμβουλευτική
- εργασιακή συμβουλευτική
- παραπομπή στην ιατρικο-φαρμακευτική περίθαλψη

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι:

1. <http://www.arsis.gr>
(Κοινωνική Μη Κυβερνητική Οργάνωση για την υποστήριξη των παιδιών και των νέων και την προάσπιση των δικαιωμάτων τους)
2. <http://praksis.gr>
(Μη Κυβερνητική Οργάνωση που έχει σαν κύριο στόχο το σχεδιασμό, εφαρμογή και υλοποίηση προγραμμάτων ανθρωπιστικής και ιατρικής δράσης)
3. <https://www.unhcr.org>
(Ύπατη Αρμοστεία για τους πρόσφυγες)
4. <https://redcrossmfcs.gr>
(Πολυδύναμο Κέντρο Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού με σκοπό τη βελτίωση της πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες και τις ανθρωπιστικές υπηρεσίες, τη βελτίωση της κατανόησης των δικαιωμάτων, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη)

6.1.1 Άσυλο

Σύμφωνα με τον νόμο, διεθνής προστασία είναι η χορήγηση ασύλου δια της αναγνώρισης του καθεστώτος πρόσφυγα σε άτομα που έχουν διαφύγει από την χώρα τους έχοντας βάσιμους φόβους για την δίωξη τους για έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω λόγους:

Φυλή
Εθνικότητα
Θρησκεία
Πολιτικές Πεποιθήσεις
Συμμετοχή σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα

Επιπρόσθετα το καθεστώς επικουρικής προστασίας χορηγείται σε πρόσωπα τα οποία κινδυνεύουν να υποστούν σωματική βλάβη στη χώρα καταγωγής τους δια της επιβολής θανατικής ποινής, δια της επιβολής βασανιστηρίων, και δια σοβαρών προσωπικών και σωματικών απειλών λόγω βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης.

Η δωρεάν και ελεύθερη πρόσβαση στη διαδικασία διεθνούς προστασίας καθίσταται πολλές φορές δυσχερής λόγω του αυξημένου αριθμού προσελεύσεων. Για αυτόν τον λόγο παρέχεται η δυνατότητα να αποδοθεί ραντεβού μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής Skype κατά την οποία γίνεται λήψη φωτογραφίας του αιτούντος καθώς και καταγραφή βασικών στοιχείων προκειμένου να ταυτοποιείται την ημέρα του ραντεβού. Για περιπτώσεις αιτήσεων νέων άνω των 15 ετών η υποβολή μπορεί να γίνει από τους ίδιους. Για περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλίκων κάτω των 15 ετών η αίτηση από τον επίτροπο που έχει ορίσει ο Εισαγγελέας.

Την ημέρα του ραντεβού μπορεί να ζητηθεί η συνδρομή διερμηνέα σε περίπτωση δυσχέρειας συνεννόησης με τον αρμόδιο Υπάλληλο της Υπηρεσίας Ασύλου. Η συνέντευξη είναι εμπιστευτική και ο αιτών οφείλει να καταθέτει αληθινά στοιχεία καθώς και το οποιοδήποτε ταξιδιωτικό έγγραφο. Καθώς η συνέντευξη ηχογραφείται ο αιτών δικαιούται να πάρει αντίγραφο της ηχητικής καταγραφής της συνέντευξης.

Τέλος, η Υπηρεσία Ασύλου έχει δημιουργήσει ηλεκτρονική εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα και υπολογιστές με σκοπό της παροχή αξιόπιστων και έγκαιρων πληροφοριών στους υπηκόους τρίτων χωρών που είναι στην Ελλάδα και επιθυμούν να υποβάλλουν αίτηση για διεθνή προστασία.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι:

1. <http://asylo.gov.gr>
(Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής)
2. http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2018/12/skype_program
(Διαδικτυακή εφαρμογή απόδοσης ημερομηνίας καταγραφής)
3. <http://help.unhcr.org/greece/el/applying-for-asylum>
(Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα)
4. <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ionicframe-work.asylumapp646672&hl=el>
(Εφαρμογή της υπηρεσίας Ασύλου)

6.1.2. Στέγαση

Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ), προσφέρει στέγαση και εξειδικευμένες υπηρεσίες σε ασυνόδευτους ανηλίκους από την αρχή του 2018. Στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενου προγράμματος από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα παιδιά διαμένουν σε 13 ξενοδοχεία στη Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα, τα οποία λειτουργούν ως προσωρινοί χώροι φιλοξενίας. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι διέμεναν προηγουμένως είτε σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης στα νησιά είτε βρίσκονταν υπό καθεστώς προστατευτικής φύλαξης. Ο ΔΟΜ υλοποιεί παράλληλα

το πρόγραμμα σε συνεργασία με τις ΜΚΟ, Άρσις και Ηλιακίδα, που έχουν αναλάβει τη διαχείριση τριών (3) και δύο (2) ξενοδοχείων αντίστοιχα.

Εναλλακτικές δράσεις στέγασης που παρέχουν στέγαση σε πρόσφυγες αιτούντες ασύλου αποτελούν το Πρόγραμμα Στήριξης Έκτακτης Ανάγκης για την Ένταξη και τη Στέγαση – ΕΣΤΙΑ της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες, ο Σύλλογος Μερίμνης Ανηλίκων που απευθύνεται σε νέους άνδρες ηλικίας 18 έως 22 χρόνων που δεν διαθέτουν περιβάλλον διαμονής και συμβάλει στην πρόσβαση σε υποστηρικτικά δίκτυα, της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας ΙΑΣΙΣ που λειτουργεί ξενώνα Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο, καθώς και της μη κυβερνητικής οργάνωσης Solidarity Now που καλύπτει τις ανάγκες σε στέγαση νέων ενηλίκων αιτούντων άσυλο και προσφύγων.

Ο Δήμος Αθηναίων έχει συστήσει το Κέντρο Συντονισμού για θέματα Μεταναστών και Προσφύγων το οποίο διαχειρίζεται με αρμόδιους φορείς καθώς και με μη κυβερνητικές οργανώσεις το μεταναστευτικό και προσφυγικό ζήτημα. Στα πλαίσια του προγράμματος Προσωρινής Στέγασης Προσφύγων παρέχονται υπηρεσίες φιλοξενίας σε εξοπλισμένα

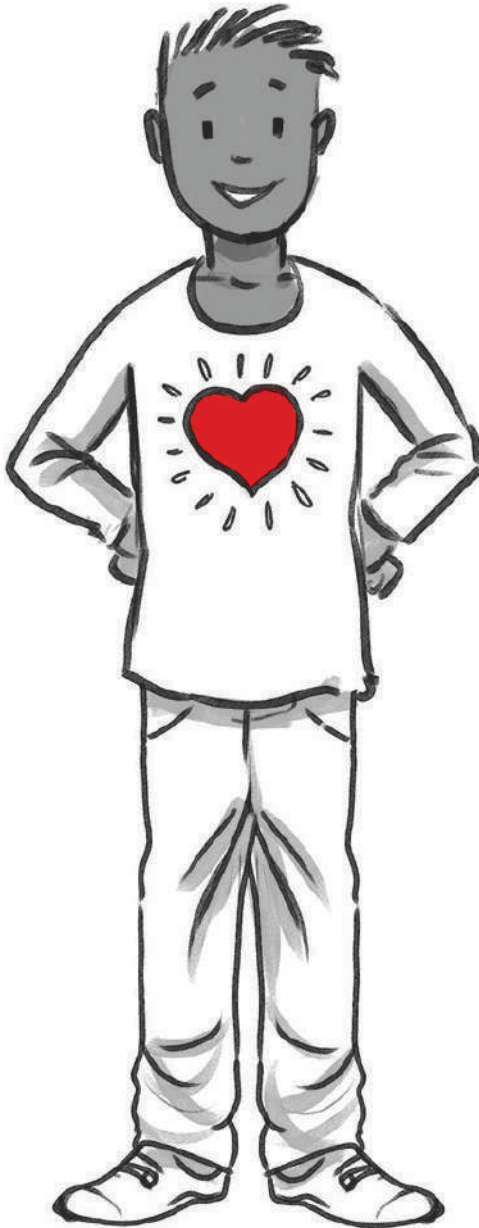
διαμερίσματα που μισθώνει ο Δήμος Αθηναίων καθώς και ψυχοκοινωνική στήριξη από κοινωνικούς επιστήμονες, διερμηνείς και διαχειριστές των διαμερισμάτων.

Η πρωτοβουλία της μη κυβερνητικής οργάνωσης Μετάδραση «Υποστηριζόμενη Αυτόνομη Διαβίωση για ασυνόδευτους ανήλικους» προσφέρει μια μορφή φροντίδας ασυνόδευτων ανηλίκων ηλικίας 16 έως 18, ανεξαρτήτου υπηκοότητας, οι οποίοι είναι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες ή αιτούντες άσυλο. Το πρόγραμμα παρέχει, εκτός από ασφαλή στέγαση, μια σειρά υπηρεσιών που καλύπτουν το σύνολο των βασικών τους αναγκών (εκπαίδευση, υγεία, ψυχοκοινωνική ανάπτυξη, νομική συνδρομή, διερμηνεία, κ.λπ.) καθώς και το κατάλληλο επίπεδο φροντίδας και εποπτείας. Δίνεται έμφαση στη χάραξη στόχων, την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και της δυνατότητας αυτοσυντήρησης, την ανάπτυξη της προσωπικότητας και των δεξιοτήτων κάθε εφήβου, με στόχο την ομαλή μετάβαση στην ενηλικίωση και την ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία. Τα διαμερίσματα υποστηριζόμενης αυτόνομης διαβίωσης της Μετάδρασης πλαισιώνονται από μια διεπιστημονική ομάδα, η οποία απαρτίζεται από κοινωνικό λειτουργό, ψυχολόγο και φροντιστές που στηρίζουν ψυχοκοινωνικά τους ανηλίκους και βοηθούν τη σταδιακή αυτόνομή τους.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

1. <https://metadras.org>
(Action for Migration and Development)
2. <http://estia.unhcr.gr>
(Πρόγραμμα Στήριξης Έκτακτης Ανάγκης για την ένταξη και τη Στέγαση)
3. <https://www.sman-athens.org>
(Σύλλογος Μερίμνης Ανηλίκων)
4. <http://www.solidaritynow.org>
(Προγράμματα Στέγασης και Φιλοξενίας για τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο)
5. <http://www.iasismed.eu>
(Ξενώνας Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο)
6. <https://www.accmr.gr>
(Κέντρο Συντονισμού για Θέματα Μεταναστών και Προσφύγων)

6.1.3. Υγεία

Όλοι οι πρόσφυγες καθώς και οι αιτούντες άσυλο έχουν δικαίωμα στην ελεύθερη πρόσβαση στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια υγειονομική περίθαλψη.

Σε περίπτωση που υπάρχει Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) μέσω τηλεφώνου στο 1535 δίνεται η δυνατότητα για κλείσιμο ραντεβού σε όλα τα νοσοκομεία στην Ελλάδα.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει ΑΜΚΑ, οι υπεύθυνοι των κέντρων φιλοξενίας προσφύγων και αιτούντων άσυλο θα πρέπει να επικοινωνήσουν με το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας (ΕΚΕΠΥ) προκειμένου να καθοριστεί από το αρμόδιο νοσοκομείο ένα ραντεβού.

Σε κάθε περίπτωση επείγουσας ανάγκης ή έκτακτου ιατρικού περιστατικού, όλοι καλούν τον αριθμό 166.

Παράλληλα, πολλοί δήμοι διαθέτουν δημοτικά ιατρικά ιατρεία όπως και πολλές μη κυβερνητικές οργανώσεις διαθέτουν ιατρικές υπηρεσίες όπου μπορούν να έχουν πρόσβαση (με ή χωρίς ΑΜΚΑ) όλοι οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο.

Σε περίπτωση ανάγκης λήψης φαρμάκων, οι έχοντες ΑΜΚΑ μπορούν να τα προμηθευτούν με συνταγή από ιατρό νοσοκομείου από οποιοδήποτε φαρμακείο είτε δωρεάν είτε με μία χρηματική συμμετοχή. Οι μη έχοντες ΑΜΚΑ έχουν δικαίωμα λήψης δωρεάν φαρμάκων από το φαρμακείο του νοσοκομείου που ο ιατρός έδωσε τη συνταγή. Επιπρόσθετα, πολλοί δήμοι και μη κυβερνητικές οργανώσεις παρέχουν δωρεάν φάρμακα από τα αντίστοιχα κοινωνικά φαρμακεία.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι:

1. <https://www.saferefugees.info>
(Λίστα Ιατρικών Υπηρεσιών ΜΚΟ στην Ελλάδα)
2. <https://www.noesi.gr/book/welfare/koinonika-farmakeia>
(Λίστα Κοινωνικών Φαρμακείων στην Ελλάδα)

6.1.4. Εκπαίδευση

Οι ανήλικοι αιτούντες ασύλου εντάσσονται μέσα σε 3 μήνες στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και η πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο εξαιτίας της ενηλικίωσης του ανηλίκου. Στην Ελλάδα λειτουργούν 26 διαπολιτισμικά σχολεία (13 πρωτοβάθμιας και 13 δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) με 45% μαθητές αλλοδαπούς. Στα σχολεία αυτά εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα από δασκάλους εκπαιδευμένους στην διαπολιτισμική εκπαίδευση, γνώστες των μητρικών γλωσσών των μαθητών και ειδικούς στη διδασκαλία της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας.

Επιπρόσθετα, μαθήματα ελληνικής γλώσσας διοργανώνονται τόσο από δημόσιους φορείς όπως τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης των δήμων (Δήμος Αθηναίων, Δήμος Αργυρούπολης), τα πανεπιστήμια (Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών) καθώς και από μη κυβερνητικούς φορείς που υποστηρίζουν πρόσφυγες

και μετανάστες (Μετάδραση, Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών). Παράδειγμα παράδοσης ευέλικτων πανεπιστημιακών μαθημάτων της ελληνικής γλώσσας εφαρμόζεται από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου που μέσω της συμμετοχής του στο πρόγραμμα Erasmus OLS+ προσφέρει online μαθήματα μιας ευρωπαϊκής γλώσσας σε πρόσφυγες και μετανάστες.

Οι δυνατότητες δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τους αιτούντες ασύλου και αναγνωρισμένους πρόσφυγες είναι:

1

Τα Εσπερινά Γυμνάσια και Λύκεια που απευθύνονται σε μαθητές άνω των 15 ετών, οι οποίοι εργάζονται το πρωί. Η φοίτηση διαρκεί 3 έτη και οι ώρες φοίτησης είναι 4 με 5 ώρες κάθε απόγευμα. Κατόπιν εξετάσεων οι απόφοιτοι των Εσπερινών σχολείων μπορούν να δώσουν εξετάσεις για την εισαγωγή τους σε Πανεπιστήμια ή Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή να εγγραφούν κατευθείαν σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

2

Παράλληλα, υπάρχει η δυνατότητα εκπαίδευσης σε απογευματινά Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας για ενήλικες που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση.

3

Κατόπιν της ολοκλήρωσης της βασικής υποχρεωτικής εκπαίδευσης οι έχοντες Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) μπορούν ηλεκτρονικά να εγγραφούν σε Ημερήσια και Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια και να φοιτήσουν στους εξής τομείς:

γεωπονία, τρόφιμα και περιβάλλον

διοίκηση και οικονομία

δομικά έργα, δομημένο περιβάλλον και αρχιτεκτονικό σχεδιασμό

εφαρμοσμένες τέχνες

ηλεκτρολογία, ηλεκτρονική και αυτοματισμό

μηχανολογία

ναυτιλιακά επαγγέλματα

πληροφορική

υγεία, πρόνοια και ευεξία

4

Παρόλο το γεγονός ότι δεν υπάρχουν νομοθετικές διατάξεις που να διευκολύνουν την εισαγωγή των αιτούντων άσυλο ή των προσφύγων στην ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση υπάρχει η δυνατότητα αναγνώρισης τίτλων Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από το Τμήμα Σπουδών, Προγραμμάτων, Οργάνωσης και Μαθητικών Θεμάτων του Υπουργείου Παιδείας, από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης

Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι:

1. <https://edu.klimaka.gr/leitoyrgia-sxoleivn/diapolitismika/548-katalogos-sxoleia-diapolitismikis-ekpaideyshs>
(Διαπολιτισμικά Σχολεία της Ελλάδας)
2. <https://erasmusplusols.eu>
(Online Linguistic Support)
3. <http://www.gsae.edu.gr>
(Πληροφορίες για Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας)
4. <https://edu.klimaka.gr/sxoleia/epaggelmatika>
(Λειτουργία Επαγγελματικών Λυκείων)
5. <http://www.eorper.gr>
(Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού)
6. <http://www.doatar.gr>
(Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης)

6.15. Εργασία

Για την νόμιμη εργασία στην Ελλάδα οι εργαζόμενοι οφείλουν να έχουν έναν αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και έναν αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ).

Στην περίπτωση που υποψήφιος εργαζόμενος είναι αναγνωρισμένος πρόσφυγας, κατέχει έγκυρη άδεια παραμονής, ΑΦΜ και ΑΜΚΑ, έχει αυτομάτως πρόσβαση και στην μισθωτή εργασία και στην άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος. Οι πρόσφυγες έχουν τα ίδια εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα με τους

Έλληνες πολίτες όπως τον βασικό μισθό, τα οικογενειακά επιδόματα, το ωράριο, την ασθένεια, την ανεργία κ.α. Σε περίπτωση ανεργίας υπάρχει το δικαίωμα εγγραφής στο Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) ο οποίος παρέχει τη δυνατότητα εύρεσης εργασίας, την πρόσβαση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες για επαγγελματικά ζητήματα, καθώς και την έκδοση κάρτας ανεργίας η οποία πέρα των παραπάνω παρέχει και το δικαίωμα λήψης επιδόματος ανεργίας στην περίπτωση που ο απολυθείς άνεργος πληροί τις προϋποθέσεις προς επιδότηση.

Στην περίπτωση που ο υποψήφιος εργαζόμενος είναι αιτών ασύλου μπορεί να εργαστεί νόμιμα μόνο εφόσον έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής της αίτησης για άσυλο και όχι την περίοδο της καταγραφής. Για την λήψη ΑΦΜ και ΑΜΚΑ πρέπει να προσκομιστούν απαραίτητως:

- Είτε το «**δελτίο αιτούντος άσυλο**» είτε το «**δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία**»
- Ένα **πιστοποιητικό** από τον αρμόδιο φορέα που διαχειρίζεται τη διαμονή του υποψήφιου εργαζομένου.

Οι αιτούντες άσυλο έχουν επίσης τα ίδια εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα με τους Έλληνες πολίτες καθώς και δικαίωμα εγγραφής στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού.

Επιπλέον, δικαίωμα νόμιμης εργασίας έχουν και οι ανήλικοι άνω των 15 ετών εφόσον υπάρχει η σύμφωνη συγκατάθεση των γονέων ή κηδεμόνων τους. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό να παραχωρηθεί, τα Ελληνικά Δικαστήρια μπορούν να εξετάσουν το αίτημα εργασίας ανηλίκου και να εκδώσουν σχετική απόφαση για την παραχώρηση άδειας εργασίας.

Σε κάθε περίπτωση, αν ανακύψουν προβλήματα στο χώρο εργασίας και τεθεί σε κίνδυνο η ασφάλεια, η υγεία και τα δικαιώματα των εργαζομένων, το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) μπορεί να παρέμβει προκειμένου να διαφυλαχθεί ο εργαζόμενος.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι:

1. http://www.gsis.gr/gsis/info/gsis_site/PublicIssue/Info_DOY.html
(Πληροφορίες Δ.Ο.Υ.)
2. <https://www.amka.gr/postha.html>
(Πληροφορίες ΑΜΚΑ)
3. <http://www.oaed.gr/engraphe-sta-metroa-tou-oaed>
(Εγγραφή στα αρχεία του ΟΑΕΔ)
4. <http://www.odigostoupoliti.eu/adia-ergasias-gia-aniliko/>
(Πληροφορίες για άδεια εργασίας ανηλίκων)
5. <https://www.sepenet.gr>
(Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας)

6.2. Δικαιώματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση

*«Ποιος είναι ο τελικός των εθνών, πες τον προορισμό, πες τον αποστολή;
Ο πολιτισμός! Να ένα έργο άξιο για τα έθνη, έργο αληθινά ανθρώπινο.
Να η δικαιολογία των εθνών».*

Ιών Δραγούμης (1878-1920) Έλληνας διπλωμάτης, πολιτικός και λογοτέχνης

Ιθαγένεια είναι ο νομικός δεσμός ενός ατόμου με ένα κράτος. Αν ο δεσμός αυτός υπάρχει, λέμε ότι το άτομο αυτό είναι πολίτης του συγκεκριμένου κράτους. Η ελληνική πολιτογράφηση είναι ένας από τους τρόπους με τους οποίους κάποιος αλλοδαπός αποκτά την ελληνική ιθαγένεια.

Πρόκειται για μια ατομική διοικητική πράξη που απαιτεί δύο στοιχεία: τη βούληση του προσώπου να γίνει Έλληνας πολίτης και τη βούληση του Ελληνικού κράτους να δεχτεί το συγκεκριμένο πρόσωπο ως πολίτη του. Η βούληση του Ελληνικού κράτους εκφράζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Η Πολιτογράφηση αφορά σε αλλογενείς αλλοδαπούς που κατοικούν στην Ελλάδα και σε ομογενείς αλλοδαπούς, είτε ζουν στην Ελλάδα, είτε στο εξωτερικό.

Όποιος επιθυμεί να αποκτήσει την Ελληνική Ιθαγένεια με πολιτογράφηση, απαιτείται :

- **Να είναι ενήλικος** (δηλαδή να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του) κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης πολιτογράφησης.
- **Να μην έχει καταδικασθεί τελεσίδικα**, κατά την τελευταία δεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης, σε ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή, ανεξαρτήτως ποινής και χρόνου έκδοσης της καταδικαστικής απόφασης, για εγκλήματα προσβολών του πολιτεύματος, προδοσίας της χώρας, ανθρωποκτονίας από πρόθεση και επικίνδυνης σωματικής βλάβης, εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διεθνή οικονομικά εγκλήματα, εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, εγκλήματα περί το νόμισμα, αντίστασης κατά της αρχής, αρπαγής ανηλίκων, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας,

ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της χώρας ή τη διευκόλυνση μεταφοράς ή προώθησης τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη ή για παραβάσεις της νομοθεσίας για την εγκατάσταση και κίνηση αλλοδαπών στην Ελλάδα.

• **Να μην εκκρεμεί σε βάρος του απόφαση απέλασης.**

Μετά από εντατική συνεργασία του Συνηγόρου του Πολίτη με στελέχη της Διεύθυνσης Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, προέκυψε η δημιουργία απλοποιημένων οδηγιών απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας η οποία να γίνει σε δύο περιπτώσεις:

1. Με καταγωγή από χώρα εκτός της ΕΕ

- Μετά από 7 χρόνια μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα
- Μετά από 3 χρόνια μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα ή σε περίπτωση γάμου και απόκτησης παιδιού με έλληνα/ελληνίδα
- Μετά από 3 χρόνια μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα και με απόκτηση παιδιού που έχει ελληνική ιθαγένεια λόγω γέννησης
- Μετά από 3 χρόνια μόνιμης και νόμιμης διαμονής και υπό καθεστώς πρόσφυγα ή ανιθαγένειας

2. Με φοίτηση σε ελληνικό σχολείο

- Ολοκλήρωση με επιτυχία 9 τάξεων σχολείου στο Δημοτικό και Γυμνάσιο ή/και Λύκειο
- Ολοκλήρωση με επιτυχία 6 τάξεων σχολείου στο Γυμνάσιο και Λύκειο
- Αποφοίτηση από το Λύκειο ή Τμήμα ΑΕΙ ή ΤΕΙ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

1. <https://www.synigoros.gr/resources/20180212-aplopoiimenes-odigies-politografisis.pdf>
(Συνήγορος του Πολίτη- Απλοποιημένες οδηγίες Πολιτογράφησης)
2. <https://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/new131115-AitPolitog.pdf>
(Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής-Αίτηση Πολιτογράφησης)

6.3. ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

“Aut viam inveniam aut faciam”.

Μετάφραση: Είτε θα τον βρούμε το δρόμο είτε θα τον φτιάξουμε.

Αννίβας, 247 - 183 π.Χ., Καρχηδόνιος στρατηλάτης (προσπαθώντας να διασχίσει τις Άλπεις περί το 212 π.Χ.)

Μετεγκατάσταση είναι η μεταφορά των ατόμων που έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας από ένα κράτος μέλος της ΕΕ σε άλλο κράτος μέλος το οποίο διορίζει ειδικούς αξιωματούχους που αντιστοιχίζουν προσόντα των προσφύγων όπως τη γλώσσα, την οικογενειακή κατάσταση, το πολιτιστικό και κοινωνικό υπόβαθρο με τη χώρα προορισμού. Η μετεγκατάσταση εφαρμόζεται μόνο για τις εθνικότητες για τις οποίες

το ποσοστό αναγνώρισης της διεθνούς προστασίας είναι πάνω από 75% και συγκεκριμένα για τους Σύριους, Ερυθραίους, Ιρακινούς, υπηκόους της Κεντροαφρικανικής Δημοκρατίας και ανιθαγενείς από τις χώρες αυτές (παιδιά που γεννιούνται σε μία ξένη χώρα η οποία δεν επιτρέπει την χορήγηση υπηκοότητας βάσει της γέννησης τους ή τα καθιστά ανιθαγενή κατά τη διάρκεια της ζωής τους).

Οι αιτούντες άσυλο άνω των 14 ετών στην Ελλάδα μπορούν επίσης να ζητήσουν επανένωση με στενά πρόσωπα της οικογενείας τους σε άλλες ευρωπαϊκές πόλεις. Ειδικότερα, ο κανονισμός «Δουβλίνο III» προβλέπει την λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων τα οποία καταχωρούνται στην κεντρική ευρωπαϊκή βάση δεδομένων EURODAC και στην συνέχεια αναζητούν τα μέλη της οικογένειας του αιτούντος στις συμβαλλόμενες χώρες που είναι οι εξής: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο,

Μάλτα, Νορβηγία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσέχικη Δημοκρατία και Φιλανδία.

Για την ένταξη στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης θα πρέπει ο αιτών να έχει εισέλθει στην Ελλάδα μετά τις 16/9/2015 ,να έχει υποβάλει αίτηση ασύλου στην Υπηρεσία Ασύλου και να έχει δακτυλοσκοπηθεί. Κατόπιν της ένταξης τους στο πρόγραμμα, οι επωφελούμενοι υποβάλλονται σε ιατρικές εξετάσεις και παρακολουθούν συνεδρίες πολιτισμικού προσανατολισμού για τη χώρα προορισμού τους. Η υλοποίηση της μετεγκατάστασης γίνεται εντός δύο μηνών από το Διεθνή Οργανισμό Μετεγκατάστασης και κατόπιν εντάσσεται στο σύστημα υποδοχής της νέας χώρας για την κάλυψη των βασικών τους αναγκών.

Επιπρόσθετα, υπάρχουν και ιδιωτικές πρωτοβουλίες που βοηθούν τους ασυνόδευτους πρόσφυγες και ευάλωτους ενήλικες να βρουν ασφαλείς και νόμιμες λύσεις μετεγκατάστασης. Μία τέτοια πρωτοβουλία αποτελεί η φιланθρωπική οργάνωση που ιδρύθηκε από τον Άγγλο πολιτικό και λόρδο Alf Dubs της οποίας τα έσοδα χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη και ένταξη των προσφύγων στη μετεγκατάσταση τους στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι:

1. <https://greece.iom.int/en/eu-relocation-programme>
(Πρόγραμμα Μετεγκατάστασης Ευρωπαϊκής Ένωσης) <http://safe-passage.org.uk>
2. (Alf Dubs Fund)

6.4. Επαναπατρισμός

«Νόστιμον ήμαρ».

Μετάφραση: η ημέρα της επιστροφής

Όμηρος, περ. 800-750 π.Χ., Αρχαίος Έλληνας Ποιητής – Οδύσσεια α' 9

Ανέναν αιτών ασύλου είναι υπήκοος τρίτης χώρας και δεν επιθυμεί ή δεν μπορεί να παραμείνει νόμιμα στην Ελλάδα αλλά επιθυμεί να επιστρέψει στη χώρα του, μπορεί να απευθυνθεί στον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ).

Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) στην Ελλάδα σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης υλοποιεί τα Προγράμματα Εθελοντικής Επιστροφής και Επανένταξης για να βοηθήσει τον αξιοπρεπή και ασφαλή γυρισμό των μεταναστών στις χώρες καταγωγής τους. Μέσω των προγραμμάτων παρέχεται η δυνατότητα δημιουργίας νέων συνθη-

κών διαβίωσης και επανένταξης στις χώρες καταγωγής των επωφελουμένων που περιλαμβάνει:

έναρξη μικρής επιχείρησης

εκπαίδευση

υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης

εύρεση θέσης εργασίας

προσωρινό κατάλυμα

υλική βοήθεια

ιατρική βοήθεια

Ο υπήκοος τρίτης χώρας για να δικαιούται να συμμετέχει στο πρόγραμμα αυτό πρέπει να ανήκει σε μια από τις παρακάτω ομάδες:

- να είναι υπήκοος τρίτης χώρας που δεν πληροί τους όρους εισόδου και παραμονής στην Ελλάδα.
- να είναι υπήκοος τρίτης χώρας που έχει υποβάλει αίτηση για διεθνή προστασία και είτε έχει παραιτηθεί από την αίτησή του ή η αίτηση του έχει απορριφθεί.
- να είναι υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα, αλλά ωστόσο επιθυμεί να επιστρέψει στη χώρα του.

Μέσω αυτού του προγράμματος, ο ΔΟΜ αναλαμβάνει όλες τις νόμιμες διαδικασίες για τη διευκόλυνση της ασφαλούς και αξιοπρεπούς επιστροφής στη χώρα καταγωγής του αιτούντος ασύλου. Ειδικότερα ο ΔΟΜ αναλαμβάνει ενημέρωση και συμβουλευτική προ της αναχώρησης, υποστήριξη για τη συλλογή των απαραίτητων εγγράφων (πχ ταξιδιωτικά έγγραφα), διαδικασία εύρεσης εισιτηρίων, συνοδεία του επωφελούμενου στο αεροδρόμιο, βοήθεια στον ενδιάμεσο σταθμό και τον τελικό προορισμό σε συνεργασία με τα Γραφεία του ΔΟΜ στις αντίστοιχες χώρες.

Τέλος, για τους εγγεγραμμένους στο πρόγραμμα εθελοντικής επιστροφής και επανένταξης του ΔΟΜ, παρέχεται η δυνατότητα φιλοξενίας σε ένα Ανοικτό Κέντρο στην Αθήνα το οποίο παρέχει υπηρεσίες σίτισης, στέγασης, ιατρικής περίθαλψης και ψυχαγωγίας για την αξιοπρεπή διαβίωση των μεταναστών έως την ημέρα της επιστροφής στη χώρα καταγωγής τους.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

1. <https://greece.iom.int>
(Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ANTI ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Ο Τσαρλς Σπένσερ Τσάπλιν γεννήθηκε στις 16 Απριλίου του 1889 στο Λονδίνο. Οι γονείς του, Τσαρλς Τσάπλιν και Χάνα Χάριετ Πέντλιγκχαμ Χιλ ήταν καλλιτέχνες. Ο πατέρας του, αλκοολικός, έναν χρόνο μετά τη γέννηση του Τσάρλι θα εγκαταλείψει τη σύζυγό του και τα δύο τους παιδιά, τον Τσάρλι και τον μεγαλύτερο αδερφό του, Σίντνεϊ. Η μητέρα με πολλά προβλήματα υγείας, θα αναγκαστεί να γίνει ράφτρα, καθαρίστρια και θα αγωνίζεται για να βρει τα απαραίτητα προς το ζην των παιδιών της. Κάποια στιγμή την κλείνουν σε φτωχοκομείο και τα παιδιά της μπαίνουν σε ένα ορφανοτροφείο όπου η βία και η κακοποίηση είναι καθημερινά φαινόμενα. Τελικά, η μητέρα του Τσάπλιν θα διαγνωστεί με σχιζοφρένια και τα παιδιά θα μεγαλώσουν στην αρχή μόνα τους, και αργότερα υπό την επιμέλεια του αλκοολικού πατέρα και της, επίσης αλκοολικής, μητριάς.

Ο Τσάρλι παιδί των δρόμων του Λονδίνου, θα βγει στο θέατρο από ηλικία 5 ετών. Θα προσπαθεί να επιβιώσει, να βοηθήσει τη μητέρα του και τον αδελφό του. Θα μπει σε θίασο, θα ταξιδέψει στην Αμερική, θα μείνει εκεί και θα γίνει ο γνωστός Τσάρλι Τσάπλιν, ένας από τους καλύτερους ηθοποιούς που πέρασαν ποτέ από τη μεγάλη οθόνη αλλά και εκείνος που στα

Όσκαρ (βραβεία κινηματογράφου), θα δεχτεί το πιο παρατεταμένο χειροκρότημα όλων των εποχών (12 ολόκληρα λεπτά), από όρθιους υποκλινόμενους στο ταλέντο του. Θα γυρίσει στο Λονδίνο δυο φορές. Τη μια για να βάλει τη μητέρα του σε μία καλύτερη κλινική και την άλλη δεκαετίες μετά, για να γίνει «σερ» (τίτλος βρετανικής ευγενείας) από την ίδια την βασίλισσα. Και εκείνη την εποχή, γιορτάζοντας τα 70 του χρόνια, θα βγάλει την παρακάτω ομιλία:

«Όταν άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, μπόρεσα να καταλάβω ότι ο συναισθηματικός πόνος και η αγωνία απλώς με προειδοποιούσαν να μη ζω ενάντια στην αλήθεια της ζωής μου. Σήμερα ξέρω ότι αυτό το λέμε **αυθεντικότητα**. Όταν άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, κατάλαβα σε τι δύσκολη θέση ερχόταν κάποιος, όταν του επέβαλα τις επιθυμίες μου. Και όταν μάλιστα δεν ήταν η κατάλληλη στιγμή και ούτε ήταν έτοιμος ο άνθρωπος, ακόμα και αν αυτός ο άνθρωπος ήμουν εγώ. Σήμερα ξέρω ότι αυτό το λέμε **κατανόηση**. Όταν άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, έπαψα να λαχταρώ για μια άλλη ζωή και έβλεπα γύρω μου ότι τα πάντα μου έλεγαν να μεγαλώσω. Σήμερα ξέρω ότι αυτό το λέμε **ωριμότητα**. Όταν

άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, εγκατέλειψα τα τεράστια μελλοντικά σχέδια κατάλαβα ότι σε κάθε περίπτωση ήμουν στο κατάλληλο μέρος και πάντα στην κατάλληλη στιγμή. Αυτό με έκανε να γαληνέψω. Σήμερα, ξέρω ότι αυτό το λέμε **αλήθεια**. Όταν άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, έπαψα να στερούμαι τον ελεύθερο χρόνο μου και να κάνω μεγαλόπνοα σχέδια για το μέλλον. Σήμερα κάνω μόνο ό,τι μου αρέσει και με γεμίζει χαρά, ό,τι αγαπώ και κάνει την καρδιά μου να γελά. Με τον δικό μου τρόπο και με τους δικούς μου ρυθμούς. Σήμερα, ξέρω ότι αυτό το λέμε **ειλικρίνεια**. Όταν άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, απελευθερώθηκα από ό,τι δεν ήταν υγιεινό για μένα. Από φαγητά, άτομα, πράγματα, καταστάσεις και οτιδήποτε με απομάκρυνε από τον εαυτό μου. Παλιά, αυτό το έλεγα «υγιή εγωισμό». Σήμερα, ξέρω ότι αυτό το λέμε **«αυταγάπη»**. Όταν άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, έπαψα να έχω πάντα δίκιο. Έτσι έσφαλα πολύ λιγότερο. Σήμερα, ξέρω ότι αυτό το λέμε **απλότητα**. Όταν άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, αρνήθηκα να συνεχίσω να ζω στο παρελθόν μου και να ανησυχώ για το μέλλον μου. Τώρα ζω κάθε μέρα την κάθε στιγμή που ξέρω ότι όλα συμβαίνουν. Σήμερα, ξέρω

ότι αυτό το λέμε **πληρότητα**. Όταν άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, συνειδητοποίησα ότι οι σκέψεις μου με έκαναν ένα άτομο μίζερο και άρρωστο. Όταν επικαλέστηκα τη δύναμη της καρδιάς μου, η λογική μου βρήκε ένα πολύτιμο σύμμαχο. Σήμερα, αυτό το λέω **σοφία της καρδιάς**. Όταν άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου πραγματικά, κατάλαβα ότι, δεν πρέπει να φοβόμαστε τις αντιπαραθέσεις, τις συγκρούσεις και οποιαδήποτε προβλήματα αντιμετωπίζουμε με τον εαυτό μας ή με τους άλλους. Ακόμα και τα αστέρια συγκρούονται και από τα συντρίμια τους νέοι κόσμοι γεννιούνται. Σήμερα ξέρω ότι αυτή είναι **η ζωή...»!**

Συντονιστής Φορέας

Εταίροι του Έργου

ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

